

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Το στολίδι του Μικρού Χωριού, ο Ξενώνας, το **STUDIO MERSES** του Κώστα Τσιινιά

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΧΡΟΝΟΣ 29ος	ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ:	ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 72	1966- '70 ΜΕΝΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ	ΑΘΑΝ. Ι. ΚΕΡΑΝΗΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2002	1971- '77 ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ	ΤΗΛ.: 80.53.475
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ευρώ 3	1978 -'92 ΜΕΝΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ	ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ \$ 50	1993 - ΑΘ. ΚΕΡΑΝΗΣ τηλ.: 8053475	Ι. ΓΚΑΝΤΗΡΑΓΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΠΔΔ Ευρώ 15	ΔΗΜ. ΚΡΙΚΟΣ τηλ.: 6467052	ΓΕΡΑΝΙΟΥ 7, ΤΗΛ. 5244309

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

1. Ανακοίνωση χαρακτηρισμού αρχαιολογικού χώρου	1
2. Εφημερίδα της Κυβέρνησης Κήρυξη του αρχαιολογικού χώρου	2
3. Σχεδιάγραμμα του αρχαιολογικού χώρου Αγίου Σώστη	3
4. Ευρυτανία - Μικρό Χωριό Ανασκαφική έρευνα	4
5. Η συνεστίαση της Αδελφότητας Μικρού Χωριού	1-9
6. Πρακτικά 5ης συνεδρίασης Συμβουλίου του Διαμερίσματος	10
7. Δημοτικές Εκλογές του Οκτωβρίου	11
8. Πώς σώθηκαν 13000 παιδιά στη Ρούμελη (Αλίκη Ξένου-Βενάρδου)	12-14
9. Επέτειος εορτασμού Βίνιανης	15
10. Τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα της Ρούμελης (Γ. Τσατσαράγκου)	16-19
11. Του Λείμονη το δάνειο († Σταμ. Σταμ.)	20-21
12. Αρχαιολογικοί χώροι νομού Ευρυτανίας	22
13. Το προπολεμικό Καρπενήσι: Η πρώτη πικρή γεύση	23-26
14. Προβλήματα συγκοινωνίας των Δήμων του Νομού	27
15. Απάντηση του Προέδρου της ΤΕΔΚ	28
16. Απομνημονεύματα (Δημ. Δερματά)	29-30-31-32
17. Πνευματική Γωνιά (Εντυπώσεις)	33-34-35
18. Αναμνήσεις Βιργινίας Δημοπούλου	36-37
19. Παγκόσμιο Συνέδριο Ευρυτάνων (Γεωρ. Σταυράκη)	38-39-40
20. Μέρες κατοχής Πάνου Καρσοφύλλη	40
21. Η Σαρμανίτσα (του Χρυσ. Λιοντή)	41-42
22. Ερευνώντας την ιστορία της Ευρυτανίας Δ. Φαλλή	43
23. Νέα από το Χωριό - Αντάμωμα στη Χελιδόνα	45
24. Βιβλιοπαρουσιάσεις	46-47
25. Επετειακές εκδηλώσεις για την Εθνική Αντίσταση	48
26. Ο Λύκος (†Στ. Γρανίτσα)	49-50
27. Εκλογές 1829. Πρακτικά συνεδριάσεων	51-52
28. Οι δραστηριότητες του Αθλητικού Ομίλου Μικρού Χωριού	53
29. Η Δασκάλα († Κώστα Κρυστάλη)	54-55-56-57-58
30. Συνδρομές στην Αδελφότητα	60-61
31. Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	62-63-64

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Αθήνα, 17-12-2001

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Διεύθυνση: Μπουμπουλίνας 20

10682 Αθήνα

Πληροφορίες: Ρ. Γρηγοράκη

Τηλ.: 8201662

Φακ: 8201260

E-mail: protocol@dpka.culture.gr

Αριθμ. Πρωτ.:

ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/68493/4056

ΠΡΟΣ: Π. Α.

ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση χαρακτηρισμού αρχαιολογικού Χώρου Άγιος Σώστης Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.

Σας επισυνάπτουμε φωτοαντίγραφο του Φ.Ε.Κ 1509/τ. Β'/9-11-2001, στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/34692/2159/30-10-2001 Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, περί κηρύξεως του αρχαιολογικού χώρου Αγίου Σώστη Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.

Οι Υπηρεσίες στις οποίες κοινοποιείται το παρόν παρακαλούνται να μεριμνούν μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, για την ασφάλεια των Χώρων και να μην χορηγούν ή εκδίδουν εγκρίσεις και αποφάσεις εργασιών σε αυτούς, χωρίς προηγούμενη άδεια του ΥΠΠΟ.

Συν.: 2 φύλλα ΦΕΚ σε κάθε αποδέκτη.

Εσωτ. Διαν.: Τμήμα Α1, Β1.

Η Προϊσταμένη του Τμήματος
Μ. Καρατζά

Ακριβές Αντίγραφο
Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

Α. Στάσιος

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1509

9 Νοεμβρίου 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου Άγιος Σώστης Μικρού Χωριού Ευρυτανίας	1
Χορήγηση άδειας και λειτουργίας Ωδείου, στο Νομικό Πρόσωπο του Δημοσίου Δικαίου, «Δημοτικό Ωδείο Μώλου»	2
Χορήγηση άδειας και λειτουργίας Ωδείου, στη Χριστίνα Χαλκιά	3
Άρση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μουσικών εκπαιδευτηρίων	4
Χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Παναγιωτίδου Μαρία του Πανταζή	5
Καθορισμός τύπου χορηγούμενων τίτλων από το Ελληνικό Άνοιχτό Πανεπιστήμιο	6

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/34692/2159	(1)
Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου Άγιος Σώστης Μικρού Χωριού Ευρυτανίας	

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/85 (ΦΕΚ 137/Α/26.7.85), «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».
2. Την ΥΠΠΟ/ΓΝΟΣ/49610/28.11.90 (ΦΕΚ 743/Β/29.11.90), «Εξαίρεση από τον περιορισμό των τριών υπογραφών».
3. Τις διατάξεις του Κ.Ν. 535/1/32 «Περί Αρχαιοτήτων».

4. Τις διατάξεις του Ν. 1127/81 (ΦΕΚ 32/Α/81) «Περί κυρώσεως της εις Λονδίνο, την 8ην Μαΐου 1969 υπογραφείσης Ευρωπαϊκής Συμβάσεως δια την προστασίαν της αρχαιολογικής κληρονομιάς».

5. Την ομόφωνη Γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Στερεάς Ελλάδας, όπως διατυπώθηκε στην αρ. 10/22.6.2001 πράξη, αποφασίζουμε:

Κηρύσσουμε ως αρχαιολογικό χώρο τη θέση «Άγιος Σώστης» Παλαιού Μικρού Χωριού, Νομού Ευρυτανίας, για λόγους αμέσπου προστασίας εντοπισμένων καταλοίπων σχύρωσης - τμήματα τείχους και θεμέλια μιας πλευράς ενός ορθογωνίου πύργου - τα οποία χρονολογούνται στα τέλη των ελληνιστικών χρόνων (3ου αι. π.Χ.). Η σχύρωση εκ της φυσικής της θέσης δεσποζει πάνω στο απόκρημνο ύψωμα και λειτουργούσε ως παρατηρητήριο στο υπάρχον φυσικό πέρασμα μεταξύ των ορεινών όγκων της περιοχής.

Ο κηρυσσόμενος χώρος, λόγω απουσίας πινακίδας Ε.Υ.Σ. 1:5.000, οριοθετείται σε απόσπασμα χάρτου Γ.Υ.Σ. 1:50.000 και ορίζεται από τα σημεία Α.Β.Γ.Δ.Ε.Ζ.Α., τα οποία αντιστοιχούν στα ακόλουθα φυσικά όρια:

Το τμήμα Ε.Ζ.Α ανατολικά και νοτιοανατολικά ταυτίζεται με την Ε.Ο. Καρπενησίου - Αγρινίου.

Το τμήμα Δ αποτελεί σημείο τομής του αγροτικού - δημοτικού δρόμου και ΒΑ του κάτω περανού.

Το σημείο Γ απέχει από την εκκλησία του Αγίου Σώστη περίπου 200 μ.

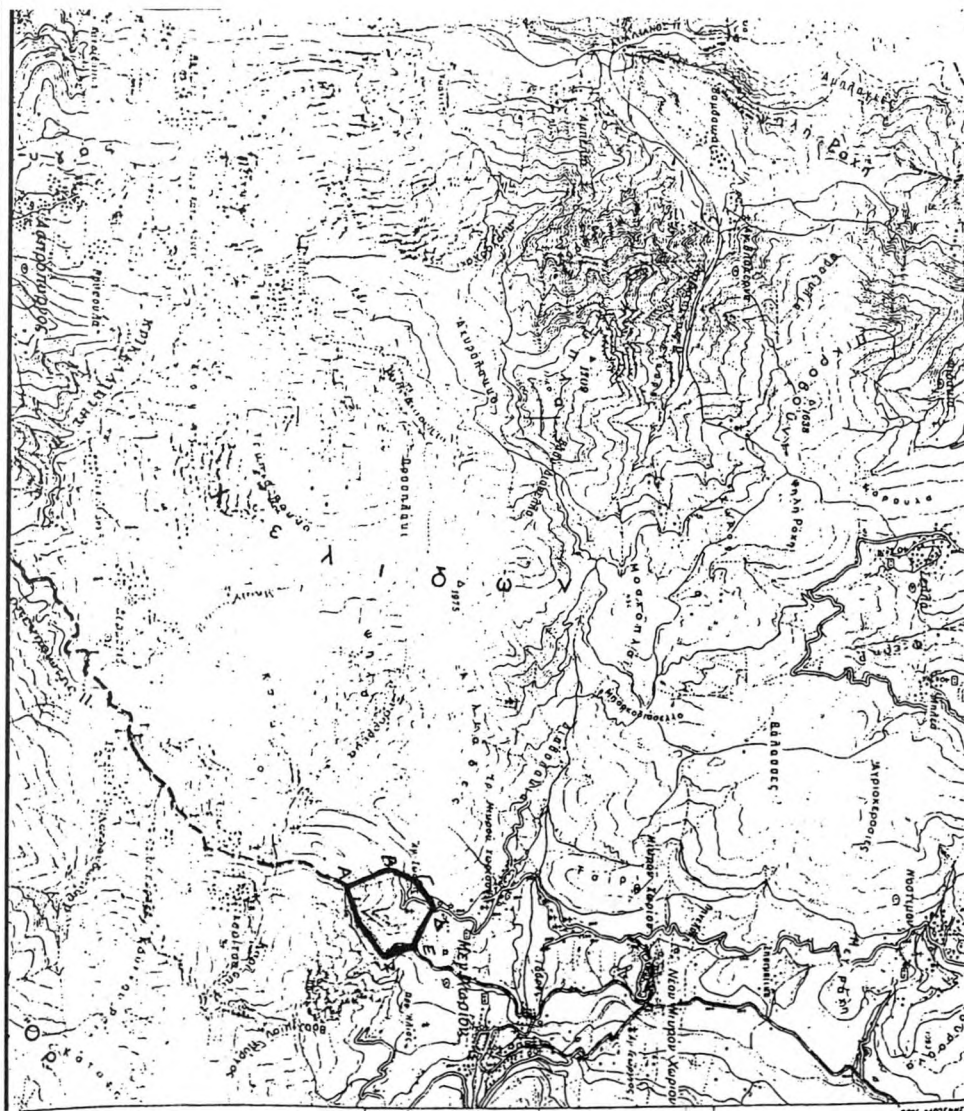
Από την παρούσα απόφαση, δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2001

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Σχεδιάγραμμα του αρχαιολογικού χώρου του Αγίου Σώστη

Από το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης

Ευρυτανία - Μικρό Χωριό Ανασκαφική έρευνα

Κατά την διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος εντοπισμού και τοπογράφησης των αρχαιολογικών χώρων του νομού Ευρυτανίας (βλ. ΑΔ 1987 υπό εκτύπωση) ανακαλύφθηκε ελληνιστική οχύρωση στη θέση 'Άγιος Σώστης του Παλαιού Μικρού Χωριού.

Μικρής διάρκειας ανασκαφική έρευνα και καθαρισμός του χώρου αποκάλυψαν τμήματα του τείχους και της θεμελίωσης μιας πλευράς ενός ορθογωνίου πύργου.

Το τείχος είναι κατασκευασμένο με μεγάλους αδροκομμένους λιθόπλινθους και ακανόνιστους μικρότερους λίθους. Σώζεται σε μέγιστο ύψος δύο δομών ήτοι 1 μ. και έχει πλάτος 0,80 μ. (φωτ. 4).

Μεγάλο μέρος του τείχους έχει κατολισθήσει στο γκρεμό, όπως επίσης άλλο τμήμα του έχει καταστραφεί από διάνοιξη αγροτικού δρόμου.

Η θέση της οχύρωσης, πάνω σε ένα απόκρημνο έξαρμα, που δεσπόζει ενός φυσικού διαδρόμου μεταξύ των ορεινών όγκων της περιοχής, ο οποίος έχει κατεύθυνση Α-Δ, συνηγορεί με την λειτουργία της ως φρουρίου-φυλακής αυτού του περάσματος.

Ο τρόπος δόμησης επίσης προσανατολίζει την χρονολόγησή στον 3ο αιώνα π.Χ. και

δη στο τέλος του κατά την διάρκεια των πολέμων των Αιτωλών εναντίον των Μακεδόνων.

Κινητά ευρήματα άξια λόγου δεν βρέθηκαν, ούτε και οι δοκιμαστικές τομές στον χώρο, που περιβάλλεται από την οχύρωση απέδωσαν κάτι σημαντικό εκτός αριθμού άβαφων κυρίως οστράκων, θραυσμάτων κεραμίδων λακωνικών και δύο σιδερένιων καρφιών.

Από τα όστρακα συνάγεται μία ευρεία χρονολογική τοποθέτηση των λειψάνων στην ύστερη ελληνιστική εποχή (2ος - 1ος π.Χ. αι.).

Φανουρία Δακορώνια
Αρχαιολόγος Α'

ΙΔ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών
Αρχαιοτήτων, Λαμία

Σημ. Σύνταξης:

Η παραπάνω συνοπτική έκθεση ανασκαφής επιβεβαιώνει με στοιχεία αρκετά από κείνα που η παράδοση του χωριού μας διέσωσε από στόμα σε στόμα για την ιστορική τοποθεσία του Αη-Σώστη.

Δεν αποκλείεται σύντομα να έχουμε και νέες επιβεβαιώσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΙΟΥΝΙΟΣ 1993 - ΜΑΡΤΙΟΣ 1994

Γέλια και κλάματα

*Όταν το Λενιώ μας κλαίει
σάμπως πυρκαγιά μας καίει
και τρανιάζεται το σπίτι
σαν να γίνεται σεισμός.*

*Όταν το Λενιώ γελάει
και το σπίτι τραγουδάει
και το πεύκο στην αυλή μας
καμαρώνει φουντωτό*

*και λαλάει κι ο κόκορής μας
χλιμνιρίζει κι ο ψαράς μας
λέει κι η γάτα μας η Μήτση
"Το καλό μας το κορίτσι!"*

Βασίλης Ρώτας

Η συνεστίαση της Αδελφότητας Μικροχωριτών “Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος” 3 του Μάρτη 2002

Μέσα σε αποκρίατικη ατμόσφαιρα με αρκετή συμμετοχή Μικροχωριτών και φίλων του Μικρού Χωριού έγινε με επιτυχία για τρίτη χρονιά μεσημέρι η καθιερωμένη χρονιάτικη συνεστίαση της Αδελφότητας στο κέντρο διασκέδασης “Εσπερίδα” του συμπατριώτη μας Αριστείδη Μανωλάκου.

Η προσέλευση των χωριανών μας ήταν ικανοποιητική παρ’ όλο που πολλοί Μικροχωριτες απουσίαζαν. Του χρόνου ευχόμαστε να μην έχουμε απουσίες.

Σύντομο χαιρετισμό απύθυνε ο Πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Αθαν. Κεράνης.

Επεκράτησε ευχάριστη ατμόσφαιρα με κέφι και χορό και όλοι χόρεψαν και απήλυσαν το καλό φαγητό, την άριστη περιποίηση, τη ζωντανή μουσική αλλά και το κλαρίνο.

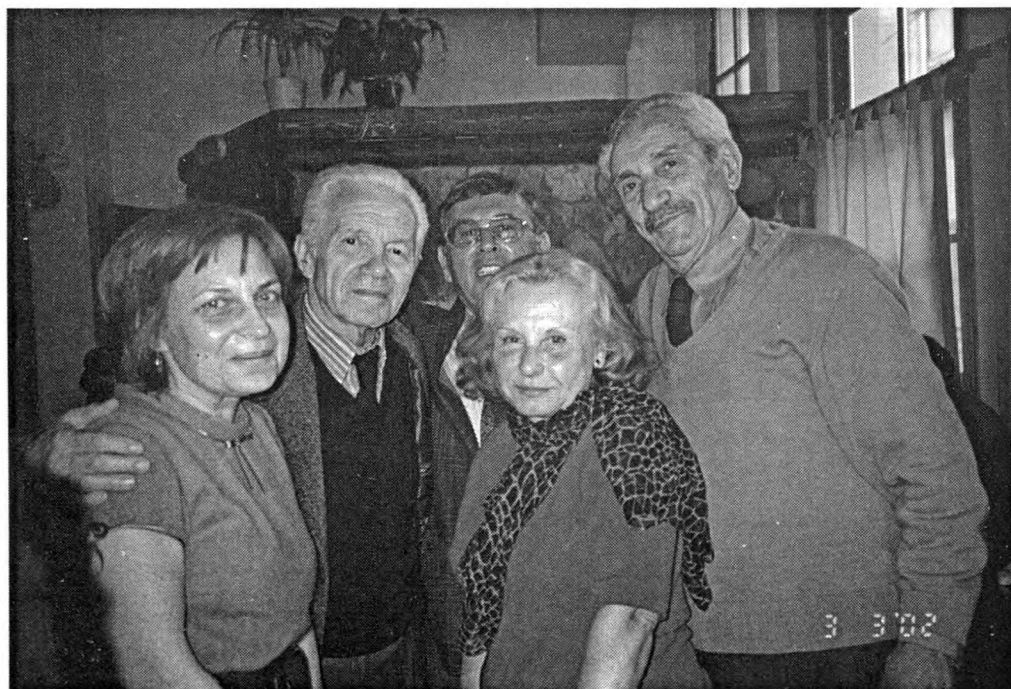
Ανταμώσαμε, διασκεδάσαμε και ξεχάσαμε τις καθημερινές σκοτούρες και τα βάσανα της καθημερινής ζωής. Το κέφι και ο χορός κράτησε ως αργά το απόγευμα. Με την ευχή και του χρόνου να είμαστε όλοι καλά και παρόντες σε τέτοιες ευχάριστες εκδηλώσεις.

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας κ. Κεράνης καλοσωρίζει τους χωριανούς και τους φίλους τους.

Ο Αλέκος Γρατσούνης ανοίγει και σέρνει το χορό.

Συντροφιά Μάκος και Τρύφωνας Κομπορόζος, Μύρτα και Φοίβος Ταξιάρχης.

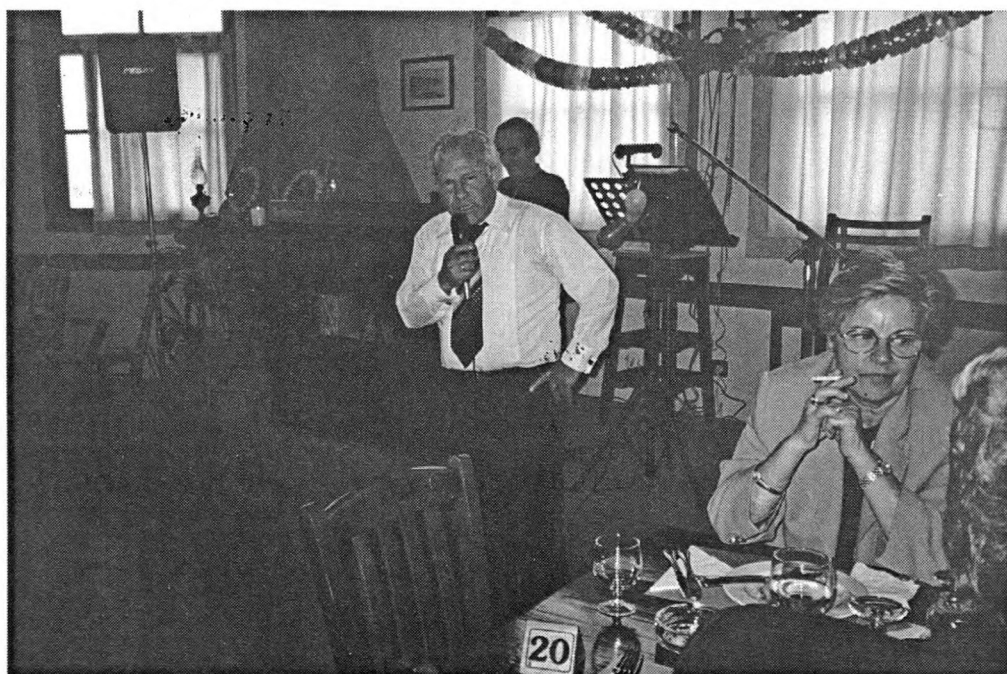
Η συντροφιιά του Νίκου Λιάπη, Σπύρου Κεχριμπάρη και του Κώστα Γιουρνά.

Γιάννης Λιάπης, το ζεύγος Πιστιόλη και ο Νίκος Κεράνης.

Ο κωνφερασιέ κ. Δεσύλλας δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα.

Ο Τέλης με τα ανέκδοτα τετράστιχα που απαγγέλει, σκορπίζει το κέφι.

η μικρή εφημερίδα

Εφημερίδα του Δημοτικού Σχολείου Μικρού Χωριού Ευρυτανίας

Ετήσια έκδοση

Ταχ. Δ/ση: Μικρό Χωριό Τ. Κ. 36075

Τηλέφωνο : 0237-41353

το πρώτο δημοτικό σχολείο της Ευρυτανίας στο διαδίκτυο!

<http://mikrochorio.jmc.gr>

Ο Δάσκαλος και οι μαθητές
του σχολείου μας
ευχαριστούν θερμά
την Αδελφότητα Μικροχωριτών
για τη δωρεά του ΗΥ
και τη βοήθεια
για την λειτουργία
της ιστοσελίδας του σχολείου!

Περιχόμενα

- Σελ. 1: ελόφυλλο
- Σελ. 2: ό τι συμβαίνει στο σχολείο μας
- Σελ. 3: ό τι συμβαίνει στο σχολείο μας
- Σελ. 4: Περιβάλλον και υγεία
- Σελ. 5: Το βιβλίο
- Σελ. 6: Η ιστορία μας
- Σελ. 7: ώρα για φαναγογία
- Σελ. 8: διάφορα

το χωριό μας σήμερα

- Επίσκεψη του Λαοάρχη Καραγεωργίου
στο σχολείο μας ... σελ. 4
- Αγάρισμα Οδοσίας Ελότης ...σελ. 5
- Τροχία με μηχανές ...σελ. 3 13-1-1963 ...σελ. 6
- Τα δόντια μας ...σελ. 4 Τα Ψηλά βουνά ...σελ. 8
- Ο παραδοσιακός γάμος ...σελ. 6
- Μικροχωρικά Γράμματα ...σελ. 8

Απόσπασμα από το πρακτικό της 5ης συνεδρίασης του Τοπικού Συμβουλίου του Δ. Διαμερ. Μικρού Χωριού.

Αριθ. απόφασης 5-25/2001

ΘΕΜΑ: 'Όροι Δόμησης Παλαιού Μικρού Χωριού

Στο Μικρό Χωριό σήμερα στις 30 (τριάντα) του μηνός Νοεμβρίου του έτους 2001, ημέρα Παρασκευή και ώρα 6 μ.μ. συνεδρίασε το Τοπικό Συμβούλιο του Δημοτικού Διαμερισματος Μικρού Χωριού, στο Κατάστημα το Δημοτικού Διαμερισματος, μετά την πρόσκληση του Προέδρου. Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία δεδομένου ότι σε σύνολο 3 μελών ευρέθηκαν παρόντα 3, ήτοι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

1. Αθανάσιος Κουτσούκης, Πρόεδρος 2. Νικόλαος Ζάρρας 3. Γεώργιος Ντζούφρας

ΑΠΟΝΤΕΣ Κανέναν

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και εισηγούμενος το 1ον θέμα της ημερήσιας διάταξης είπε:

Ύστερα από την υπ' αριθ. 46902/343 Υπουργ. Απόφαση (ΦΕΚ 301/25.4.01, Τευχ. 4ο) επανακαθορισμός ασφαλών Ζωνών και προϋποθέσεων Δόμησης στον Οικισμό Παλαιού Μικρού Χωριού.

Οι προφορικές πληροφορίες μας είναι ότι: οι αρμοδιότητες ενεργειών για την εφαρμογή της ως άνω απόφασης ανήκει στον Δήμο να ζητήσει τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό της Ζώνης α' και εδαφοτεχνική μελέτη της Ζώνης Β', από την πολεοδομία και το ΙΓΜΕ.

Επιστημαίνουμε ότι υπάρχει έντονο ενδιαφέρον πολλών ιδιοκτητών οικοπέδων και για τις δύο Ζώνες για εργασίες δόμησης και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Συν/να 3

ΦΕΚ αρ. 301/25.4.01

Τ. 4ο σελ. 2739-2743

Για το Τοπικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού

Ο Πρόεδρος (Τ.Σ.Υ.)

Τα Μέλη (Τ.Υ.)

Ακριβές Αντίγραφο

Ο Πρόεδρος του Τ.Σ. Μικρού Χωριού Αθανάσιος Κουτσούκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡ/ΡΕΙΑ ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Μεγάλο Χωριό

Τ.Κ.: 36100

Τηλέφωνο: 0237041234

Μεγάλο Χωριό 23 Ιανουαρίου 2002

Αριθμ. Πρωτ.: 57

ΠΡΟΣ: Την Δ/ση Πολεοδομίας & ΠΕ

Νομαρχιακής Αυτ/σης Ευρ/νίας ΤΚ 36100

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΘΕΜΑ: "Όροι και προϋποθέσεις δόμησης στον οικισμό παλαιού Μικρού Χωριού"

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τις ενέργειες οι οποίες πρέπει να γίνουν προκειμένου να γίνει πολεοδομικός σχεδιασμός της ζώνης Α' και εδαφοτεχνική μελέτη της ζώνης Β' στο παλαιό Μικρό Χωριό.

Σας επισυνάπτουμε το σχετικό ΦΕΚ αρ. 301/25.4.2001 τ. 4ο σελ. 2739-2743.

Συν/να φ. ΦΕΚ (3)

Ο Δήμαρχος Ποταμίας κ.α.α.

Ο Αντιδήμαρχος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Δημοτικές Εκλογές του Οκτωβρίου

Αγαπητέ εκλογέα,

Στις 13 Οκτωβρίου 2002 θα διεξαχθούν οι Δημοτικές, Κοινοτικές και Νομαρχιακές εκλογές. Στις εκλογές αυτές κάτι νέο συμβαίνει στον τρόπο που ψηφίζουμε. Κάτι αλλάζει στους εκλογικούς καταλόγους. Τι είναι αυτό το νέο;

ΠΟΥ ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ: - Τώρα πια, θα ψηφίζουμε στο Δήμο στα δημοτολόγια του οποίου είμαστε γραμμένοι. Εκεί, δηλαδή, που έχουμε την οικογενειακή μας μερίδα.

- Το φαινόμενο που υπήρχε μέχρι σήμερα σε πολλούς από εμάς, αλλού δηλαδή να έχουμε την οικογενειακή μας μερίδα, αλλού να ψηφίζουμε και αλλού να κατοικούμε, δε θα υπάρχει πια.

ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ: - Από δω και πέρα, θα ψηφίζουμε έχοντας μαζί μας μόνο την ταυτότητά μας.

- Το εκλογικό βιβλιάριο καταργείται.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: - Τώρα πλέον, αφού καταργείται το εκλογικό βιβλιάριο, ψηφίζουμε με βάση έναν Ειδικό Εκλογικό Αριθμό, ο οποίος έχει αποδοθεί από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., είναι μοναδικός και παραμένει ο ίδιος σε όλη μας τη ζωή.

- Δεν είναι απαραίτητο να τον θυμόμαστε.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ: - Κάθε Δήμος, ανάλογα με το πλήθος του εκλογικού σώματος, διαιρείται σε εκλογικά διαμερίσματα, που το καθένα έχει από 5.000 - 15.000 εκλογείς.

- Η ενορία καταργείται.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ: - Το μόνο που έχουμε να κάνουμε, είναι να πάμε στο Δήμο στα δημοτολόγια του οποίου είμαστε γραμμένοι, εκεί δηλαδή που έχουμε την οικογενειακή μας μερίδα, και να διαπιστώσουμε αν έχουν καταχωρηθεί τα στοιχεία μας στους εκλογικούς καταλόγους.

Η προθεσμία που πρέπει να το κάνουμε αυτό είναι, το αργότερο, μέχρι 30 Ιουνίου 2002.

- Άλλος τρόπος για να το μάθουμε είναι να πάρουμε το τηλέφωνο 1464.

ΚΑΡΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ: - Για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. θα αποστείλει, μέσω των Δήμων, σε κάθε εκλογέα μια κάρτα, στην οποία θα αναγράφονται τα στοιχεία εγγραφής του στους εκλογικούς καταλόγους. Η κάρτα αυτή έχει απλώς ενημερωτικό χαρακτήρα, προκειμένου να γνωρίζει ο κάθε εκλογέας σε ποιο εκλογικό διαμέρισμα είναι γραμμένος.

- Όμως, δεν είναι απαραίτητο να επιδεικνύεται κατά την ψηφοφορία.

Οι εκλογικοί κατάλογοι άλλαξαν!

Γι' αυτό πρέπει, τώρα, να απευθυνθούμε στο Δήμο μας, για να βεβαιωθούμε ότι είμαστε γραμμένοι σε αυτούς.

Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε, τώρα, στο Δήμο σας, στο τηλέφωνο 1464.

Ιδιαίτερη υπόμνηση

Τώρα το καλοκαίρι ας μην παίρνουμε αμπάριζα και ξεριζώνουμε το τσαΐ, τη ρίγανη και τα λοιπά αρωματικά φυτά. Τα κόβουμε φίλοι μου έτσι που να υπάρχουν και του χρόνου.

Πώς σώθηκαν 13.000 παιδιά στη Ρούμελη

Γράφει η Αλίχη Ξένου-Βενάρδου*

Ένα κιτρινωμένο χαρτί, καρφισωμένο στο Μουσείο του Μικρού Χωριού, θυμίζει μια άγνωστη στους πολλούς ιστορία της Κατοχής. “Να ξαναδούνε τα παιδιά μας το φως της λευτεριάς”, γράφει το χαρτί και την ιστορία του ζωντανεύει με τη μαρτυρία της η αγωνίστρια Ναυσικά Φλέγκα - Παπαδάκη, 60 χρόνια μετά, και τη βλέπουμε να ξαναζεί αυτήν την εποχή μιλώντας κάτω από τη φωτογραφία της εκείνων των φλογισμένων χρόνων με τη χλαίνη της ΕΠΟΝίτισσας και τα μαλλιά της ν’ ανεμίζουν. Συντρόφισσα του βετεράνου της Εθνικής Αντίστασης Βαγγέλη Παπαδάκη - του Τάσου Λευτεριά, καπετάνιου της XIII Μεραρχίας του ΕΛΑΣ, η Ναυσικά είναι αυτή που έγραψε στην Κατοχή το κοσμαγάπητο τραγουδί “Βαριά στενάζουν τα βουνά/ κι ο ήλιος σκοτεινιάζει/ το δόλιο το Μικρό Χωριό/ και πάλι ανταριάζει”. Στις 25 Μαρτίου του 1942 εγκαινίασε το χωριό της το πρώτο συσσίτιο για τα παιδιά που πεινούσαν και σε λίγο διάστημα συσσίτια και παιδικοί σταθμοί ξεφύτρωσαν σε πλήθος χωριά της Ρούμελης, σώζοντας 13.000 παιδιά - το μέλλον του τόπου μας! Μια εκστρατεία ζωής, τόσο διαφορετική από τη φιλανθρωπία και τον εκσυγχρονισμένο “εθελοντισμό” που προπαγανδίζεται σήμερα... Αλλά ας πάρουμε την ιστορία από την αρχή.

“Όλα ξεκίνησαν, λέει, από μια συζήτηση που είχα μ’ έναν καθηγητή, φιλόλογο από το χωριό μας, τον αξέχαστο Δημητράκη το Θάνο. Ήταν μέλος του ΕΑΜ, αλλά δεν το ήξερα. Κι εγώ ήμουν μέλος του ΕΑΜ από την Αθήνα, πριν έρθω στο Μικρό Χωριό, αλλά δεν το είχα πει σε κανέναν. Το βράδυ, λοιπόν, έπαιρνα από το σπίτι κρυφά από τη μητέρα μου ψωμί, τυρί, βούτυρο, μέλι ό,τι βρισκόταν και τα πήγαινα σε μια πολύ φτωχή οικογένεια που τα παιδιά της πεινούσαν. Ήταν μετανάστες, είχαν αποκλειστεί με τον πόλεμο και δεν είχαν τίποτα - ούτε χωράφια ούτε κότες. Όπως κατέβαινα στην πλατεία, στο σκοτάδι, με είδε ο Θάνος και με ρώτη-

σε πού πάω. Του εξήγησα και του ζήτησα να μην πει σε κανέναν τίποτα γιατί δεν ήθελα να το μάθει η μητέρα μου. “Γιατί να το κάνεις κρυφά”, μου είπε “και να μη δώσουμε φανερά και σ’ αυτή και σ’ άλλες οικογένειες στο χωριό που έχουν παιδιά και πεινάνε; Έτσι θ’ ακολουθήσει και άλλος κόσμος...”.

Συμφώνησα, αλλά δεν ήξερα πώς θα γίνει αυτό. Δώσαμε ραντεβού για την επόμενη στο γραφείο της κοινότητας να το συζητήσουμε. Είχε δίκιο, η Ευρυτανία είναι πανέμορφη, έχει έλατα, αλλά το έδαφός της είναι άγονο. Οι κάτοικοι ζούσαν περισσότερο με το συνάλλαγμα που έστελναν οι δικούς τους από το εξωτερικό. Όταν με έφερε ο πατέρας μου στο Καρπενήσι, εξαιτίας του πολέμου, τότε αντίκρισα τους πρώτους πρησμένους από την πείνα γέρους και τα παιδιά του χωριού ν’ αδυνατίζουν τόσο ώστε να μην μπορούν να πάρουν τα πόδια τους...

Την επόμενη το πρωί ο καθηγητής, που ήταν πολύ νέος, μου μίλησε για το σχέδιό του: Να καταγράψουμε τα παιδιά του χωριού που δεν έχουνε να φάνε. Πραγματικά, πήγαιναν στα σπίτια και ζητιάνευαν ένα κομμάτι ψωμί. Έτσι αποφασίσαμε να οργανώσουμε συσσίτιο στο σχολείο του χωριού που ήταν κλειστό. Θα χρειαζόταν ένα καζανάκι - από ένα πιάτο, ένα πιρούνι, ένα κουτάλι να δίνανε όλες οι οικογένειες θα τα καταφέρναμε! Συμφωνήσαμε να αρχίσει το πρώτο συσσίτιο στη γιορτή της 25ης Μαρτίου ώστε να το γιορτάσει όλο το χωριό...

Ο ίδιος ανέλαβε να μιλήσει στους συγχωριανούς και στον παπά. Το βράδυ λέω της μητέρας μου: “Εγώ θα κατέβω κάτω γιατί θα μιλήσει ο Θάνος γι’ αυτό και γι’ αυτό το ζήτημα”. “Καλά, παιδάκι μου, καλό είναι αυτό, να τα σώσετε τα παιδιά!”

Μια γυναίκα στον άμβωνα!

Πήγα λοιπόν το βράδυ εκεί, είχα φωνάξει και μερικά κορίτσια ακόμη, ήταν η αδελφή του Θάνου κι άλλες με προσδευτικά αδελ-

φια που ήταν μέλη του ΕΑΜ στην Αθήνα. Όλοι οι χωριανοί είδαν την πρόταση με καλό μάτι. Βγάλαμε μια μικρή επιτροπή από κοπέλες του χωριού για να καταγράψουμε τις ανάγκες: Την Αντιγόνη Θάνου, την Πιπίτσα Πολύζου, την Γιάννα Ζορμπαλά, την Μαργαρώ Δημοπούλου, την Φρόσω Κομπορόζου, την Ασπασία Γιαννακοπούλου και εμένα. Ήταν 32 παιδιά που έπρεπε να φροντίσουμε και δέκα γέροι που μόλις μας είδαν άρχισαν να παρακαλάνε: “Δώστε μας κι εμάς να μην πεθάνουμε - ένα τόσο δα κομμάτι να μας δώσετε!” Πραγματικά, στις 25 Μάρτη του 1942 έγινε η πρώτη διανομή φαγητού στα παιδιά και στους γέροντες, μετά το τελείωμα της λειτουργίας και την εκφώνηση της πρώτης μου ομιλίας. Αρχικά ο παπάς, ένας πολύ καλός άνθρωπος, δίσταζε να αφήσει μια γυναίκα να μιλήσει από τον άμβωνα γιατί δεν είχε ξαναγίνει κάτι τέτοιο - αλλά τελικά πείστηκε. Μίλησε πρώτος ο Πάνος ο Παναγιωτόπουλος, ο δικηγόρος, από το χωριό μας και ύστερα εγώ. Είχα ζητήσει να γράψει ο καθηγητής την ομιλία ή τουλάχιστον να δούνε πριν μιλήσω αυτά που θα έγραφα, αλλά ο Θάνος ήταν ανένδοτος. “θα τη φτιάξεις μόνη σου όπως νιώθεις κι ό,τι πιστεύεις!” Την έγγραψα πρόχειρα σ’ ένα χαρτί που βρήκα στο σπίτι με λογαριασμούς του πατέρα μου (Αυτό υπάρχει στο Μουσείο του Μικρού Χωριού).

Όταν βγήκα έξω, ο Δημητράκης ο Θάνος με αγκαλιάζει με δακρυσμένα μάτια: “Μίλησε κι ο Πάνος μας όμορφα, μα εσύ είπες στην ομιλία σου μια φράση Ναυσικά μου: Να ξαναδούνε τα παιδιά μας το φως της λευτεριάς! Καταλαβαίνεις τι σπουδαίο είναι αυτό που είπες σήμερα. Μπράβο! Ξεκίνα τώρα να το οργανώσεις σωστά αυτό που βάλαμε όλοι μαζί μπροστά πρώτα στο χωριό μας κι ύστερα σ’ όλα τα γύρω χωριά”.

Αλλά και οι γυναίκες κλαίγανε μέσα στην εκκλησία. Κι όταν βγήκα έξω, όλες ήταν πρόθυμες να συνεισφέρουν. “Κι εγώ θα σε βοηθήσω...”. “Κι εγώ θα σε βοηθήσω...”. Δεν έμεινε καμιά γυναίκα στο χωριό να μην έρθει να προσφέρει. Και δεν ήταν μόνο να μαγειρέψεις, ήταν να κουβαλήσεις ξύλα, να πλύνεις τα καζάνια και τα πιάτα. Έπειτα ράψαμε πετσετούλες από παλιά σεντόνια και τις απλώναμε χάμω να τρώνε τα παιδιά για-

τί δεν είχαμε τραπέζια. Το καλοκαίρι τα βγάλαμε τα μικρά απ’ έξω, στην αυλή. Για πρωινό τους είχαμε ψωμί κι ελιές και ζάχαρη στο ψωμί - αυτό ήταν βασικό. Αν είχαμε και τυρί, τους δίναμε... Έτσι ξεκίνησαν οι πρώτοι παιδικοί σταθμοί, όπου παιδιά μέχρι 12 χρόνων, εκτός από το φαγητό, μάθαιναν γράμματα και ψυχαγωγούνταν από τους δασκάλους - ΕΠΟΝίτες και ΕΠΟΝίτισσες - γιατί τότε όλα τα σχολεία είχαν κλείσει. Η προσπάθεια αρχικά εξαπλώθηκε μέσω της “Πανευρυτανικής Ένωσης Νέων”, γιατί τότε η ΕΠΟΝ δεν είχε ακόμα δημιουργηθεί, ούτε η Εθνική Αλληλεγγύη είχε φτάσει ακόμα σ’ εμάς. Μετά την Απελευθέρωση του Καρπενησίου (το Μάη του 1943) άρχισε να οργανώνεται εδώ η Εθνική Αλληλεγγύη. Εκ των ενόντων ξεκίνησαν όλα. Από την “Πανευρυτανική Ένωση Νέων”.

Στη Συνδιάσκεψη...

Έτσι, λοιπόν, η Ναυσικά με το ψευδώνυμο “Πρωτομαγιά” όργωνε την Ευρυτανία. Όταν δημιουργήθηκε η ΕΠΟΝ, το Φλεβάρη του ‘43, έγινε μια συνδιάσκεψη στο χωριό Καλεσμένο, με στόχο να προσχωρήσει η “Πανευρυτανική Ένωση” στην ΕΠΟΝ.

“Εκεί, στη συνδιάσκεψη, έγινε μια πολύ σπουδαία δουλειά. Μια ελεύθερη γνώμη, τι να σου πω, να κάνουν προτάσεις τα παιδιά με μια σοβαρότητα... Όλοι προσχώρησαν στην ΕΠΟΝ, κανείς δε θέλησε να φύγει, παρόλο που δεν ήταν υποχρεωμένοι, αν είχαν κάποια αντίρρηση... Η ΕΠΟΝ στη συνέχεια έστησε παιδικούς σταθμούς σ’ όλη την Ευρυτανία, τη Ρούμελη. Φθάσαμε μέχρι τα σύνορα της Ηπείρου και τη Λιβαδειά. Ύστερα άρχισαν και στη Θεσσαλία να οργανώνουν συσσίτια...

Μόνο στη Ρούμελη σώθηκαν 13.000 παιδιά. Το γνωρίζουμε αυτό, γιατί σε κάθε χωριό είχαμε καταστάσεις. Αυτές τις καταστάσεις, όταν έγινε από την ΕΠΟΝ ο “Σύλλογος Προστασίας Παιδιού”, στο τέλος του 1943, τις συγκεντρώσαμε και μετρήσαμε τον αριθμό”.

ΕΠΟΝίτισσα πια, η Ναυσικά Φλέγκα, μέλος του Κεντρικού Συμβουλίου της Ευρυτανίας, παίρνει μέρος στη συγκρότηση του παιδικού σταθμού Καρπενησίου. Δημιουργήθηκε ένας πρότυπος παιδικός σταθμός που στέγαζε 150 παιδιά. Επικεφαλής της ο-

μάδας ΕΠΟΝιτών και ΕΠΟΝιτισσών η Αλέκα Μυριαλή, αθλήτρια, που είχε έρθει, από την Αθήνα. "Είναι τόσο μακρύς ο κατάλογος των κοριτσιών με την πολύτιμη προσφορά τους στον αγώνα, ήταν τόσος ο ενθουσιασμός! Ποια να πρωτοθυμηθώ; Χάρη σ' αυτές σώθηκε η νέα γενιά του τόπου μας...".

Δεν αφήσαμε να πεθάνει το μέλλον

"Κι όλ' αυτά έγιναν με αυταπάρνηση, εθελοντικά. Αυτός ο εθελοντισμός δεν έχει καμιά σχέση με τη φιλανθρωπία κάποιων εύπορων κυριών. Ήταν μια εθελοντική κοινωνική προσφορά, συνειδητή και οργανωμένη από το λαϊκό κίνημα. Τίποτα δεν ήταν υποχρεωτικό. Όμως, η νεολαία που είχε ενταχθεί στην ΕΠΟΝ έβλεπε αυτό το ζήτημα σαν πατριωτικό καθήκον, ότι πρέπει τα μικρά παιδιά να επιζήσουν. Ακόμα και οι κοπέλες που δεν ήταν μέλη της ΕΠΟΝ είχαν προσφερθεί να βοηθήσουν στην προσπάθεια για την επιβίωση της νέας γενιάς. Ο καθένας προσπαθούσε να δώσει κάτι περισσότερο. Οι νεολαίοι βγαίνανε στην πλατεία και λέγανε""όποιος θέλει να μας φέρει καλαμπόκι, φασόλια"" -γινόταν ανακοίνωση κι όποιος ήθελε, έφερνε. Αν κάνεις, λέει, η Ναυσικά Φλέγκα μια έρευνα για το τι γινό-

ταν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, θα διαπιστώσεις ότι πουθενά δεν υπήρχε αυτό που προσέφερε η νεολαία της Ελλάδας μέσα από την ΕΠΟΝ για τη σωτηρία των παιδιών. Όχι μόνο στη Ρούμελη, αλλά και στη Θεσσαλία, στη Μακεδονία, στην Αθήνα. Οι σημερινοί άνθρωποι μέσης ηλικίας υπάρχουνε, ζούνε, είναι αυτά τα παιδιά που σώθηκαν και προσέφεραν πάρα πολλά για τη δημοκρατία και το κίνημα.

Σήμερα που έχουμε ένα πισωγύρισμα με τη φτώχεια, με την ανεργία, με τους μετανάστες που δεν μπορούν να συντηρηθούν, με τα τόσα παιδιά που ζητιανεύουν στους δρόμους και καθαρίζουν τζάμια στα αυτοκίνητα, βλέπουμε ότι δεν υπάρχει μια οργανωμένη κρατική μέριμνα γι' αυτά τα μικρά, να τα μαζέψει από τους δρόμους, να τα φροντίσει, να τα στείλει στο σχολείο. Εμείς πώς τα καταφέραμε με τόσο αντίξοες συνθήκες μέσα στον πόλεμο; Μπορούμε να στηριχτούμε στη φιλανθρωπική αρωγή των πλούσιων κυριών; Αυτή δεν είναι μέριμνα για το παιδί, ούτε τα 5-10 ιδρύματα που υπάρχουν μπορούν να σώσουν το σύνολο των παιδιών που γυρίζουν στους δρόμους".

**Το κείμενο αυτό δημοσιεύθηκε στο ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ της 24 Μαρτίου 2002 από την εκλεκτή φίλη του Μικρού Χωριού δημοσιογράφο Αλίκη Ξένου-Βενάρδου, κόρη του αείμνηστου Αλέκου Ξένου φίλου του Μικρού Χωριού στην περίοδο της Κατοχής και ενορχηστρωτή του τραγουδιού του Μικρού Χωριού. Η φωτογραφία του είναι αναρτημένη στην αίθουσα της Πνευματικής Γωνιάς.*

Η ελιά

*Όπου κι αν λάχω κατοικία,
δε μου απολείπουν οι καρποί,
ως τα βαθιά μου γηρατεία
δε βρίσκω στη δουλειά ντροπή.
Μ' έχει ο Θεός ευλογημένη
κι είμαι γεμάτη προκοπή.
Είμαι η ελιά η τιμημένη.*

*Εδώ στον ίσκιο μου από κάτω
ήρθ' ο Χριστός ν' αναπαυθεί
κι ακούστηκε η γλυκιά λαλιά Του
λίγο προτού να σταυρωθεί.
Το δάκρυ Του, δροσιά αγιασμένη,
έχει στη ρίζα μου χυθεί.
Είμαι η ελιά η τιμημένη.*

Κωστής Παλαμάς

Από τον εορτασμό της επετείου της ιδρύσεως της ΠΕΕΑ Κυβέρνησης του Βουνού (ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ) στις 19 του Μάη 2002 στη Βίνιανη της Ευρυτανίας.

Στο βήμα η Ναυσικά Παπαδάκη εκπροσωπώντας το σύζυγό της Βαγγέλη Παπαδάκη (καπετάν Λευτεριά) καπετάνιο της XIII Μεραρχίας του ΕΛΑΣ κεντρικό ομιλητή της εκδήλωσης.

Το Μικρό Χωριό με την καθολική συμμετοχή στον αγώνα κατά διάστημα της ένδοξης περιόδου της Εθνικής Αντίστασης να πάρει την πρέπουσα θέση και να εορτάζεται η μεγάλη δοκιμασία του 18-24 του Δεκεμβρη 1942.

Τα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα της Ευρυτανίας διά μέσου των αιώνων

Εισήγηση στο Συνέδριο “Ευρυτανία - Προοπτικές Ανάπτυξης”

Εισήγηση Γεωργίου Τσατσαράγκου

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

III. Η Ευρυτανία πριν από την επανάσταση του 21 και η συμβολή της στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Έγινε ήδη μια σύντομη αναφορά στη δημογραφική άνθηση καθώς και στους λόγους που τη δημιούργησαν, θεωρούμε πως είναι αναγκαίο να αναφέρουμε και τις οικονομικές δραστηριότητες των Ευρυτάνων. Ασφαλώς η μορφολογία του εδάφους καθώς και οι κλιματολογικές συνθήκες ελάχιστα ευνοούν τις αγροτικές δραστηριότητες. Γι αυτό η κύρια δραστηριότητα των κατοίκων ήταν η κτηνοτροφία, η νομαδική ή ημινομαδική εταιρική κτηνοτροφία. Είναι απολύτως σίγουρο πως η κτηνοτροφία της περιοχής γνώρισε τη μεγαλύτερη ακμή της στην υπό εξέταση περίοδο. Το κτηνοτροφικό υπερπροϊόν, δηλ. το περίσσειμα μετά την αυτοκατανάλωση για την κάλυψη των αναγκών του νοικοκυριού, ήταν πολύ σημαντικό. Παράλληλα όμως θα αναπτύσσεται και η οικιακή βιοτεχνία, κυρίως με την επεξεργασία των πρώτων υλών της κτηνοτροφίας, όπως η τυροκομία, η επεξεργασία μαλλιού, η υφαντουργία και τα συναφή. Συγχρόνως θα αναπτυχθούν και άλλοι σημαντικοί τομείς όπως η μεταξουργία, η οπλοποιία, η χαλκουργία, η μπαρουτοπαραγωγή καθώς και η αργυροχρυσοχοϊα.

Η οικονομική αυτή ανάπτυξη θα οδηγήσει φυσιολογικά σε μια έντονη πνευματική και πολιτιστική δραστηριότητα με αποκορύφωση την ίδρυση των φημισμένων Σχολών του Καρπενησίου και της Γούβας Βραγγιανών από τον Ευγένιο Γιαννούλη τον Αιτωλό (17ος αιώνας), αλλά και της Σχολής της Φουρνάς. Ειδικά οι δύο πρώτες λειτούργησαν ως Πανεπιστήμια, αντίστοιχα προς τα Université της Δυτικής Ευρώπης. Οι τρεις αυτές Σχολές θα κρατήσουν αναμμένο τον πυρσό της εκπαιδευτικής αναγέννησης στα απρόσιτα βουνά και τα φαράγγια της Ευρυτανίας, θα ευτυχήσουν να δημιουργήσουν

στελέχη της παιδείας και της Εκκλησίας με παγκόσμια εμβέλεια και ακτινοβολία. Επιπλέον αυτές οι Σχολές θα τονώσουν το ελεύθερο φρόνημα των κατοίκων της περιοχής. Ο ιδρυτής των Σχολών των Αγράφων μέσω της παιδείας προσπαθεί να διαλύσει “δύο μεγάλας και ενοδίους συγνεφίας”: το μαυαμεθανικό δεσποτισμό και τον Πάπα. Και οι δύο στόχοι είναι βαθιά επηρεασμένοι από τη διαφώτιση από το 18ο αι. και μετά και έχουν ένα Ελληνοκεντρικό και Ορθοδοξοκεντρικό χαρακτήρα. Δεν είναι καθόλου τυχαίο γεγονός η δημιουργία κλέφτικων σωμάτων, που υπήρξαν πυρήνες επαναστατικών κινημάτων πολύ πριν από το 1821, όπως για παράδειγμα τα κινήματα του Διονυσίου του Σκυλόσοφου, του Μειντάνη, η θρυλική δράση του Κατσαντώνη και του Λεπενιώτη, για να αναφερθούμε στα πιο σπουδαία.

Η Ευρυτανία με την οικονομική και πνευματική της ευρωστία, αλλά και τη μορφολογία του εδάφους της θα γίνει ένα μοναδικό εργαστήριο που πλάθει αγέρωχους και ελεύθερους ανθρώπους, Ευρυτάνες και μη, έτοιμους για τη μεγάλη στιγμή του ξεσηκωμού. Τα αρχοντικά αλλά και τα καλυβδόπιτα, τα μοναστήρια και οι σπηλιές είχαν μεταβληθεί σε λημέρια κλεφταρματωλών, που όταν ήρθε η μεγάλη στιγμή ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα για το “χρέος εις την πατρίδα”. Βεβαίως και για να μην ωραιοποιούμε τα πράγματα δεν θα είναι σωστό να παραγνωρίζουμε κάποιες μικρότητες μερικών συμπεροντολόγων οπλαρχηγών, ούτε επίσης ότι χρονικά το προσκλητήριο του Κώστα Βελή ήταν λίγο καθυστερημένο (10 Μαΐου 1821), αν λάβουμε υπόψη μάλιστα όσα αναφέραμε παραπάνω. Όμως οι Ευρυτάνες έδωσαν το μεγάλο ΠΑΡΩΝ, κι αν ο Κώστας Βελής δεν πιάνονταν αιχμάλωτος, η συνεισφορά του στον αγώνα θα ήταν πιο μεγάλη. Αξίζει να αναφέρουμε εδώ πως έρευνα του Πάνου Βασιλείου στα αρχεία των αγωνι-

στών του 21 αποκαλύπτει πως περισσότεροι από 800 Ευρυτάνες αγωνιστές πήραν μέρος στον αγώνα και συμμετείχαν σε περισσότερες από 65 μάχες από τις οποίες 18 έγιναν στην Ευρυτανία με κορυφαία αυτή του Κεφαλόβρυσου (9 Αυγούστου 1823), που σφραγίστηκε με το θάνατο του πιο αγνού αγωνιστή αλλά και μεγαλοφυούς στρατηγού Μάρκου Μπότσαρη. Δεν θα είναι νομίζουμε υπερβολή να πούμε πως το Κεφαλόβρυσο αποτελεί ορόσημο στην εθνική μας ιστορία και μπορεί να σταθεί δίπλα στις μεγάλες στιγμές του Ελληνισμού, όπως οι Θερμοπύλες, η Πύλη του Ρωμανού, το Μαυιάκι και η Αλαμάνα.

Βέβαια οι Ευρυτάνες αγωνιστές δεν ήταν μόνο 800. Αυτοί προφανώς είναι όσοι επέζησαν. Υποθέτουμε ότι αυτοί που χάσανε τη ζωή τους στη μάχη ήταν χιλιάδες. Κλείνοντας την ενότητα αυτή θεωρούμε χρέος μας να αναφέρουμε χωρίς κανένα σχόλιο τα εξής ονόματα: Κατσαντώνης, Θανάσης Καρπενησιώτης, Κώστας Βελής, Γεώργιος Καραϊσκάκης.

IV. Η Ευρυτανία στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο - Εθνική Αντίσταση

Όπως οι Πανέλληνες έτσι και οι Ευρυτάνες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της Πατρίδας και έδωσαν το παρών στο Έπος του 40. Με ενθουσιασμό, με συνείδηση του χρέους, συνεπείς στην παράδοση αυτού του λαού, με παράτολμο θάρρος και αυταπάρνηση ύψωσαν το ανάστημά τους απέναντι στον Άξονα για την υπεράσπιση της Ελληνοκόρης λευτεριάς και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Αναμφισβήτητα οι Ευρυτάνες δεν υστέρησαν σε προσφορά και θυσία.

Επειδή δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία νομίζουμε πως θα ήταν ενδιαφέρουσα μια έρευνα με στόχο την εξακρίβωση του αριθμού των Ευρυτάνων που πολέμησαν στη Βόρεια Ήπειρο, την προσφορά τους στον αγώνα κι από ποια θέση, πόσοι τραυματίστηκαν και πόσοι έχασαν τη ζωή τους. Ας μην ξεχνάμε ότι την ιστορία τη γράφουν οι άνθρωποι, ανώνυμοι και επώνυμοι, άντρες και γυναίκες, νέοι και γέροι και παιδιά. Οι ιστορικοί απλά την ιστορούν και την καταγράφουν. Ακόμη είναι χρέος μας, πιστεύουμε, να καταγραφούν και να τιμηθούν, έστω και μετά το θάνατό τους, οι Ευρυτάνες με-

τανάστες που ήλθαν από την Ξενιτιά και κατατάχτηκαν εθελοντικά στο στρατό, αποδεικνύοντάς με τον πιο σαφή τρόπο τα πατριωτικά τους αισθήματα.

Εθνική Αντίσταση

Αναμφισβήτητα η περίοδος 1941-1944 αποτελεί μια κορυφαία ΣΤΙΓΜΗ της εθνικής μας ιστορίας στο πρόσφατο παρελθόν και ταυτόχρονα μια αναμφισβήτητη απόδειξη της αιωνιότητας της Ελλάδας. Αφού καταλάγιασαν οι αντιπαλότητες, τα πάθη και τα μίσση η Εθνική Αντίσταση παίρνει τη θέση που της αξίζει. Εδώ θα πρέπει να μνημονεύσουμε τη μοναδική -κυριολεκτικά και μεταφορικά- έρευνα του Κέντρου Πολιτικών Ερευνών του Παντείου Πνευματικού, που με επικεφαλής τον Μικροχωρίτη Διευθυντή του, τον καθηγητή Μέλιο Κουτσούκη, πραγματοποιήσε με μεγάλη επιτυχία τετραήμερο επιστημονικό Συνέδριο στο Καρπενήσι με θέμα: " Η Εθνική Αντίσταση στην Ευρυτανία, 50 χρόνια, από την ίδρυση και το Εθνικό Συμβούλιο της Π.Ε.Ε.Α., 1944- 1994". Αναμφισβήτητα το Συνέδριο αυτό αποτελεί μια πολύτιμη συμβολή στην επιστημονική αποτίμηση και καταγραφή των γεγονότων της περιόδου και επομένως μια πηγή για όλους εκείνους που θέλουν να ασχοληθούν ή απλά να ενημερωθούν σχετικά.

Εμείς με την εισήγησή μας αυτή δε στοχεύουμε στην εξιστόρηση του χρονικού της Εθνικής Αντίστασης στην Ευρυτανία. Απλά θέλουμε να τονίσουμε πως η Ευρυτανία υπήρξε η καρδιά της Εθνικής Αντίστασης, όχι γιατί θέλουμε να ωραιοποιήσουμε τα πράγματα, ούτε γιατί μας διακατέχει ένα καθαρά τοπικιστικό σύνδρομο. Δεν είμαστε σωβινιστές. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι όλη η Ελλάδα αντιστάθηκε από τη Θράκη μέχρι την Κρήτη και από τα Επάνησα μέχρι τα Δωδεκάνησα, στην ύπαιθρο και στα αστικά κέντρα. Όμως η Ευρυτανία είναι πρωτοπόρα στον αγώνα ενάντια στον κατακτητή και υπήρξε και πάλι η Ελεύθερη Ελλάδα, όπου ζωντάνεψαν οι θρύλοι των αρματολών και των κλεφτών και λόγω της εδαφικής της διαμόρφωσης, αλλά κυρίως λόγω της ολόψυχης συμμετοχής των κατοίκων της στον Αγώνα. Επιγραμματικά:

1. Στην Ευρυτανία υψώθηκε για πρώτη φορά η σημαία της Αντίστασης και πιο συ-

γκεκριμένα στη Δομνίστα, στις 10 του Μάη του 1942.

2. Εδώ κατά κύριο λόγο έδρασε ο πρωτοκαπετάνιος του Ε.Λ.Α.Σ, ο Αρης Βελουχιώτης.

3. Με κέντρο την Ευρυτανία το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο είχε τον έλεγχο του κορμού της ηπειρωτικής Ελλάδας και του δρόμου προς την Αθήνα.

4. Στην Ευρυτανία και συγκεκριμένα στις Κορυσάδες έγινε το Εθνικό Συμβούλιο της Π.Ε.Ε.Α με Εθνοσυμβούλους απ' όλη την Ελλάδα.

5. Η Βίνιανη της Ευρυτανίας υπήρξε η πρωτεύουσα της Ελεύθερης Ελλάδας και ήταν η έδρα της κυβέρνησης "του βουνού".

6. Στην Ευρυτανία πρωτολειτούργησαν λαϊκοί θεσμοί που καθιέρωσε η Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης, όπως θεσμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, παιδείας, υγείας κλπ.

7. Στην Ευρυτανία και μάλιστα στο Κρίκελλο γίνεται η πρώτη μάχη σ' όλη τη σκλαβωμένη Ευρώπη, στις 21 Οκτωβρίου του 1942.

8. Η Ευρυτανία υπήρξε το ορμητήριο απ' όπου ένοπλα αντάρτικα τμήματα ξεκινούσαν για να χτυπήσουν τους κατακτητές σε γειτονικές περιοχές όπως το Αγρίνιο, το Μεσολόγγι, η Ναυπακτία, η Φθιώτιδα, η Παρνασσίδα, η Λοκρίδα, η Βοιωτία, ο Βάλτος κλπ.

9. Στην Ευρυτανία ή αν προτιμάτε και στην Ευρυτανία έγιναν αξιόλογες μάχες όπως αυτή της Χρύσως και του Μικρού Χωριού 4 Δεκεμβρίου και 18 Δεκεμβρίου αντίστοιχα.

10. Στην Ευρυτανία και μάλιστα στο Μικρό Χωριό έχουμε απaráμιλλες στιγμές θυσίας και πατριωτικού μεγαλείου.

Κυρίες και κύριοι Σύνεδροι

Το ολοκαύτωμα του Μικρού Χωριού περιμένει την εθνική του δικαίωση 59 χρόνια μετά. Οι τοπικοί φορείς, η τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δευτέρου βαθμού, η Περιφέρεια, το Ελληνικό κράτος δεν μπορούν να αγνοούν τους 11 αθώους που τουφεκίστηκαν από τους Ιταλούς στο Μικρό Χωριό, ούτε και τους δύο που έκαψαν ζωντανούς στο σπίτι του Πιστιόλη δίπλα στην πλατεία του Μικρού Χωριού, την παραμονή των Χριστου-

γέννων του 42.

Τιμή και δόξα στον παπα-Δημήτρη Βαστάκη και τον ενωμοτάρχη Χαρίλαο Κασιμίπα. Τιμή και δόξα στους Μεγαλοχωρίτες Χρήστο Μέρμηγκα, Γιάννη Καρυοφύλλη, Διονύση Μαντζιούτα, Θεόδωρο Οικονόμου, Αντρέα Σιπαρά, Γιάννη Μεσίρη, Βασίλη Παλιούρα, Δημήτρη Δασκαλάκη, Κώστα Αραπογιάννη και τους Μικροχωρίτες Χρήστο Φλέγκα και Νικόλαο Κυρίτση. ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ:

Η 24η Δεκέμβρη να καθιερωθεί ως ημέρα επίσημης τιμής και μνήμης για όλους αυτούς που μνημόνευσα καθώς και για τον Κλέαρχο, τον 16χρονο Κώστα Μπρίτσα, μαθητή του Γυμνασίου Καρπενησίου από το Περιβλεπτο Φθιώτιδας που ήταν το μοναδικό θύμα της μάχης.

Ας αποτελέσει το 1ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ευρυτάνων μια μοναδική ευκαιρία ΔΙΚΑΙΩΣΗΣ της θυσίας τους. Είναι υποχρέωση όλων μας.

Καταλήγοντας θεωρούμε σκόπιμο να κάνουμε μια σύντομη αναφορά στον Εμφύλιο Πόλεμο και ό,τι τον ακολούθησε. Δεν έχουμε πρόθεση ούτε να δικαιώσουμε, ούτε να καταδικάσουμε κανέναν. Ο εμφύλιος είναι πραγματικά η κατάρα αυτής της φυλής που ξεκινάει από την ομηρική εποχή. Η διχόνοια "που κρατάει ένα σκήπτρο η δολερή", κατά τον εθνικό μας ποιητή, εκδηλώθηκε με βαναυσότητα και αγριότητα ακατανόητη αμέσως μετά το Έπος του 40 και την Εθνική Αντίσταση. Προσωπικά με σημάδεψε, μια και είμαι παιδί της κατοχής και του εμφύλιου. Η μισαλλοδοξία, οι διώξεις, οι φάκελοι, η καχυποψία, η ρουφιανιά μαζί με την ανεργία και τη φτώχεια, την αστυφιλία και τη μετανάστευση είναι τα κύρια αίτια συρρίκνωσης και παρακμής της Ευρυτανίας. Από την παρακμή αυτή πρέπει να βγει αυτός ο τόπος γιατί του αξίζει μια καλύτερη τύχη! Οι προοπτικές υπάρχουν και οφείλουμε να τις αξιοποιήσουμε.

Κυρίες και κύριοι Σύνεδροι

Ίσως όσα αναφέραμε στην εισήγησή μας να σας είναι γνωστά και να μην ακούστηκαν για πρώτη φορά. Αυτό είναι φυσικό. Κι αυτό γιατί το θέμα μας υποχρεώνει να αξιολογήσουμε τα πιο σημαντικά από αυτά που είναι γνωστά και έχουν καταγραφεί, αλλά και για-

τί τα πιο σημαντικά είναι ίσως αυτά που έχουμε χρέος να ανακαλύψουμε, να τα φέρουμε στο φως.

Προτείνουμε “εν κατακλείδι”

1. Να συσταθεί στο Καρπενήσι αυτόνομη και καλά στελεχωμένη αρχαιολογική υπηρεσία, γραφείο, το οποίο θα αναλάβει την έρευνα όλων των αρχαιολογικών χώρων. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Κλαψί, στην περιοχή γύρω από τον Άγιο Λεωνίδα

- Περιοχή Αγίου Σώστη Μικρού Χωριού όπου πιθανόν να ήταν το Μαντείο του Οδυσσέα

- Αντάνια

- Σιβίστα

- Κάθε περιοχή όπου η παράδοση παραπέμπει σε παλιές εποχές

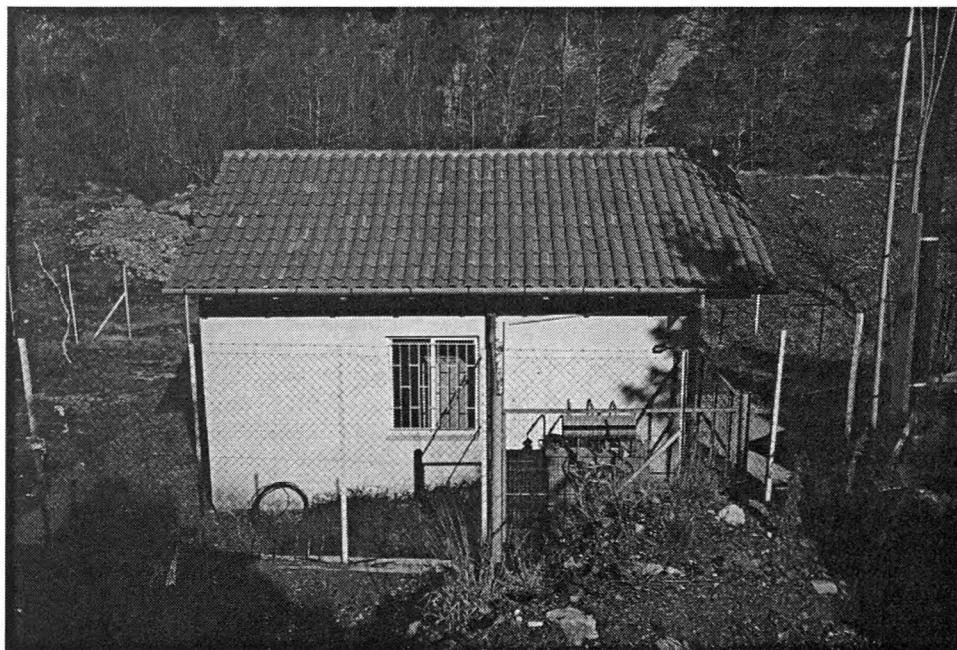
Η χρηματοδότηση των ερευνών θα πρέπει να γίνει από το Υπουργείο Πολιτισμού. Κι εμείς στην Ελλάδα ανήκουμε, δεν είμαστε παραπαίδια της.

2. Να ανατεθεί σε Ευρυτάνες ιστορικούς η συγγραφή της τοπικής ιστορίας με τρόπο συστηματικό και επιστημονικό. Ιστορικοί υπάρχουν και σπουδαίοι μάλιστα. Ας τους αξιοποιήσουμε.

3. Τέλος να αναδείξουμε με όλους τους πρόσφορους τρόπους την ιστορική και πολιτισμική μας κληρονομιά χωρίς θολούρες και παραποιήσεις που είναι προϊόν ημιμάθειας και ανευθυνότητας. Το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το διαδίκτυο είναι ασφαλώς μαζί με τα βιβλία, τα μέσα πληροφόρησης που έχουμε στη διάθεσή μας.

Σας ευχαριστώ

Το στοιχειωμένο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο!

Αφού ξοδεύτηκαν 100 εκατομμύρια δραχμές για την κατασκευή του, παραμένει τόσα χρόνια ανενεργό, ανεκμετάλλετο και ρημάζει... Άραγε, δεν θα ενδιαφερθεί κανείς αρμόδιος για την τύχη του;

Του Λειμονή το δάνειο

† Του Σταμ. Σταμ.

- Χριστούλη μου, να πάρω μια πενταρούλα; Φτωχός άνθρωπος είμαι ο κακόμοιρος, Χριστούλη μου, να πάρω μια πεντάρα;

Έλεγε μεγαλοφώνως, ο Λειμονής ο Σπύρος, μεταβαίνων κάθε πρωί εις την εκκλησίαν του χωριού και κλέβων τις πεντάρες που άφηναν οι χριστιανοί εμπρός στις άγιες εικόνας. Ο Λειμονής ο Σπύρος ήταν τακτικός πελάτης του Χριστού.

- Δική του είν' η εκκλησία, έλεγε, νοικοκύρης είναι, ό,τι θέλει τις κάνει τις πεντάρες του!...

Φτωχός και κακομοίρης ο Λειμονής εις το χωριό. Εξενοδούλευε, εξενόσκαβε, "μεροδούλι-μεροφαΐ" -τι χαΐρι και προκοπή να ι-δής!

Εξ άλλου είχε και ένα "βίτσο".

- Δεν κόβεται το αφιλότιμο τις μέρες θα μου κόψη, αυτό δεν κόβεται!..

Το βράδυ που εγύριζε, υγρός και ιδρωνοτισμένος από το πάλευμα της γης, ήθελε να καθήση στο ξύλινο του κρασοπουλειού σκαμνί, να στραγγίση καμμιά οκαδούλα, να πάνε τα σεκλέτια παρακάτω και να ζεστοκοπηθή λίγο το κουρασμένο το κορμί.

Και έπειτα έπερνε το "σαμπαΐ", ξεφαντώων σιωπηλά και μόνος του.

- Κάποτε θα φέξη και για μας! διενοείτο.

Και ξανάρχιζε το παθητικό τραγούδι του.

΄Πό μέσα 'π'το χειλάκι σου

κρασάκι θα ρουφήσω,

να λιγωθώ π' την ευωδιά

'π' τη γλύκα να μεθύσω...

Όλα όμως αυτά τ' απόκρυφα, τα ενδόμυχα τα ξεφαντώματα τρόπον τινά, ήθελαν χρήματα, και χρήματα ο Λειμονής δεν είχε. Τι διάβολο να κίνη;

- Πως να τα φέρω βόλτα; εσυλλογίζετο ο φουκαράς.

Η μία η το πολύ μιάμιση δραχμή του ημεροκαμάτου, δεν του έφθανε ούτε για ψωμάκι.

- Ψωμί με ψωμί να κοπανάς και πάλι πειρασμένος νάσαι!

Και τότε εσκέφθηκε την εκκλησία, "το καταφύγιον των απηλπισμένων και την βοή-

θειαν των πτωχών".

Είδε τις πεντάρες εκεί μπροστά, σκέφθηκε "σαν τι οι άγιοι θε να τις κάνουν! Αυτοί έλλειψι από τίποτε δεν έχουν στον Παράδεισο! Γιατί να παν λοιπόν χαμένα τα λεπτά, αφού στερούνται άνθρωποι εδώ κάτω!..."

Και από τότε σκέφθηκε να πάρη λίγα, αν όχι από κακό, ως δάνειο τουλάχιστον, από του Κυρίου την εικόνα.

Επήρε με κάποιον τρόπον μια φορά.

- Χριστούλη μου, να με συγχωρήs, Θα σου τα δώσω πίσω. Έχω ανάγκη ο φτωχός, Χριστούλη μου!...

Είδε πως του Χριστού δεν του κακοφάνηκε διόλου. Ατάραχος και μέγας ίστατο εις την εικόνα του κρατών τον κόσμον δια της αριστεράs χειρός και ευλογών δια της δεξιάs του πάντας.

Ο Λειμονής γλυκάθηκε.

- Δανεικά τα παίρνω, Χριστούλη μου, θα σου τα δώσω πίσω!

Και επήρε και τρίτη φοράν ακόμη και τετάρτην πάντα δικαιολογών κάθε πεντάραν οπού έπαιρνε.

- Χριστούλη μου, να πάρω μια πενταρούλα; Πεινάω, Χριστούλη μου, να πάρω και εγώ λίγο ψωμάκι!

Κι' έπαιρνε ένα οβολόν από το παγκάρι.

- Να πάρω κι' άλλη μια, ν' αγοράσω λίγες εληές, Χριστούλη μου! Τρώγεται ποτέ ψωμί ξερό. Χριστέ μου.

Κι' έπαιρνε άλλη μια και άπλωνε για τρίτη.

- Και δυο τσιγαράκια, Χριστούλη μου, με το συμπάθειο' είναι φαρμακεμένο το στόμα μου, ου μαύρους!

Και ετσιμπούσε και άλλη μια πενταρίτσα για κρασί, να πάνε παρακάτω τα φαρμάκια.

- Να πιω κι' ένα κρασί, Χριστούλη μου. Έτσι να χαρήs τον ουρανό σου!

Καμμιά φορά πήγαινε και κατά την Παναγία! Και άπλωνε το χέρι.

- Μια πενταρούλα, Δέσποινά μου, για ψωμί! Πεινάω ο κακομοίρης.

Και έπαιρνε και από κει ακόμη μια.

- Και άλλη μια για λίγο τυρί, Παναΐτσα μου. Χρονιάρα μέρα είναι σήμερα, να την

γιορτάσω ο φτωχός!

Ό καντηλανάφτης του ναού βλέπων κάθε πρωί να χάνωνται από την εκκλησιά η πεντάρες, εξεπλάγη, παρεφύλαξε και είδε τον Λεϊμονήν, να ζητάει άδεια από τον Χριστό και να τις παίρνει.

- Μια δεκαρούλα μονάχα, Χριστούλη μου!

Κρύβεται λοιπόν το άλλο το πρωί πίσω από την εικόνα του Χριστού και περιμένει τον Λεϊμονήν-ήλθε στην ώρα του και ο κυρ Σπύρος. Την φοράν όμως αυτήν είτε διότι είδε περισσότερα λεπτά εμπρός στην Παναγία, είτε γιατί' επλησίαζε τότε η γιορτή της Παναγίας, έκαμε επίσκεψη στις Θεοτόκου το δισκάρι.

- Μια πενταρίτσα να πάρω, Παναγίτσα μου; Μια μονάχα.

Μια βροντερή φωνή ακούστηκε άξαφνα από του Χριστού το μέρος.

- Όσοοσοοοχι. Ναααααα μην πάαααααρης! Ακούουου; Να μην πάαααααρης!

Ό Λεϊμονής ξεράθηκε. Κόκκαλο ο δόλιος.

- Έτσι θα κάνανε τ' αυτιά μου!

Και εστράφη πάλιν προς την Παναγία.

- Μια πενταρίτσα μόνον να πάρω Παναγίτσα μου! Δανεικιά τη θέλω, Δέσποινά μου.

Αλλά και πάλιν η βροντερή φωνή ακούστηκε από το τέμπλο σχίζοντας τ' αυτιά του:

- Σου είπα να μηρηην πάαααααρης!

Τώρα ο Λεϊμονής την άκουσε καλά, φωνή σωστή πού έβγαине από του Κυρίου την εικόνα: Πώς; Τον εμποδίζει να πάρη ο Χριστός! Και τι τον νοιάζει;

Εθύμωσε ο Λεϊμονής και στράφηκε προς την εικόνα:

- Πάψε συ!... Δεν παίρνω τα δικά σου!... τι φωνάζεις;

Και πάλιν εστράφη προς την Παναγία και άπλωσε το χέρι:

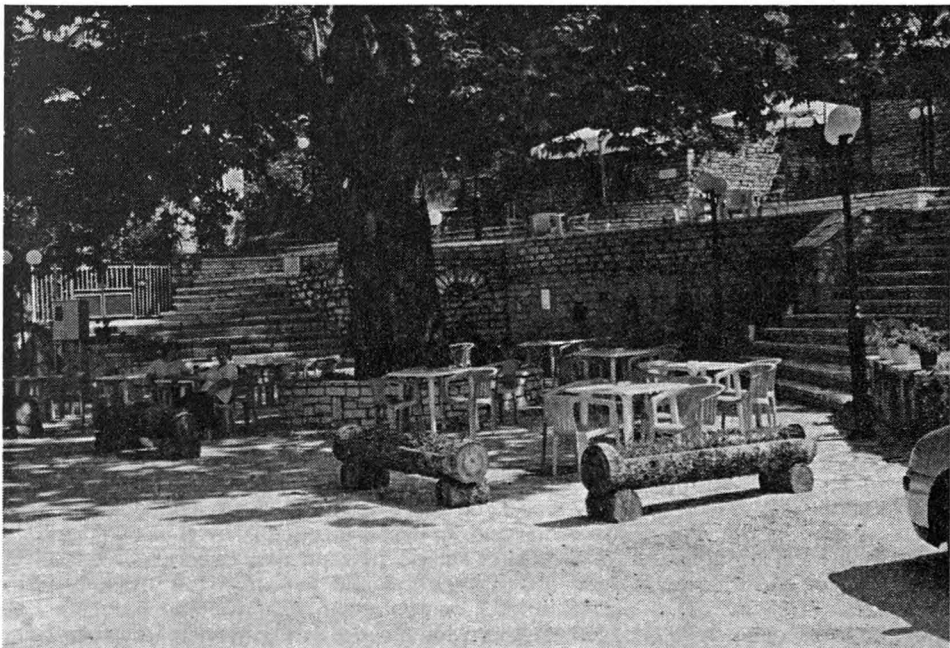
- Μια πενταρίτσα, Παναγίτσα μου.

Αλλά και πάλιν η τρομερά φωνή ακούστηκε:

- Μην πάααααρης, είπααααα!

θύμωσε τώρα και ο Λεϊμονής εις τα καλά.

- Σώπα, βρε αδερφέ! Ποιος σου μιλάει εσένα; Εγώ μιλάω, με την Κυρά-Παναγία την μητέρα σου! Ορρρρίστε μας!... Και άπλωσε κατά τον δίσκο!...

Η ανακαινισμένη πλατεία του Μικρού Χωριού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΙΔ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ
& ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΛΑΜΙΑ

Ταχ. Δ/ση: Κάστρο Λαμίας

Πληροφορίες:

Μ.-Φ. Παπακωνσταντίνου Τηλέφωνο: 0231029992

Λαμία, 9 Φεβρουαρίου 2002

Αριθ. Πρωτ.: 407

ΠΡΟΣ: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας
Διεύθυνση Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος

ΘΕΜΑ: Αρχαιολογικοί χώροι νομού Ευρυτανίας

ΣΧΕΤ: α. 430, β. 431/25.2.1992, γ. 3476/26.1.1999 έγγραφα μας

Σε απάντηση του Α.Π. 107/23.1.2002 εγγράφου σας σχετικά με το θέμα, σας κάνουμε γνωστά τα εξής:

Α. Με τα ανωτέρω σχετικά α-β έγγραφα μας έχουν ορισθεί οι οικισμοί οι οποίοι σχετίζονται με γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους και για την οικοδόμηση εντός των ορίων τους απαιτείται η άδεια της υπηρεσίας μας από την άποψη του κ. Ν. 535/32 "Περί Αρχαιοτήτων". Αυτοί είναι οι εξής: Μικρό Χωριό, Κλαυσί, Βελαώρα, Βούληψη και Τσοούκα Παλαιοκατούνας.

Β. Με το γ ανωτέρω σχετικό ενημερώθηκε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας και όλοι οι συναρμόδιοι φορείς ότι για την εκτέλεση των δημοσίων έργων οποιασδήποτε κλίμακας, όταν αυτά προϋποθέτουν εκσκαφές ή διαμορφώσεις, θα πρέπει επίσης να ζητείται η έγκριση της υπηρεσίας μας, είτε τα έργα διέρχονται από γνωστούς αρχαιολογικούς χώρους, είτε όχι.

Γ. Σε ότι αφορά την οικοδόμηση στις λοιπές εκτός ορίων οικισμών περιοχές, παραθέτουμε κατάλογο των οικισμών στην κτηματική περιφέρεια των οποίων έχουν εντοπισθεί κατά καιρούς αρχαιότητες:

Αγία Βλαχέρνα, Άγιος Νικόλαος (θέση "Κοκκάλια"), Ανατολική Φραγκίστα (θέση "Τέμπλα") Ανιάδα, Άνω Καλεσμένο (θέση "Παλαιόκαστρο"), Αρωνιάδα, Ασπρόπυργος (θέση "Πόλεμος" και Ν-ΝΑ του χωριού), Βελαώρα (Γέφυρα Τατάρνας, Κάστρο "Ντιούκα", συμβολή ποταμών Άσπρου και Μέγδοβα), Βελωτά (Β του χωριού και θέση "Βελωτούλα"), Βούληψη (θέση "Πλατανάκι" και αρχαία οχύρωση), Βουτύρι (θέση Άγιος Ιωάννης), Γρανίτσα (Αγία Ελεούσα), Δαφνούλα, Δομιανοί (θέση "Αντάνια"), Δομνίστα (Φαντίνο), Δυτική Φραγκίστα (θέση "Παλαιόκαστρο"), Ιτέα, Καλλιθέα, Καρπενήσι (θέση Άγιος Δημήτριος, Ν. της θέσης "Κεραμίδι", θέση "Πέτρα"), Καστανέα, Κάτω Ποταμιά, Κερασοχώρι, Κορυσχάδες, Κρίκελλο (δρόμος προς Δομνίστα και θέση "Γεροδήμα"), Λεπιανά, Λημέρι (θέση "Τσοούμα"), Μαραθιά, Μαυρόλογγος, Μεσοκόμη, Μικρό Χωριό, θέση Άγιος Απόστολος, θέση Άγιος Σώστης, θέση "Αλέστια", θέση "Καλύβια", θέση "Λόγγοβες", θέση "(Ν)οκολό", θέση "Παλιόσπιτα", θέση "Τσαπουρνιά", Μολόχα, Νέο Αργύριο, Νέα Βίνιανη, Νεράιδα (θέση "Λογγούλες"), Παλαιά Βίνιανη (αρχαία οχύρωση, θέση "Τούρκου"), Παλαιοκατούνα (θέση "Παλαιόκαστρο", θέση Ντιούκα - Τσοούκα), Παλαιοχώρι, Παπαρρούσι, Πετράλωνα, Πρασιά, Προυσσός, Ροσκά, Σελλά, Σιβίστα, Στάβλοι, Στένωμα (θέση "Τούρλα"), Συγκρέλλο, Τοπόλιανη (θέση "Καστράκι" και Β του χωριού), Τριπόταμος, Φουρνά (θέση Προφήτης Ηλίας), Χελιδόνα, Χόχλια (Γλας), Ψηλόβραχος, Ψιανά (ΒΑ του χωριού, θέση "Κτίσμα", θέση "Ζαγορά" και Ν του Κάστρου).

Για την οικοδόμηση στις ανωτέρω θέσεις εκτός ορίων οικισμών θα πρέπει να ζητείται η άδεια της υπηρεσίας μας από την άποψη του αρχαιολογικού νόμου. Προς τούτο οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση με τοπογραφικό του οικοπέδου τους, διάγραμμα κάλυψης, τομή, διάγραμμα θεμελίωσης και οδοιπορικό σκαρίφημα. Τα σχέδια θα υποβάλλονται σε δύο σειρές.

Η ίδια διαδικασία θα πρέπει να ακολουθείται και για τη χορήγηση οικοδομικών αδειών για μικροκατασκευές από τους Δημάρχους, σύμφωνα με την αριθ. 60885/4983/27.9.1990 απόφαση του Υπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 6568/16.10.1990) σε όσους από τους ανωτέρω οικισμούς περιλαμβάνονται στην αριθμ. 191/25.2.1991 απόφαση του Νομάρχη Ευρυτανίας και οι οποίοι σημειώνονται με έντονο χρώμα στον ανωτέρω κατάλογο.

Συνημμένα αποστέλλουμε φωτοαντίγραφα των σχετικών εγγράφων μας και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Η Διευθύντρια Νίνα Κυπαρίσση-Αποστολικά Δρ. Αρχαιολόγος

Το προπολεμικό Καρπενήσι. Η πρώτη πικρή γεύση...

Ανέκδοτο κείμενο του † Κώστα Γ. Καλαντζή (Θεσσαλού)

Χίλια εννιακόσια είκοσι εννιά. Το Καρπενήσι απόμακρο και λησμονημένο, ζούσε γερμένο εκεί στις ψηλές πλαγιές του Βελουχιού και κουκουλωμένο στην κάτασπρη κάπα του. Κάθε χρονιά, στην καρδιά του χειμώνα, κοβόταν απ' τα χιόνια στις ΡΑΧΕΣ η μοναδική του επικοινωνία με τον έξω κόσμο, από τη μεριά της Λαμίας. Ο αποκλεισμός βάσταγε και δυο μήνες καμιά φορά, λες και βρισκόταν σε πολιτική ζώνη, στη χώρα των Εσκιμώων. Το κράτος το θυμότανε μια φορά, στα δύο, τρία ή τέσσερα χρόνια, στις εκλογές. Εάν είχε μοιρολόγια να φάει, καλά... Συνήθως όμως δεν είχε... Και τότε άρχιζαν τα τηλεγραφήματα οι Αρχές, τις εκκλήσεις...

Καμιά φορά, σ' έκτακτη ανάγκη, κινητοποιούνταν ο στρατός. Χωριάτες με πρόχειρα χιονοπέδιλα από κλαδιά κι ύστερα από πορεία 15-20 ώρες φτάνανε στα χωριά τους zahγκωμένοι λίγες οκάδες καλαμποκάλευρο...

Η μικρή πολιτεία σα νάταν νεκρή. Μόνο οι καμινάδες και τα μπουριά καπνίζανε και δείχνανε ότι εδώ ζούσαν άνθρωποι. Αραϊά και που κάποιος βιαστικά περνούσε το δρόμο. Μόνο τα σχολιαρόπαιδα -μικρά και μεγάλα- πρωί και μεσημέρι γεμίζανε τους δρόμους.

Το χιόνι τόνιχνε από βραδύς, πάγωνε το πρωί και την άλλη νύχτα το στοιβάζε από πάνω. Οι κάτοικοι το πρωί μόλις προλάβαιναν με φτιάρια και τσάπες υ' ανοίξουν τάφρους. Σαν περνούσαμε εκεί τα αμπριά του παγκόσμιου πόλεμου, αυτή τη φορά σκαμμένα στα χιόνια. Κι ήταν τόσο το ύψος του παγωμένου χιονιού, που μερικά σπίατα μοιάζανε σαν παραμυθένια χιονόσπιτα με τα παράθυρα χαμηλά στο δρόμο, τόσο που τ' αγγίζαμε...

Η πλατεία έρημη. Η προτομή του Μάρκου Μπότσαρη ήταν πάντα εκεί, γυμνή, περιμένοντας τα εγκαίνια, που όλο αναβάλλονταν.

Μάταια η Δημαρχία, κάθε τόσο, τον σκέπαζε με κασέ ή κάμποτο. Το βράδυ το κλέβανε το πανί. Πολλές μανάδες θάχαν ανάγκη να κάνουν βρακάκια στα παιδιά τους.

Η αγορά είχε κάποια κίνηση, σε μια γωνιά ήταν στημένη ψησταριά και μοσκοβολούσε το κοκορέτσι, δυο - τρεις ταβερνούλες και καφεενδάκια λειτουργούσαν.

Το μόνο μεγάλο κέντρο ήταν το καφενείο - ε-

ντευκτήριο των Αρχών του τόπου. Εκεί μαζεύονταν ο Νομάρχης, ο Εισαγγελέας κι οι δικαστάδες, ο Διοικητής Χωροφυλακής, οι Διευθυντές των Δημοσίων Υπηρεσιών. Μαζί τους κι ο δικός μας ο Διευθυντής του Μονοτάξιου Διδασκαλείου Καρπενησιού Θόδωρος Καστανός, ο Γυμνασιάρχης κι ο Επιθεωρητής των Σχολείων. Εκεί κάθε βράδυ παίζανε καρτιά, πίνανε και κουτσομπολεύανε... Εκείνο όμως που έδινε ζωή σ' αυτή τη χαμένη, χιονοσαβανωμένη πολιτεία - η καρδιά της που χτυπούσε δυνατά - ήταν καμιά ογδονταριά φοιτητές του Διδασκαλείου κι οι μαθητές του Γυμνασίου. Με τους τελειόφοιτους κυρίως εμείς οι διδασκαλιστές είμασταν σχεδόν συνομήλικοι.

Την ίδρυση του Διδασκαλείου την παρουσίαζε για μεγάλο ρουσφέτι ένας ευρυτάνας πολιτικός, από μεγάλο τζάκι του τόπου, πούχε για δεκαετίες κληρονομικό το βουλευτικό. Θάβγαζε, λέει, πολλούς νέους δασκάλους από κει γύρω και θα ωφελούσε και οικονομικά το Καρπενήσι. Αλλά τί ωφέλεια θα προερχόταν από μας τους λίγους φτωχούς ξενομερίτες φοιτητές;

Μόνο κένα χιλιάρικο το πολύ το μήνα ξεκοιμούσανε και μας στέλνανε οι γονείς μας, οι περισσότεροι φτωχοί αγρότες... Πού να το κολλήσουμε, που λέει και ο λόγος -και παντελόνι δεύτερο δεν είχαμε.

Οι συντοπίτες κάναμε χωριστές παρέες και τρεις - τέσσερις μαζί νοικιάζαμε δωμάτιο. Παλληκάρικα όλοι μας στην πρώτη μας μετεφηβική ηλικία. Βούιζε η μικρή πολιτεία σαν τελείωναν τα μαθήματα, απ' το τραγούδι και το παιγνίδι. Κυλιούμασταν στα χιόνια, παίζαμε χιονοπόλεμο, τα μαγουλά μας πήγαιναν να σκάσουν, κατακόκκινα. Μερικοί καμπίσιοι από μας είχαμε έρθει εδώ κιτριναίρηνδες απ' την ελνοοσία και τώρα θεριέψαμε από υγεία.

Είχαμε την ευτυχία νάχουμε προοδευτικούς δημοτικιστές δασκάλους, το Θεόδωρο Καστανο εμείς στο Διδασκαλείο και τον Παπακαριά στο Γυμνάσιο. Ο Καστανός μας έφερε τις σοσιαλιστικές ιδέες από τη Γερμανία, όπου σπούδαζε. Μας μιλούσε και μας συνέπαιρνε. Κι όσο να πρόσχε τα λόγια του, εμείς καταλαβαίναμε κατά πού το πήγαινε. Οργανωθήκαμε σε μια μεγάλη ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ με πολλές δραστηριότητες εσωσχολικές και εξωσχολικές.

Δημιουργήσαμε μια πολιτιστική κίνηση στο Καρπενήσι, τέτοια που τη θυμότανε για πολλά χρόνια. Γιορτές, διαλέξεις, συζητήσεις, θέατρο... Προσωπικά - επειδή τόφερε η κουβέντα, το λέω - μίλησα κι εγώ για τον ήρωα του Δρίσκου, τον ποιητή και πρωτομάχο της δημοτικής γλώσσας, το Μαβίλλη και έγραψα κι ένα μονόπρακτο "ΤΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ" που παίχτηκε από διδασκαλιστές. Όλοι, λίγο πολύ φιλολογούσαμε, γράφαμε, είμασταν ερωτευμένοι... Μα πάνω απ' όλα, είχαμε πολιτικοποιηθεί. Νοιώσαμε πού κοινωνικά βρισκόμασταν, τί είμασταν και τί ζητούσαμε, έτσι ώστε να μας μεθάει το άρωμα μιας καλύτερης ζωής. Το πώς θα γινόταν αυτή η καλύτερη ζωή, ονειρευόμασταν και ψάχναμε...

Διαβάζαμε προοδικτικά περιοδικά και βιβλία, τα ρουφούσαμε. Κάποτε ήρθε πάνω κι ο μακαρίτης αγωνιστής συνδικαλιστής δάσκαλος, ο Στρατίκης, μας έφερε το τελευταίο περιοδικό της ομάδας του Γληνού το "ΝΕΟ ΔΡΟΜΟ" και μας έγραψε συνδρομητές στις εκδόσεις του "ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ" του Πουρνάρα. Τότε πρωτοδιαβάσαμε μερικούς ρώσους επαναστάτες λογοτέχνες και θεωρητικούς μαρξιστές. Μια δυναμική κοπέλλα, ψηλή και αθλητική, η Ολυμπία απ' την Κύπρο, μάζεψε γύρω της τις 15 συναδελφισσές της σπουδάστριες και μερικές ντόπιες μορφωμένες κοπέλλες κι έκανε ένα Σύλλογο. Μ' ένα τηλεγράφημά τους στην Κυβέρνηση που δημοσιεύθηκε στις Αθηναϊκές εφημερίδες, ζητούσαν: α) ψήφο στις γυναίκες, 2) ισότητα στη δημοσιοϋπαλληλική καριέρα, π.χ. δασκάλες να γίνονται και επιθεωρήτριες και άλλα. Τότε μας περιέλαβε η "ΕΣΤΙΑ": "Από το ειδυλλιακό Καρπενήσιον ελάβομεν ένα τηλεγράφημα -βόμβα! Αι "σουφραζέται" των ευρυτανικών βουνών αντί να πλέκουν κάλτσες κοινώς "τσουράπια" και να ψήνουν "μπομπότα"... ζητούν απελευθέρωσιν!...". Ευτυχώς δεν πήρε η μπάλα το Διδασκαλείο, γιατί υπογράφανε "Επιτροπή γυναικών του Καρπενησίου".

Ο Διευθυντής - το νοιώθαμε - στο βάθος μας καμάρωνε, μα κύτταζε και να μας συγκρατήσει. Συχνά καλούσε την Επιτροπή μας στο Γραφείο: Ξέρετε τί έγινε πριν από είκοσι χρόνια στο Βόλο με το σχολείο του Δελμούζου;... Και πριν τέσσερα χρόνια στο Μαράσλειο; ... Προσέξτε!". Εμείς όμως πώς να συγκρατηθούμε; Ποιος μπορούσε να συγκρατήσει το φουσκωμένο φθινοπωρινό κείμαρρο στην πρώτη του κατεβασιά ή την πρώτη χιονοσιτάδα της Άνοιξης; Ευτυχώς που το Διδασκαλείο ήταν Μονοτάξιο. Βάσταξε ένα χρόνο και τον Ιούνιο έκλεισε. Αλλιώς, αν μένανε και δεύτερο χρόνο θα το τινάζαμε, που

λέει ο λόγος... στον αέρα(!).

Τόσο ρομαντικοί, φλογεροί, ασυμβίβαστοι και... απόλυτοι που είμασταν...

Πολλά θυμάμαι απ' τη ζωή μας το χειμώνα κείνον, μα πιο πολύ τη στενότερη παρέα μας, τη "λογοτεχνική μας συντροφιά". Είμασταν πεντέξι. Οι δυο ντόπιοι, ο Νιόνιος Κρανιάς κι ο Κώστας Ζ. - τελειόφοιτοι του Γυμνασίου - βγάζανε μια μικρή εφημερίδα, όσο μια τετράσπληη κόλλα αναφοράς, την "ΑΥΓΗ". Ο Νιόνιος ήταν Διευθυντής. Έγραφε πύρινα άρθρα, όπως "Η Ευρυτανία εκπέμπει το S.O.S.", το "Οι αρμόδιοι υπνώτουν" κ.ά. Ο Κώστας Ζ. ήταν αρχισυντάκτης και χρηματοδότης, γιατί τότε στέλνε ο γέρος του απ' την Αμερική. Ήτανε σπουδαίο παιδί. Αργότερα σπούδασε στο Παρίσι φιλόλογος, μπήκε στο Κίνημα των Μακί, παρασημοφορήθηκε, έγινε γάλλος πολίτης και πέθανε στη Νίκαια, Δ/ντής κάποιου Γυμνασίου της πόλης αυτής. Εγώ ήμουν ο χρονογράφος, οι άλλοι συντάκτες και συνεργάτες. Μαζί μας ήταν κι Μήτσος Σιέπτας, ο Ευβοέας ο γνωστός σήμερα λογοτέχνης και λαογράφος. Όλο και τον χάναμε σε κάτι "κουτούκια" σκοτεινά μαγέρεϊκα, όπου συχναζανε οι εξόριστοι λαθρέμποροι. Εκεί μάζεψε υλικό για διηγήματα.

Όλοι μας τέλος είχαμε εφοδιαστεί απ' το Διευθυντή της "Αυγής" με δημοσιογραφικές ταυτότητες! Φωτογραφία, σφραγίδα μεγάλη, υπογραφή... Μερικές φορές η στενή παρέα τα λέγαμε - απαγγέλναμε και συζητούσαμε - στο σπίτι των δυο εκδοτών της εφημερίδας, εκεί στη Νεράιδα, στην άκρη της πόλης, στη γέφυρα, στο δρόμο προς το Αγρίνιο... Το μεγάλο όμως νταβατούρι γινόταν σ'ου Κορτέση την ταβέρνα, εκεί που κάθε βράδυ τρώγαμε οι περισσότεροι διδασκαλιστές. Εκεί με λίγο κοκκινέλι και πολύ νεανικό πάθος φούντωνε και κόρωνε ο φιλολογικός καυγάς.

Τελευταία τα βάλαμε με τους "Αποστολάκηδες", δυο οπαδούς του καθηγητή Αποστολάκη που - καθώς ξέραμε - αποθέωνε το Σολωμό, ενώ τους άλλους ποιητές -ιδιαίτερα τον Παλαμά- τους έβγαζε σκάρτους. Ο ένας απ' τους αντιπάλους μας, δάσκαλος, αργότερα έγινε μέγας και πολύς μέσα στην Κατοχή και τη Χούντα... Εμείς λοιπόν τότε είχαμε ξεσκαλίσει το "Σολωμό χωρίς μεταφυσική" του Βάρναλη και αντεπιπεθήκαμε γερά. Η συζήτηση βάσταξε πολλά βράδια, μα τελικά τους πήραμε φαλάγι. Τους χάσαμε, δεν ξαναφανήκανε...

Η Λογοτεχνική συντροφιά μας κάπου - κάπου είχε και επισκέπτες λόγιους απ' την Αθήνα. Έτσι μας ήρθαν δυο - μακαρίτες τώρα -Ευρυτάνες, ο Πάνος Βασιλείου που εξελίχτηκε αργότερα σε σπουδαίο ι-

στορικό κι ο ποιητής Θόδωρος Σκουρλής. Αυτός έμεινε για καιρό μαζί μας εκείνο το χειμώνα...

Ένα βράδυ, με φοβερό χιονιά έξω, μαζευτήκαμε από νωρίς στου Κορτέση όλη η παρέα και πολλοί άλλοι. Κόκκινη κορωμένη η σόμπα, κόκκινα τα μαγούλα μας, κόκκινη κι ανήσυχη η καρδιά μας... Συζητήσαμε πάλι τα δικά μας, απαγγείλαμε, τραγουδήσαμε. Ο Μήτσος ο Σέπας ανέβηκε σ' ένα τραπέζι και με μπάσσα φωνή απάγγειλε τον "Οδηγητή" του Βάρναλη κι ο Κώστας Ζ., το "Χέρι" του Σκουρλή:

Το χέρι τούτο, π' άξια μου χαρίζει
μονάχο βίος και κέρδος το ψωμί
το χέρι τούτο εμπόρευμα που αξίζει
κι έχει ξεπέσει τόσο στην τιμή!...

Ο Σκουρλής άρχισε να κλαίει. θυμήθηκε το μισοπαράλυτο πόδι του που τόσερνε σαν περπατούσε. Σηκώθηκε πάνω κι απάγγειλε με πνιγμένη φωνή, κάτω που εκείνη τη στιγμή αυτοσχεδίασε:

Ανάθεμα μπέτρα και γονιό
που σμίζανε στου πόθου το κρεβάτι
και βγάλανε εμένα το σακάτη!

"Άντε, ρε παιδιά, πάμε έξω να πάρουμε αέρα!", φώναξε ο Μήτσος κι οι δυο μας αγκαλιάσαμε το Σκουρλή... Όλη η παρέα πεταχτήκαμε έξω. θάτανε περασμένες οι δώδεκα. Το χιόνι κι ο αέρας είχανε σταματήσει κι ήταν πραγματικά μια νύχτα σαν εκείνη που παρουσιάζουνε τα Χριστουγεννιάτικα παραμύθια και τα καρποστάλια.

Κατφορίσαμε λίγο, στρίψαμε μέσα στα χιονένια αμπριά και πήραμε το δρόμο του Δημοτικού Σχολείου για να πάμε στο σπίτι που φιλοξενούσανε το Σκουρλή. Κάπου εκεί ένας από μας άρχισε σιγά - σιγά τη Διεθνή κι ήταν σα ν' ακούμπησε το φυτίλι στο μπαρούτι. Ξάφνου με μια φωνή όλοι πήραμε το τραγούδι απ' την αρχή και το πετάξαμε βροντερό στον αέρα μέσα στη βαθιά σιγαλιά.

Εμπρός της γης οι κολασμένοι
της πείνας σκλάβοι εμπρός, εμπρός!
Το δίκαιο απ' τον κρατήρα βγαίνει
σα βροντή, σαν κεραυνός...

Ο βαρύς αντίλαλος έσπασε λες την κρυστάλλινη τζαμαρία της νύχτας σε χίλια κομμάτια, σκόρπισε πάνω στα σπίτια και πισωγύρισε, χάθηκε στα χιονένια αμπριά, τινάχτηκε πάνω στην ολόρθη πλαγιά του Βελουχιού και κατακύλισε σα χιονοστιβάδα ως κάτω στο Κεφαλόβρυσο. Κάποια παράθυρα φωτίστηκαν και σαν τρομαγμένα μάτια ξανάκλεισαν, έσβυσαν. Εμείς συνεπαρμένοι απ' την ίδια μας τη φωνή και το βουερό αντίλαλο συνεχίσαμε:

Φτάνουν πια της σκλαβιάς τα χρόνια
Όλοι εμείς οι ταπεινοί της γης...

Μα πού να πάρουμε χαμπάρι πως πλησιάσαμε το κτίριο της Διοίκησης Χωροφυλακής!

Ξαφνικά σφυρίγματα, βρισιές... μας κόψανε τη φωνή και τα γόνατα. Χωροφυλακή!

"Σκασμός, ρε! Τί χαλάτε τον κόσμο; Δεν ξέρετε ότι πέρασε η ώρα και... διαταράσσετε την ησυχία των πολιτών; Και τί τραγούδια μπολοσεβίκικα είναι αυτά..."; Ανάψανε τα κλεφτοφάναρα και μας κυττάζανε καλά: "Α -χα! Νεαροί του Διδασκαλείου και γυμνασιόπαιδες!".

- Βρε, τα πουλάκια μας... χαχάνισε ο επικεφαλής Νωματάρχης. Εμπρός μέσα! Λίγα μέτρα και φτάσαμε. Μας σπρώξανε στο διάδρομο κι ίσια στο γραφείο του Διοικητή. Εκεί διανυκτέρευε ένας υπασπιστής του, υπομοίραρχος. Μας περίμενε. Άνοιξε απότομα την πόρτα.

- Για ελάτε μέσα, μέσα όλοι. Αναστατώσατε την πόλη απόψε, σας άκουσε και στην πλατεία κάτω ο κύριος Διοικητής!... Έκανε νευρικά βήματα εδώ κι εκεί, μας κύτταζε μια οργισμένα και μια περίεργα και χτύπαγε τη γροθιά στο τραπέζι...

Τί του ήρθε του Νιόνιου να διαμαρτυρηθεί και μ' ένα ύφος που ούτε ο Δντής της "Ακροπόλεως" και του "Βήματος" δεν θα τόλμαγε, "Κύριε μοίραρχε, είμαι ο Διευθυντής της εφημερίδας "ΑΥΓΗ" και ο κ. Ζ. ο αρχισυντάκτης και οι άλλοι... Ως δημοσιογράφος διαμαρτύρομαι!"

Εμείς πήγαμε να βγάλουμε τις ταυτότητές μας. Ο υπασπιστής αγρίεψε:

- Τί εφημερίδα και κουραφέζαλα, βρε! Αϊ στο διάολο! Φέρτε δω τις ταυτότητες, κατάσχονται! Τις είδε κι έμηνξε τα γέλια:

"Βρε, βρε, φωτογραφίες, σφραγίδες της εφημερίδας...".

Κύτταζε πάνω-κάτω το Νιόνιο, που μάταια προσπαθούσε να κρύψει το πηλίκιο του γυμνασίου που το τσαλάκωσε στα χέρια τους.

- Ωστε εσύ είσαι ο Διευθυντής κι είσαι και μαθητής Γυμνασίου! Τί θέλετε τώρα, κύριοι δημοσιογράφοι, ασυλία να γκαρίζετε τα μεσάνυχτα στα σοκκάκια; Δεν ξέρετε ότι απαγορεύονται τα δίσματα και οι θόρυβοι πέραν της δωδεκάτης; Εσένα κύριε Διευθυντά, θα σεβάλω... παραμέσα! Πάρτε τους Ενωματάρχη και βάλτε τους στο Κρατητήριο! Αύριο αυτόφωρο...

Και συνέχισε:

- Δεν ξέρετε ότι τα τραγούδια που λέγατε είναι επαναστατικά, μπολοσεβίκικα; Σας τα μαθαίνουν στα σχολεία σας; Τί να σας κάνω! Ακόμα δεν δημοσιεύτηκε εκείνο το "Ιδιώνυμο", να σας χάσω για καλά μέσα και να κλείσω και το Διδασκαλείο και το Γυ-

μνάσιο...

Μας τράβηξαν στο Κραττήριο πούχε κάτι σιδεριές μπροστά, βρώμικο σαν εκείνα τα κραττήρια των σερίφηδων στα καουμπόυκα φίλμς. Κάποιος μεθυσμένος ροχάλιζε πάνω σε μια κουρελού στη γωνιά. Έξω ο φύλακός μας, είχε αγκαλιάσει τη σόμπα στο διάδρομο και δυο χωροφύλακες, σ' ένα γραφείο ανοικτό παίζανε κολτσίνα...

Πέρασε κάμποση ώρα. Για μια στιγμή κάποια αναστάσιση. Η μεγάλη πόρτα της εισόδου πέρα από το διάδρομο άνοιξε. Οι χωροφύλακες σούζα! Έρθε ο Διοικητής με τους διευθυντές μας, τον Κάστανο και τον Παπακαριά. Εμείς και στενοχωρηθήκαμε και χαρήκαμε. Πάντως κάτι καλό θάβγαине...

Μπήκαν στο γραφείο, κάτι είπαν και μας κάλεσαν μέσα. Ο Διοικητής αυστηρός:

- Να κολλήσετε ένα κερύ στην εκκλησιά. Χάρη στους κυρίους Διευθυντές σας από δω, σας αφήνω ελεύθερους. Δεν θα κάνω χρήση του νόμου. Για τελευταία

φορά...! Κάτι του είπε ο υπασπιστής του σ' αφτί:

- Α! και... δημοσιογράφοι!... Μην μου λες! Και έβαλε τα γέλια. Έκανε νόημα στον Κάστανο και στον Παπακαριά. Εκείνοι στο μεταξύ μας είχαν πλησιάσει φανερά λυπημένοι και μας παρακάλεσαν να γυρίσουμε στα σπίτια μας ήσυχα...

Πήγαμε στα δωμάτια μας και κουβεντιάσαμε ως το πρωί. Ήταν η πρώτη πικρή γεύση που δοκιμάσαμε για τις νέες ιδέες που πρωτοφώτισαν το νου μας και φλόγισαν τις νεανικές καρδιές μας.

Την άλλη μέρα ο Διευθυντής μας, ο μεγάλος αυτός δάσκαλός μας, μας μάζεψε στο γραφείο του χωρίς να πάρει κανείς είδηση και μας είπε αυτά τα αξέχαστα:

- Λυπήθηκα πολύ για την περιπέτειά σας. Το ξέρω πως είστε νέοι και πως πρέπει νάχετε νέες ιδέες. Να προσέχετε. Να γλεντάτε πιο όμορφα και να συζητάτε... Μας παραμονεύουν παντού. Οι μέρες είναι πονηρές!

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ & ΕΝΙΑΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΡΟΣ: Την Αδελφότητα Μικροχωριτών
Η " Μεταμόρφωση του Σωτήρος "

Αριθμ. Πρωτ. 4

Μικρό Χωριό, 18/1/2002

Η Σχολική Επιτροπή και ο Διευθυντής του 1/θεσίου Δημοτικού Σχολείου Μικρού Χωριού Ευρυτανίας, αισθάνονται έντονη την επιθυμία να ευχαριστήσουν την Αδελφότητα Μικροχωριτών "Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος " και τον ανώνυμο δωρητή, για τη δωρεά ενός Ηλεκτρονικού Υπολογιστή, ενός μεταχειρισμένου φωτοτυπικού μηχανήματος, τεσσάρων (4) εκπαιδευτικών CD - ROMS, μιας 9μηνης συνδρομής στο INTERNET απ' την ΟΤΕΝΕΤ και μιας ετήσιας συνδρομής για αγορά χώρου στο INTERNET για δημοσίευση της ιστοσελίδας του σχολείου μας.

Ακόμη, σας αναφέρουμε ότι η Σχολική Επιτροπή του Σχολείου μας έκανε αποδεκτή τη δωρεά σύμφωνα με τους όρους της, δηλαδή το Σχολείο να χρησιμοποιεί τα ανωτέρω για όσο διάστημα λειτουργεί, ενώ σε περίπτωση διακοπής λειτουργίας του να επιστραφούν τα ανωτέρω στην Αδελφότητα Μικροχωριτών, η οποία και έχει την αποκλειστική κυριότητά τους.

Η πράξη σας αυτή βοηθά σημαντικά στην εξοικείωση των μαθητών του Σχολείου μας στη χρήση των νέων τεχνολογιών και καθιστά το Σχολείο μας πρωτοπόρο στη χρήση του διαδικτύου (INTERNET), μιας και είναι το πρώτο απ' τα Δημοτικά Σχολεία του νομού μας που έχει δική του ιστοσελίδα στο INTERNET.

Θα θέλαμε, επίσης, να σας ενημερώσουμε ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση του Σχολείου μας στο INTERNET είναι: <http://mikrochorio.jmc.gr>. και ταυτόχρονα να σας διαβεβαιώσουμε ότι η δωρεά αυτή από μέρους σας θα τύχει της καλύτερης εκμετάλλευσης από μέρους μας προς την κατεύθυνση της ποιοτικότερης αναβάθμισης της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο Σχολείο μας.

Φιλικά, Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΘΕΡΜΟΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Κ.Τ.Ε.Λ. ΝΟΜΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΕΔΡΑ: ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

ΠΡΟΣ

*Τον κ. Πρόεδρο και το Δ.Σ. της Τοπικής Ένωσης
Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Ευρυτανίας*

ΕΝΤΑΥΘΑ

ΘΕΜΑ: Προβλήματα συγκοινωνίας Των Δήμων του Νομού.

Κύριε Πρόεδρε της Τ.Ε.Δ.Κ. και κκ. Σύμβουλοι.

Εκ μέρους όλων των μετόχων του Κ.Τ.Ε.Λ. Ευρυτανίας, θα θέλαμε να σας επισημάνουμε ορισμένες απόψεις μας, κι ελπίζουμε ν' αντιμετωπιστούν από μέρους σας με φρόνηση και σκεπτικισμό. Όλοι μας γνωρίζουμε πως η πλειονότητα των Δήμων του Νομού Ευρυτανίας ακολουθεί καθοδική τροχιά από απόψεως πληθυσμού. Η αστυφιλία, η μετανάστευση η μείωση των γεννήσεων, η αύξηση των Ι.Χ. αυτοκινήτων, και άλλοι παράγοντες, ενήργησαν ούτως ώστε ο πάλαι ποτέ σφύζων από πληθυσμό Νομός μας, να παραπαίει. Μπορούμε χωρίς υπερβολή να πούμε πως εμείς οι Λεωφορειούχοι αυτοκινητιστές, μάλλον από συναισθηματικούς λόγους παραμένουμε σ' αυτό το επάγγελμα και σε τελευταία ανάλυση είμαστε δεμένοι με τα ιστορικά χρώματα αυτού του τόπου που λέγεται Ευρυτανική γης. Το πρόβλημα είναι όμως το πώς θα επιβιώσουμε εμείς και οι οικογένειές μας...

Έχουμε κ. Πρόεδρε το θλιβερό προνόμιο να είμαστε ένα απ' τα πέντε οικονομικά ασθενέστερα Κ.Τ.Ε.Λ. στην Ελλάδα, και μάλιστα το ασθενέστερο! Αυτό σημαίνει πολλά. Σημαίνει πως χωρίς την βοήθεια της πολιτείας και των επιμέρους φορέων, είναι αδύνατο να σταθούμε οικονομικά τόσο εμείς όσο και οι εργαζόμενοι. Δεν θα σας κουράσουμε με στοιχεία (τα οποία είναι ανά πάσα στιγμή στη διάθεσή σας) όσον αφορά την επιβατική κίνηση μέσα στο Νομό. Κι όταν λέμε βοήθεια δεν εννοούμε επαιτεία εκ μέρους μας. Εννοούμε Κοινωνική Πολιτική ούτως ώστε και ο εναπομείνας πληθυσμός να εξυπηρετηθεί από πλευράς συγκοινωνίας, αλλά κι εμείς να "σταθούμε" οικονομικά, θα αντιλαμβάνεσθε απ' τα παραπάνω ότι εννοούμε πως είναι εντελώς ασύμφορο να πραγματοποιούμε δρομολόγια προς και από διάφορα Δημοτικά Διαμερίσματα του Νομού μεταφέροντας πολλές φορές ένα μέχρι τρία άτομα, ή και κανένα (!) κι αντί να αποκομίζουμε κέρδος σαν επιχείρηση, να έχουμε ζημιά. Όσο και να είναι (τρόπον τινά βέβαια) προσοδοφόρες οι γραμμές προς Αθήνα και Λαμία, είναι αδύνατο να στηρίξουν όλες τις άλλες

γραμμές του Νομού που χωλαίνουν τραγικά.

Εύκολα συνάγεται απ' τα παραπάνω πως αυτό στο οποίο επιμένουμε είναι η αναζήτηση για την εξεύρεση λύσης σε τρόπο ώστε να μην υφίσταται το Κ.Τ.Ε.Λ. αυτή την οικονομική καθίζηση απ' την λιγοστή επιβατική κίνηση εντός του Νομού, και δεν μιλάμε βέβαια για κέρδη. Προτείνουμε λοιπόν την συμβολή (κατά τρόπο οικονομικό και ενημερωτικό) της Τ.Ε.Δ.Κ. προς τους Δήμους του Νομού, ούτως ώστε αυτοί με τη σειρά τους να καλύψουν εν μέρει μόνο τα λειτουργικά μας έξοδα και τίποτα περισσότερο, αλλά πάνω απ' όλα να ασκήσουν την κοινωνική τους πολιτική εξυπηρετώντας τους Δημότες τους. Ένα παράδειγμα: Όταν ένα Λεωφορείο πηγαινοέρχεται στο Δ.Δ. Παπαρουσίου και μεταφέρει το πρωί ένα άτομο απ' εκεί για το Καρπενήσι και το μεσημέρι μεταφέρει το ίδιο άτομο προς το Παπαρούσι εισπράττοντας 2,95 ΕΥΡΩ, και πραγματοποιώντας 108 χιλιόμετρα, σημαίνει ότι το Κ.Τ.Ε.Λ. υφίσταται καταστροφή. Εάν όμως ο Δήμος στον οποίο ανήκει το Παπαρούσι επιδοτούσε τη γραμμή καλύπτοντας τα λειτουργικά της έξοδα, και το Κ.Τ.Ε.Λ. δεν θα υφίστατο ζημιά, αλλά και οι λιγοστοί κάτοικοι (που κατά κανόνα είναι ηλικιωμένοι κι άποροι) θα εξυπηρετούνταν. Εξ' άλλου ο κανονισμός Ν. 2963/23-11-2001 αρθ. 7 παρ. 7, το προβλέπει κι αυτό το σκοπό έχει, και μπορεί να επιλύσει προβλήματα Δήμων αλλά και δικά μας σε παντός είδους άγονες γραμμές που εκτελούν δρομολόγια και δεν καλυπτόμαστε οικονομικά. Καθίσταται σαφέστατο πως ο παραπάνω Νόμος λύνει κυριολεκτικά τα χέρια των Ο.Τ.Α., και κανείς δεν μπορεί να τους προσάψει την κατηγορία ότι παρανομούν.

Ελπίζοντας κ. Πρόεδρε σ' αυτή την συμβολή σας, κι ελπίζοντας και στον κατ' ιδίαν διάλογο μαζί σας για επιμέρους λεπτομέρειες, σας ενημερώνουμε πως κι εμείς θα έρθουμε σε επαφή και με έγγραφα αλλά και κατ' ιδίαν με όλους τους Δήμους του Νομού.

*Σας ευχαριστούμε θερμά,
η Διοίκηση και οι μέτοχοι του Κ.Τ.Ε.Λ.
Ευρυτανίας.*

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟΠΙΚΗ ΈΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ
& ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**

Ταχ. Διεύθυνση: Αθ. Καρπενησιώτη 37 361 00 Καρπενήσι

Πληροφορίες: Νεκταρία Δροσίνη

Τηλέφωνο: 0237080192

ΦΑΞ: 0237024309

Καρπενήσι 08 Απριλίου 2002

Αριθμ. Πρωτ. 157

*ΠΡΟΣ: Τη Διοίκηση και τους Μετόχους του Κ.Τ.Ε.Λ. Ν. Ευρυτανίας
ΚΟΙΝ.: Όπως Πίνακας Αποδεκτών*

Με αφορμή επιστολή σας σχετικά με τα προβλήματα συγκοινωνίας που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι του Νομού μας, σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες της περιοχής μας (δυσπρόσιτα Δημοτικά Διαμερίσματα, ερήμωση της υπαίθρου, οικονομική δυσπραγία του ΚΤΕΛ, κοινωνική αποστολή της Αυτοδιοίκησης κ.τ.λ.), τα μέλη του Δ.Σ. της Τ.Ε.Δ.Κ. του Νομού μας, μετά σοβαρό προβληματισμό και ανταλλαγή απόψεων, ομόφωνα συμφώνησαν στην παρακάτω πρόταση:

Να πραγματοποιηθεί με δική μας πρωτοβουλία μια κοινή σύσκεψη στην οποία θα συμμετέχουν: Τα μέλη του Δ.Σ. της Τ.Ε.Δ.Κ., ο Νομάρχης και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες της Ν.Α., το Γραφείο Συγκοινωνιών, οι Δήμαρχοι του Νομού μας, η Διοίκηση και οι Μέτοχοι του ΚΤΕΛ, η Αστυνομική Δ/νση Ευρυτανίας, το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Ευρυτανίας, το Επιμελητήριο Ευρυτανίας, ο Εμπορικός Σύλλογος Καρπενησιού, ο Σύλλογος Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ν. Ευρυτανίας, ο Σύλλογος Ξενοδόχων Ευρυτανίας, όσοι εμπλέκονται στο συγκεκριμένο ζήτημα, σύλλογοι, φορείς καθώς και απλοί πολίτες οι οποίοι θα μπορούν να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Στη σύσκεψη να συζητηθεί διεξοδικά το πρόβλημα της συγκοινωνίας στην Ευρυτανία, λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων που ανέφερα παραπάνω, καθώς και τα νέα δεδομένα που προέκυψαν μετά την νέα Διοικητική δομή της Χώρας και την εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας. Εμπλέκονται ευθύνες και αρμοδιότητες των

δύο βαθμών της Αυτοδιοίκησης' επαρχιακό, διαδημοτικό, δημοτικό δίκτυο, πολλές φορές προκαλούν σύγχυση. Επαρχιακοί άξονες διασχίζουν 2, 3 ή και περισσότερους Δήμους ενώ θα πρέπει να συζητηθεί και η απ'ευθείας συγκοινωνία κάποιες φορές την εβδομάδα και με άλλες πόλεις όπως Λάρισα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα κτλ. Επιβεβλημένη μπορεί να χαρακτηριστεί η διευκόλυνση της συγκοινωνίας της περιοχής του Απεραντίου με το Αγρίνιο καθώς και η προμήθεια μικρών και ευέλικτων λεωφορείων για κάποιες περιπτώσεις.

Με αυτόν τον προβληματισμό, κρίνω σκόπιμο να ενεργοποιηθούν και να ανταλλάξουν απόψεις τα Δημοτικά Συμβούλια των Δήμων μας καθώς και οι εμπλεκόμενοι φορείς στο ζήτημα που μας απασχολεί, ώστε, σε εύλογο χρονικό διάστημα - και πάντως πριν το Πάσχα- να πραγματοποιηθεί η σύσκεψη και οι συμμετέχοντες να προσέλθουν με συγκεκριμένες απόψεις ώστε να καταλήξουμε σε χρήσιμα συμπεράσματα.

Σας επισυνάπτω το έγγραφο του ΚΤΕΛ καθώς και την κείμενη σχετική νομοθεσία και παρακαλώ για το ενδιαφέρον και την ενεργοποίησή σας για τη λύση του προβλήματος, που θα έχει σαν αποτέλεσμα την οικονομική ανακούφιση του ΚΤΕΛ αλλά και την καλύτερη παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη.

Με νέο έγγραφό μας θα σας γνωστοποιήσουμε την ημερομηνία της συνάντησης.

Φιλικά

Ο Πρόεδρος της Τ.Ε.Δ.Κ.

Δημήτρης Καρασίκης

Του Δημητρίου Σπ.Δερματά

(Συνέχεια του προηγούμενου)

Το μαγαζί ήταν με πρόσοψη στο δρόμο 9 μέτρα και βάθος 12. Επίσης στο βάθος και πίσω από τ' άλλα μαγαζιά που ήταν στην πρόσοψη σχηματίζονταν μεγάλη αποθήκη και ήταν ενωμένη με το μαγαζί. Ήταν πιο βολικό από το παλιό, γιατί δεν ανεβοκατεβαίναμε σκάλες. Ήταν γι' αυτό βέβαια καλλίτερο από το άλλο.

Για μένα όμως δεν ήταν καθόλου καλά γιατί έχασα το δωμάτιο μου και τη βολή μου κατοικώντας στην ίδια τη δουλειά μου και στο κέντρο της πόλης. Με αποζημιώσανε με μία μικρή αύξηση να τα βγάλω πέρα. Έπαιρνα τότε 1.200 δρχ. Για δωμάτιο είπα στο χωριανό μου Κοκάλια το Μήτσο και με πήρε ευχαρίστως σπίτι του, που είχε νοικιασμένο στην οδό Σωκράτους κοντά στην Καμάρα, που τον περίσσευε ένα δωμάτιο. Και αυτός δεν είχε ακόμα δικό του σπίτι ήτανε στο ενοίκιο με όλη την οικογένεια του που έφερε από το χωριό. Σ' αυτά τα παλιά σπίτια που οι κοριοί την εποχή ήτανε θησαυρός. Δεν με κόλλαγε ύπνος, κάθησα 3 μήνες και κόντεψα να αρρωστήσω. Έφυγα από εκεί και έπιασα δωμάτιο στο συνοικισμό Αποστόλου Παύλου επάνω από το Δημοτικό Νοσοκομείο κοντά στο Σείχ Σου. Νέα συνοικία απηλλαγμένη από κοριοίους. Αλλά κάπως μακριά από την αγορά. Έπρεπε να κάνω τη διαδρομή με τα πόδια.

Από συγκοινωνία είχε κάτι σαράβαλα λεωφορεία από Παναγία Χαλκίων μέχρι Ακρόπολη. Έπρεπε να βαδίσω κάμποσο από εκεί για το σπίτι και έτσι προτιμούσα τις περισσότερες φορές να πηγαίνω περπατώντας και ρεμβάζοντας.

Κοντά στο καινούργιο μας μαγαζί στην πλατεία Εμπορίου στην οδό Κατούνη, σ' ένα μεγάλο εμπορομαγαζί του Πατρικίου εργαζόνταν ο χωριανός μας Ντελής Μήτσιος με τον οποίο γνωρίστηκα και αν και μεγαλύτερος μου κάμποσα χρόνια, αφού από το χωριό ούτε και τον είχα ακουστά, γίναμε πάρα πολύ καλοί φίλοι. Ο Μήτσιος ήτανε καλόκαρδος, ευγενικός, θεοσεβούμενος και φιλόσοφος. Αλλά εκτός από τα σοβαρά θέματα που καταπιάνονταν στις συζητήσεις ήτανε ανεπανάληπτος στα αστεία, ανέκδοτα και στις α-

ναπαραστάσεις προσώπων χωρίς νάναι υβριστικός και χυδαίος.

Κοντά στην καινούργια μου κατοικία ήταν το Σείχ Σου, τα Χίλια Δέντρα όπως το λέγανε επί το ελληνικότερο. Αυτό το μέρος το κατείχε υποτίθεται με ενοίκιο, αφού δεν πλήρωνε ποτέ, ο χωριανός μας Ζορμπαλάς Κώστας του Ιωάννου. Και να πώς γίνονταν. Αυτό το διεκδικούσαν ο δήμος Θεσσαλονίκης αλλά και το χωριό Καπουντζίδα. Και όντας αυτοί στα δικαστήρια τα οποία δεν τελείωναν ποτέ με τις εφέσεις και τις επαναλαμβανόμενες καταγγελίες για τα σύνορα, έβρισκε την ευκαιρία ο πανέξυπνος Ζορμπαλάς να κατέχει το κέντρο τζάμπα και θα το κατακούσε αν πέραγε λίγος καιρός ακόμα λόγω χρησιμτησίας. Αλλά τερματίστηκαν τα δικαστήρια και κατοχυρώθηκε στο δήμο Θεσσαλονίκης. Αλλά και πάλι ο Ζορμπαλάς βρήκε τον τρόπο να το κατέχει, αφού όντας πάλι άνθρωπος της καταστάσεως ως τεταρτοαυγουστιανός, δεν τολμούσε να τον κουνήσει κανείς από εκεί. Σ' αυτό λοιπόν είχε που δούλευε το χωριανό μας Δημήτριο Γεωργόπουλο Γιώτα.

Το δωμάτιο το δικό μου ήταν εκεί κοντά. Ο Ντελής ερχόταν συχνά και έβλεπε το φίλο του το Γιώτα. Τις Κυριακές που έφερτε πολύ δουλειά στο κέντρο που αποτελούνταν από μία σχετικά μεγάλη παράγκα διαρρυθμισμένη κατάλληλα με μπουφέ για καφέδες και πρόχειρους μεζέδες. Ακόμα εστία για λίγα φαγητά, ψυγείο πάγου για τις γκαζόζες και μπύρες κ.λ.π. Είχε ακόμα ένα δωμάτιο που κοιμόταν ο Γιώτας. Ο Ντελής λοιπόν και εγώ βοηθάγαμε το Μήτσο τις Κυριακές. Ο Ντελής κάτελας. Ο Γιώτας γκαρσόνι και γω βοηθός. Με τον τρόπο αυτόν βελτιώναμε τα οικονομικά μας αλλά και καλοτρώγαμε, γιατί ο Γιώτας ήτανε πολύ καλός κυνηγός. Τις περισσότερες φορές είχε λαγό και τύχαινε και πολλές φορές νάχει δύο και σερβίριζε και τους πελάτες. Μας τιμούσε ακόμα με την παρουσία του και το αφεντικό ο Ζορμπαλάς. Κάθε χρόνο η εταιρία συμμετείχε στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Εγώ λάμβανα μέρος στην κατασκευή του περιπτέρου και εκεί εκδηλωνόταν όλο το καλλιτεχνικό μου

ταλέντο σχεδιάζοντας και βοηθώντας τους μαραγκούς. Αναλάμβανα ακόμα τους ελαιοχρωματισμούς και τις επιγραφές καθώς και τα διακοσμητικά. Αυτά γίνονταν όταν κλείναμε το μαγαζί.

Όταν άνοιγε η έκθεση προσλαμβάνανε κοπέλα που έμεινε όλες τις ώρες εκεί. Όταν σχόλαγα από τη δουλειά του μαγαζιού πήγαινα και εγώ και μοιράζα με τα δείγματα και ακόμα δίνανε και ότι πληροφορίες ζητάγαν οι επισκέπτες. Αυτή η δουλειά γινότανε όλα τα χρόνια που δούλευα στην εταιρία. Η εταιρία με αποζημίωνε βέβαια για την παραπάνω δουλειά που έκανα. Είχα και διαρκές εισιτήριο. Αλλά και τίποτα να μην έπαιρνα, ήταν τόσο ευχάριστες αυτές οι μέρες της εκθέσεως, με τα νούμερα βαριετέ και θεατρικά σκετς, ακόμα τα λούνα παρκ. Αλλά και τα περιπτερά που βλέπαμε με την εγχώρια παραγωγή και τα εκθέματα απ' όλες τις άλλες χώρες που λάβριναν μέρος. Ήτανε μέρες πανηγυριού που δεν ξεχνιέται εύκολα όσος καιρός και να περάσει.

Οι δουλειές του μαγαζιού αυγάτισαν και ήταν δύσκολο να μεταφέρω τις παραγγελίες που γίνονταν από τα διάφορα φαρμακεία και αγτάρικα που πούλαγαν και μπογιές. Πήγαινα ακόμα κάθε Παρασκευή και Σάββατο για εισπράξεις στα διάφορα μαγαζιά και φαρμακεία. Αυτό ήτανε καθυστέρηση να πηγαίνω με τα πόδια και το τραμ. Γι' αυτό αποφασίσθηκε από την εταιρία να πάρουμε ποδήλατο. Πήραμε λοιπόν ένα πολύ καλό και γερό ποδήλατο. Αλλά με έστειλαν σε ποδηλατάδικο πρώτα να μάθω και υστέρα να το χρησιμοποιήσω. Θυμάμαι όταν νοίκιασα το ποδήλατο το μεσημέρι που σχολάγαμε το μαγαζί και πήγα στην πλατεία που σχηματίζεται μπροστά στο εργοστάσιο της ΑΒΕΖ. Κατόρθωσα υστέρα από δύο ώρες να σταθώ απάνω σ' αυτό και το ξεκίνησα.

Σε όλη αυτή την πλατεία περπάταγε εκείνη την ώρα ένας και μοναδικός άνθρωπος και γω κοιτάζοντας τον να μην τον πατήσω πήγαινα κατ' ευθείαν απάνω του. Και όταν τον πλησίασα του φώναξα: "Στάσου μπάρμπα να περάσω". Αυτός νομίζοντας ότι τον κοροϊδεύω και όντας και χειροδύναμος με πιάνει από το σβέρο και έφαγα και ένα χαστούκι. Παρ' όλο το επεισόδιο το ποδήλατο το έμαθα καλά με 2-3 μαθήματα και άρχισα πλέον με μεγάλη χαρά να μεταφέρω τα πράγματα στα μαγαζιά και μου φαινόταν η δουλειά παιχνίδι. Χώρια που κάθε Κυριακή έπαιρνα το ποδήλατο και πήγαινα μακρινές εκδρομές φτάνο-

ντας μέχρι Περαία και Μπαξέ Τσιφλίκι.

Ας κάνουμε τώρα μία βόλτα στην πόλη να γνωρίσουμε και τα μέρη που σύχναζα. Ας αρχίσουμε από τον σιδηροδρομικό σταθμό. Στο βόρειο τμήμα της πόλης με τα πολλά τρένα τις διασταυρούμενες γραμμές. Προς Αθήνα Ευρώπη και Κωνσταντινούπολη. Κάτω από το σταθμό ήτανε το Μπεξηνάρι παραλία με κέντρα όπου γίνονταν και μπάνια, χωριστά τότε ακόμα οι γυναίκες από τους άντρες.

Κοντά στο σταθμό είχε μαγαζί ταβέρνα ο Θανάσης Πλάκας χωριανός μας μιλάδελφος του Ντελή. Ταβέρνα και σταθμό αυτοκινήτων για τη Χαλκιδική. Πιο απάνω είναι η πλατεία Βαρδαρίου όπου καταλήγει και η οδός Μοναστηρίου στην οποία ήτανε το ξενοδοχείο του μπάρμπα Μήτσου Δέρματα που γνωρίσαμε πιο πάνω. Επίσης στην οδό Αφροδίτης ήτανε τα μπουρδέλα όπως είπαμε δεύτερης κατηγορίας με φτηνές γυναίκες. Ακόμα στην ίδια περιοχή του Βαρδαρίου στην οδό Ειρήνης λειτούργουσαν τα πρώτης κατηγορίας. Στην ίδια περιοχή ήτανε τρεις λαϊκοί κινηματογράφοι, "Σπλέντιτ" στην πλατεία Βαρδαρίου, το "Πάνθεον" στην αρχή της οδού Εγνατίας το "Ατικόν". Σ' αυτούς τους κινηματογράφους παίζονταν συνήθως τα καουμποϊστικά έργα. Τόσο τα βουβά όσο και τα ομιλούντα μετά.

Εμένα το πάθος μου που διατηρώ και μέχρι σήμερα ήτανε και είναι το θέαμα. Επομένως σ' αυτά ήμωνα τακτικός πελάτης. Δίπλα στο "Πάνθεον" ήτανε ένα μεγάλο λαϊκό εστιατόριο πολύ καθαρό με καλομαγειρεμένα και φτηνά φαγητά. Κέρδιζε από τη μεγάλη κατανάλωση που είχε. Σ' αυτό πήγαινα πολλές φορές. Στις αρχές της οδού Εγνατίας ήτανε άλλο εστιατόριο λίγο πιο ακριβό από το πρώτο που σύχναζε άλλος κόσμος και σε αυτό πήγαινα πολλές φορές.

Πιο πάνω επί της οδού Εγνατίας υπήρχε μεγάλο φούρνος μαγαζί, που έφτιαχνε αποκλειστικά γευστικότερες μπουγάτσες.

Στη διασταύρωση της οδού Βενιζελου και Εγνατίας ήτανε ο κινηματογράφος "Αλκαζάρ" που παίζονταν πρώτης προβολής έργα. Και στα διαλείμματα παρουσίαζαν και νούμερα. Εκεί έχω δει να παίζουν και να τραγουδούν η Βέμπω, τα Καλουτάκια και άλλοι. Πίσω από το Αλκαζάρ ήτανε το εστιατόριο "Βυζάντιο" που παρήγαγε και σερβίριζε σε ατομικά πλύνια δοχεία νοστιμότητα γιουβετσάκια. Ήτανε σε κτίριο τουρκικής κατασκευής που θύμιζε λουτρό ή τζαμί. Λίγο πιο πάνω στην Εγνατία πάντα ήτανε δύο πατσατζιδικα που

σέρβριαν νοστιμότατους πατσάδες, προπαντός στους ξενύχτηδες. Ακόμα πιο επάνω και στη διασταύρωση της Εγνατίας με την οδό Αγίας Σοφίας ήτανε ένα μεγάλο ζαχαροπλαστείο με μεγάλη ποικιλία γλυκιωμάτων τα περισσότερα με τουρκικές ονομασίες, όπως ταούκ κιουξού, ραβανί, μπακλαβά, κανταΐφι. Και ποικιλία από πάστες που παρήγγελλες μία και σου φέρνανε έξη διαφορετικές να διαλέξεις.

Στην οδό Αγίας Σοφίας ήτανε ο κινηματογράφος πρώτης προβολής τα “Διονύσια”. Εκεί είδα τα καλλίτερα έργα. Και όταν μου άρεσε κάποιο έργο καθόμουν και το έβλεπα και δύο φορές. Στην οδό Ταυμισκή και Παύλου Μελά ήτανε άλλος κινηματογράφος τα “Ηλύσια”. Επί της παραλιακής οδού ήτανε ο λαϊκός και πολυσύχναστος κινηματογράφος το “Μοντεργ” και κινηματοθέατρο “Γαλλάς”. Στην οδό 25ης Μαρτίου κοντά στην Ανάληψη ήτανε ο κινηματογράφος “Πατέ” πρώτης προβολής. Αν και περιφερειακός έφερνε σπουδαία έργα.

Τώρα τα θέατρα. Στη Θεσσαλονίκη έρχονταν συνεχώς χειμώνα καλοκαίρι τα καλλίτερα θέατρα της Αθήνας, θ’ αναφέρω μερικά απ’ όσα θυμάμαι. Πρώτα οι μεγάλοι οι ανεπανάληπτοι θιασάρχες Βασίλης Λογοθετίδης και Βασίλης Αργυρόπουλος. Οι πρωτάνεις της οπερέτας και πρόζας Δράμαλης, Καντιώτης, Οικονόμου, Μαρίκα Κρεβατά. Οι μεγάλες πρωταγωνίστριες Κοτοπούλη και Κυβέλη, όταν συνεργάζονταν παίζοντας στο ρεπερτόριο τους τα καλλίτερα κλασικά και σύγχρονα έργα των καλλίτερων συγγραφέων. Θυμάμαι σε μία παράσταση που δίναν αυτές στο θέατρο του Λευκού Πύργου που παίζονταν το έργο του Σαίξπηρ “Μαρία Στιούαρτ” ένα επεισόδιο που έγινε τη στιγμή που η βασίλισσα Ελισάβετ που την παρίστανε η Κοτοπούλη, θα έπαιρνε την απόφαση να εκτελέσει την αδελφή της Μαρία Στιούαρτ Βασίλισσα της Σκωτίας, η Κοτοπούλη ήτανε μεγάλη ηθοποιός. Αλλά άσχημη στην εμφάνιση, σε αντίθεση με την Κυβέλη που ήταν όμορφη.

Βγήκε λουπόν στη σκηνή η Κοτοπούλη και είχε τόσο δραματικό ύφος που σε όλο το θέατρο δεν ακούγονταν ούτε ανάσα. Εκείνη τη στιγμή κάποιος από τη γαλαρία που του φάνηκε φαίνεται αστεία η εμφάνιση της ηθοποιού, έβαλε τα γέλια. Αμεση ήταν η αντίδραση ενός φοιτητή ο οποίος περιλάβε στα χαστούκια το δράστη, δημιουργώντας πανδαιμόνιο στην αίθουσα από τις αγανακτισμένες φωνές των θεατών και διακόπηκε η

παράσταση.

Μεγάλη επιτυχία είχαν στη Θεσσαλονίκη οι παραστάσεις του Αττίκ που στη Μάντρα του, όπως έλεγε το θέατρο του και όπως έρχονταν πολύ συχνά στη Θεσσαλονίκη, σύχναζε σχεδόν σε αυτό όλος ο κόσμος της.

Οι παραστάσεις του Αττίκ ήτανε θέατρο ποικιλιών. Εκεί συνυπήρχε η πρόζα, η επιθεώρηση και προ παντός η μουσική που ο Αττίκ με τα τραγούδια που συνέθετε και τα ταλέντα των τραγουδιστών που αναδείκνυε, μάγευε κυριολεκτικά το κοινό του. Δημιουργούσε κάθε τόσο παραστάσεις για την ανάδειξη νέων ταλέντων για τραγούδια θεάτρου κ.λ.π. Ακόμα έκανε διαγωνισμούς για ότι άλλο φαντασθεί κανείς. Θυμάμαι μία φορά που έκανε διαγωνισμό απομίμησης φωνής ζώων, που έλαβα και γω μέρος μμούμενος τη φωνή του δαρμένου σκύλου και της κρεμασμένης γίδας. Είχα επιτυχία και με πολύ χειροκρότημα από τους θεατές.

Ακόμα ζητούσε από το κοινό να πουν λέξεις με ίδια κατάληξη. Αυτές τις έγραφε ο συνεργάτης του Τραϊφόρος και σκάρωνε ποιήματα στη στιγμή καταχειροκροτούμενος.

Στη Θεσσαλονίκη εμφανίζονταν συχνά τα Καλουτάκια και η Βέμνη τόσο με τον Αττίκ όσο και στους διαφόρους κινηματογράφους που στα διαλείμματα τους κάνανε τα νούμερα τους.

Τώρα οι μεταβολές στη δουλειά μου, εκτός από την αλλαγή του διευθυντή. Μεταθέσανε από την Θεσσαλονίκη για την Αθήνα και το χημικό Δ. Παπαδόπουλο. Και στη θέση του φέρανε άλλον, τον Κωνσταντίνο Τσίρο. Έναν πολύ καλό άνθρωπο γλυκομίλητο, καταδεκτικό σε αντίθεση με τον Παπαδόπουλο που ήταν λιγάκι ψωροϋπερήφανος.

Επίσης αφού οι δουλειές μεγάλωναν πήρανε και μόνιμο λογιστή κάποιον νεαρό Ιωαννίδη. Καθώς επίσης και άλλον παραγγελιοδόχο για τα φάρμακα τον Διονύση Μυλωνά, ο οποίος ήτανε και συνδικαλιστής στο σύλλογο βοηθών φαρμακοποιών.

Εμένα η δουλειά μου διπλασιάστηκε. Αλλά τάβγαζα πέρα παρ’ όλο ότι μου φορτώσανε και άλλη δουλειά να διαλύω τα κιβώτια να τα φτιάχνω σανίδια και να τα φορτώνουμε πάλι για το εργοστάσιο να τα ξαναφτιάχνουν κιβώτια και να μας τα ξαναστειλουν με φάρμακα και χρώματα. Βρήκα να κάνω και μία άλλη δουλειά. Απέναντι από το μαγαζί μας ήτανε ένα μέγαρο και ζητούσε νυχτοφύλακα παραχωρώντας του δωμάτιο. Ανέλα-

βα λοιπόν χωρίς καμιά άλλη αμοιβή αυτή τη δουλειά, που δεν ήταν τίποτα άλλο παρά να κλείνω την πόρτα όταν θα φεύγανε όλοι οι νοικιάρηδες, που δεν ήταν παρά δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ράπτες.

Ένα τέτοιο συνεργείο ραφτάδικο ήταν και του Γεωργίου Λαδά που ανέφερα και πιο πάνω. Ήρθα λοιπόν στο δωμάτιο κοντά στο μαγαζί. Οι ώρες που κλείνανε το μαγαζί και τα γραφεία και εργαστήρια του μεγάρου συμπύπτανε. Μετά ήμουν αλεύθερος να πάω και στο θέατρο στον κινηματογράφο και όπου αλλού. Για την ψυχαγωγία μου και την ξεκούραση μου.

Άλλαξαν ακόμα οι διαθέσεις μου για το διάβασμα εγκατέλειψα τα περιοδικά και άρχισαν να μου αρέσουν τα βιβλία. Τριγυρίζα τόσο στα βιβλιοπωλεία όσο και στα παλαιοπωλεία και αγόραζα ότι βιβλίο εύρισα μυθιστορήματα. Ακόμα κοινωνικά και εκλαϊκευτικά επιστημονικά βιβλία. Είχα δημιουργήσει μία μικρή βιβλιοθήκη και όταν μου άρεσε κάποιο βιβλίο ήμουν ικανός να ξημερωθώ διαβάζοντάς το.

Επίσης στο πρατήριο παίρναν όλοι εφημερίδα και όλοι αυτοί ήταν δημοκρατικοί Βενιζελικοί. Παίρνανε τα “Νέα” τον “Ανεξάρτητο” τον “Ελεύθερο Άνθρωπο” κ.λ.π. Όλες αυτές κατέληγαν

σε μένα. Αυτές είχαν προσφορές σε βιβλία λαχεία κ.λ.π. Ο “Ανεξάρτητος” του πατριώτη μας Πουρνάρα είχε προσφορές αξιόλογα βιβλία. Όπως την κοινωνιολογική και φιλολογική εγκυκλοπαίδεια σε πολλούς τόμους, που καταπιάνονταν με όλα τα θέματα κοινωνικά, πολιτικά, ιστορικά, επιστημονικά, πολιτιστικά κ.λ.π.

Ακόμα περί μαρξισμού σε λεπτομερή θέματα. Για το κεφάλαιο του κομμουνισμού και ότι άλλο έγραψαν οι Μαρξ και Έγκελς.

Αναφέρονταν επίσης λεπτομερώς στο Δαρβινισμό και τη θεωρία του της εξελίξεις. Στο Φρόντ και την ψυχανάλυση κ.λ.π.

Διαβάζοντας αυτά ανοίγονταν μπροστά μου άλλοι ορίζοντες. Έβλεπα ότι μπροστά στα αληθινά, αδιάψευστα και αποδεικτικά αυτά στοιχεία που πραγματεύονταν οι διάφοροι αυτοί μεγάλοι επιστήμονες και οραματιστές να χωριούν πολλά από τα όσα στα σχολεία διδαχθήκαμε. Ακόμα και στην κοινωνία με τις προκαταλήψεις και τους μύθους που βιώναμε.

Οι αμφιβολίες αυτές που με κατέλαβαν γίνανε συλλογισμός και προσπάθεια για κάτι καινούργιο κάτι καλλίτερο και πιο δίκαιο και πιο αληθινό.

(Συνέχεια στο επόμενο)

Ο Μάρτης και η μάνα του

*Τον γνωρίζετε το Μάρτη,
τον τρελό και τον αντάρτη;
Ξημερώνει και βραδιάζει
κι εκατό γνώμες αλλάζει.*

*Βάζει η μάνα του μπουγάδα,
σχοινί δένει στη λιακάδα,
τα σεντόνια της ν' απλώσει,
μια χαρά να τα στεγνώσει.*

*Να που ο Μάρτης μετανιώνει
και τα σύννεφα μαζώνει
και να μάσει η μάνα τρέχει
τα σεντόνια, γιατί βρέχει!*

*Να ο ήλιος σε λιγάκι,
φύσηξε το βοριαδάκι,
κι η φτωχή γυναίκα μόνη
τα σεντόνια ξαναπλώνει.*

*Μια βροντή κι ο ήλιος χάθη
μες στις συννεφιάς τα βάθη,
ρίχνει και χαλάζι τώρα,
ποποπό, τι άγρια μπόρα!*

*Ως το βράδυ φορές δέκα
άπλωσε η φτωχή γυναίκα
την μπουγάδα, κι όρκο δίνει
Μάρτη να μην ξαναπλώνει.*

Ρίτα Μπούμπη-Παπά

Οι φίλοι του Μικρού Χωριού που επισκέφθηκαν την Πνευματική Γωνιά το 2001-2002 επαίνεσαν την προσπάθεια της Αδελφότητας και της αφιέρωσαν τα καλά τους λόγια

Πραγματικά όλα ήταν υπέροχα
Julia & Γράβι και οι προσκεκλημένοι.

Γιόβρα - Νείνα.

29/8/2001 Μαθητριά και

εθελοντριά του παγκόσμιου Μικρού
Χωριού Κορυνθίου για τους φίλους
των Δυτικών Δερματιών και
Είμαι μακρινός φίλος

in Miras 26/8/2001

Μίρα με ενδοσκοπία

Οικογ. Γ. Τυμιανού 26/8/2001.

Όσοι δούσαν για το το ΜΟΥΣΕΙΟ
είναι φίλοι ευχαριστήριων
Εύγενι Σαμαρά 26/8/2001

Πραγματικά όλα ήταν υπέροχα
Julia & Γράβι και οι προσκεκλημένοι.

Γιόβρα - Νείνα.

29/8/2001 Μαθητριά και

Στο Μικρό Χωριό υπόσχετα σου Μεγάλη προσέγγιση
που κάνουν οι άνθρωποι σου να κρατούν
ψυχήν εις ψυχήν των πατρών σου και να κρατούν
να είδουν σε μας τους αιώνες αγγέλους τα βιβλία
των γυναικών σου με τις απελευθερωτικές
των αξιών σου ευχαριστώ για αυτή την προσέγγιση

28/8/2001. Γιάννης, Π. Θύρα

Είπατε μία ομάδα επισκεπτών από το Αρβένι
Κορινθίας Μείναμε κατόχητοι, ενδουσιασμένοι, β' πόση
βελτιωμένοι από όσα διαβάσαμε ή ηηροσφονήσαμε
υπόσχετα για πρώτη φορά. Μας ήταν τα βιβλία σου
πρώτος ο αήνας των Μικροχωριών βέβαια
αντίστροφα κατά των κατακτητών.

Θα παρακαλούσα πολύ να φρονίσει αυτά
να είναι γνωστά στα παιδιά μας να διαβάσει
στα βιβλία σου εναντίον σου τον αήνα ή τον
αήνα σου αγγέλους σου.

Γαβριήλ Κουφαλίας - Ξη. Κουφαλίας

Αλεξάνδρα Ράββα - Μαρία Κουφαλίας. 3-9-2001

Θερμή ευχαριστία για την ψυχή σου
Θα είδω σου οι φοιτητές σου για την ψυχή σου
δουλειά σου Ευχαριστώ

Θα μεξίτο Μπράβο, για την αξιοπαική προσέγγιση

Βασίλης Πρωβίδας

Το ιστορικό βιβλίο που έχει συγκεντρωθεί εδώ
είναι αγίανο. Μου αρέσει πολύ τα αρχεία
με τις εφημερίδες της εποχής. Μόλις θα
έπρεπε να ταξινομηθούν σύμφωνα τα βιβλία της
Β.Β.Θ.Θ.Θ.Θ.Θ.Θ. Ανδρέας
Είναμε κριμα 15/8/01
να μην μπορεί να διαβάσει
καμία άλλη τα βιβλία!

Συγχαρητήρια!!!
Όλα γ' εσάς Αγαπητά

Πάντα τέτοια! Συνεχίστε την προσπάθεια!
Γεώργιος κ' Δημήτρης
Μικροχωριτών

Συγχαρητήρια για την προσπάθεια!
Πέτρος Παχυρίδης -
Τατιάνα Ριζοπούλου Αύγουστος 2001

Κάθε χρόνο που έρχομαι στο χωριό μου δεν έχω
να έρω για να επισκευτώ αυτό το αρχείο (μουσείο)
το στο σπίτι μου που μου αρέσει είναι
ο αόβος και όλες οι φωτογραφίες.

Φούλα Παύλη

Συγχαρητήρια κ' ευχαρισίες στον Μικροχωριτών
για το κομμάτι της ιστορίας του δημοσφιλούς
και δικηγόρου.

ΒΑΣΩ Κ ΚΟΣΤΑΣ ΠΑΡΕΝΗΣ
7/8/2001

Αναμνήσεις Βιργινίας Δημοπούλου

Τελείωσα το δημοτικό σχολείο Μικρού Χωριού. Δάσκαλο είχαμε τον αξιόλογο και αξέχαστο Γιωργάκη Παπαδή (έτσι τον έλεγαν κι ας ήταν δύο μέτρα!). Είχαμε δασκάλα την Ψαλίδα, η οποία μας έκανε χειροτεχνία με απλά μέσα. Ξύλο ή χόρτο που δένουν.

Κάναμε μαντηλοθήκες, παντόφλες, τραπεζάκια, που λυπάμαι όταν ξέρω ότι δεν έμεινε τίποτα, τα πήρε το ποτάμι. Αυτά τα ωραία που μας έμαθε, εμένα έμειναν σαν η πρώτη αρχή για να θέλω να γίνω κι εγώ δασκάλα. Όμως σ' αυτό δε συμφωνούσαν μάνα και γιαγιά που σαν μ' έβλεπαν που διάβαζα μου έλεγαν: "Αφησε το βιβλίο δεν θα σε κάνουμε δασκάλα". Έτσι μπήκαμε στο καλοκαίρι που ήρθε ο πατέρας μου από την Θεσ/νίκη όπου ζούσε και εργαζόταν από το 1922 που διώχτηκαν από την Κων/πολη. Έτσι έφτασε η μέρα της αναχώρησης. Με ετοίμασε η μητέρα μου και ανέθεσε στους Κεραναίους που πήγαιναν για Αθήνα να με συνοδέψουν ως το Λιανοκλάδι κι εκεί θα με περίμενε ο πατέρας μου. Έτσι κι έγινε. Φτάσαμε στο Λιανοκλάδι και μετά λίγη ώρα έρχεται το τρένο που προοριζόταν για Αθήνα. Ανέβηκαν οι Κεραναίοι κι έφυγαν. Εγώ έμεινα μόνη σε ξένο μέρος χωρίς να γνωρίζω κανέναν. Η πίκρα μου άναβε το λαρύγγι, αλλά δεν απογοητεύτηκα. Είχαμε συνεννοηθεί με τον πατέρα μου δι' αλληλογραφίας βέβαια, αν δεν τον βρω στο Λιανοκλάδι, να πάρω ταξί ν' ανέβω στη Λαμία, να συναντηθούμε στην Πλατεία Λαού. Δεν χάνω λοιπόν καιρό, μια και δυό πιάνω ένα ταξί και με τη βαλίτσα ταξιδιού (ένα δυσάκι κόκκινο κεντημένο) και προχωρούμε για τη Λαμία. Όμως έκανα τη σκέψη "μήπως ο πατέρας μου έρχεται από Λαμία και πάει στο Λιανοκλάδι και δε με βρει"; Γι' αυτό είχα το νου μου να προσέχω τα αυτοκίνητα που πήγαιναν για Λιανοκλάδι. Και πράγματι, σε κάποια στιγμή, τον είδα μέσα σ' ένα απ' αυτά. Δεν πρόλαβα να πω στον οδηγό να σταματήσει και σηκώθηκα όρθια με το δυσάκι μου. Με είδε ο πατέρας μου και σταμάτησε. Εγώ, έλα καρδιά στον τόπο σου! Μπήκαμε στο ταξί της Λαμίας και γυρίσαμε. Εκεί πήγαμε στην Πλατεία Λαού ήπια νεράκι κρύο απ' το Γοργοπόταμο, αλλά τίποτα άλλο δεν κατέβαινε, ούτε καν λουκούμι, που ήταν των παιδιών το γλυκό για εκείνη την εποχή. Στη συνέχεια πήραμε το τρένο -θυμήθηκα τώρα κάτι για το τρένο: κάποια χρονιά φεύγοντας

Ξεκίνημα για τη Θεσ/νίκη

Ήταν Σεπτέμβριος του 1932. Ύστερα από μεγάλη μου επιμονή στον πατέρα μου, να δώσω εξετάσεις στο Γυμνάσιο πάρθηκε η απόφαση. Έτσι αφού έδωσα εισαγωγικές στο Καρπενήσι μετά έπρεπε κάπου να παροικολογηθώ γυμνασιακά μαθήματα γιατί το Μικρό Χωριό μόνο Δημοτικό είχε. Καλύτερη λύση βρέθηκε για την Θεσ/νίκη όπου ζούσε και εργαζόταν ο πατέρας μου από το 1922 που διώχτηκαν από την Κων/πολη. Έτσι έφτασε η μέρα της αναχώρησης. Με ετοίμασε η μητέρα μου και ανέθεσε στους Κεραναίους που πήγαιναν για Αθήνα να με συνοδέψουν ως το Λιανοκλάδι κι εκεί θα με περίμενε ο πατέρας μου. Έτσι κι έγινε. Φτάσαμε στο Λιανοκλάδι και μετά λίγη ώρα έρχεται το τρένο που προοριζόταν για Αθήνα. Ανέβηκαν οι Κεραναίοι κι έφυγαν. Εγώ έμεινα μόνη σε ξένο μέρος χωρίς να γνωρίζω κανέναν. Η πίκρα μου άναβε το λαρύγγι, αλλά δεν απογοητεύτηκα. Είχαμε συνεννοηθεί με τον πατέρα μου δι' αλληλογραφίας βέβαια, αν δεν τον βρω στο Λιανοκλάδι, να πάρω ταξί ν' ανέβω στη Λαμία, να συναντηθούμε στην Πλατεία Λαού. Δεν χάνω λοιπόν καιρό, μια και δυό πιάνω ένα ταξί και με τη βαλίτσα ταξιδιού (ένα δυσάκι κόκκινο κεντημένο) και προχωρούμε για τη Λαμία. Όμως έκανα τη σκέψη "μήπως ο πατέρας μου έρχεται από Λαμία και πάει στο Λιανοκλάδι και δε με βρει"; Γι' αυτό είχα το νου μου να προσέχω τα αυτοκίνητα που πήγαιναν για Λιανοκλάδι. Και πράγματι, σε κάποια στιγμή, τον είδα μέσα σ' ένα απ' αυτά. Δεν πρόλαβα να πω στον οδηγό να σταματήσει και σηκώθηκα όρθια με το δυσάκι μου. Με είδε ο πατέρας μου και σταμάτησε. Εγώ, έλα καρδιά στον τόπο σου! Μπήκαμε στο ταξί της Λαμίας και γυρίσαμε. Εκεί πήγαμε στην Πλατεία Λαού ήπια νεράκι κρύο απ' το Γοργοπόταμο, αλλά τίποτα άλλο δεν κατέβαινε, ούτε καν λουκούμι, που ήταν των παιδιών το γλυκό για εκείνη την εποχή. Στη συνέχεια πήραμε το τρένο -θυμήθηκα τώρα κάτι για το τρένο: κάποια χρονιά φεύγοντας

ο πατέρας μου για Θεσ/νίκη πήρε και μια γριούλα χωριανή να την πάει στα παιδιά της. Στο Λιανοκλάδι περίμεναν να έρθει το τρένο και κάποια στιγμή ακούστηκε το σφύριγμα και σε συνέχεια φάνηκε να έρχεται. Ο πατέρας μου λέγει στη γιαγιά: “Μανιά να ‘το, έρχεται το τρένο εκεί κάτω”. “Ποιό μωρέ Χρήστο”, λέει η γιαγιά, “αυτήν η κάμπια; σ’ αυτό θα μπούμε”; ‘Ετσι κι εγώ, θα έμπαινα στην κάμπια.

Φθάσαμε στη Θεσ/νίκη νύχτα, στον παλιό σταθμό. Απ’ εκεί πήραμε μια άμαξα με 2 άλογα -ήταν σαν να πήγα σ’ άλλο πλανήτη- και πήγαμε στο σπίτι. Εγώ χάθηκα, έβλεπα τους στενούς μεν δρόμους, αλλά φωτισμένους, πέτρινους και καθαρούς, γιατί τότε τα σπίτια -διόροφα και τριόροφα- σκούπιζαν το καθ’ ένα μπροστά όσο δρόμο είχε, δε σάπιζαν τα σκουπίδια όπως σήμερα. Την επόμενη μέρα με πήρε ο πατέρας μου να με πάει στο 1ο Γυμνάσιο Θηλέων που είχε η Θεσ/νίκη στο συντριβάνι στην οδό Εθνικής Αμύνης.

Από το χωριό φορούσα παπούτσια γημενιά -οι περισσότεροι ξέρουν τι ήταν αυτά. Τα πιο γερά δέρματα για ν’ αντέχουν τα παπούτσια σε τέτοιους δρόμους του χωριού που χτυπούσαμε στις πέτρες. Για να είναι όμως πιο αντοχής, ήταν γεμάτα με καρφιά από κάτω. Ευτυχώς που ο πατέρας μου πρόβλεψε ότι θα σκοτωνόμουν στα πρώτα καλντερίμια της Θεσ/νίκης κι έτσι πήρε την τανάλια και τα έβγαλε. Το δέρμα όμως ήταν σαν σιδερένιο κι έτσι ανεβαίνοντας τις σκάλες του Γυμνασίου το οποίο είχε μια είσοδο επί της Εθν. Αμύνης που πήγαιναν οι καθηγητές και μία για τις μαθήτριες που ήταν σιδερένια, με τα παπούτσια αυτά, όσο και αν ήθελα και προσπαθούσα να μην κάνω θόρυβο ήταν κάτι το αδύνατο. Ήταν σαν εκείνον τον βλάχο που ενώ έφαγε, ήπια, χόρεψε, μερακλώθηκε να ρίξει και κανά δυό. Οι άλλοι τον παρακαλούσαν και αυτός έλεγε “όχι, πρα, πρα...” (δηλ. σιγά-σιγά). Τελικά τα παπούτσια κάποτε αντικαταστάθηκαν από πιο μαλακά.

Ο πατέρας μου ήταν αυστηρών μεν αρχών αλλά πολύ φιλοσοφημένος. Ποτέ δε με χτύπησε, όμως με συμβούλευε και εγώ είχα τυφλή υπακοή. Δεν έλεγα ότι με καταπιέζει όπως τον σημερινό καιρό. Δεν του άρεσε το ψέμα και η κλεψιά και κάποτε μου έδωσε κι ένα τάληρο που είπα την αλήθεια.

Για τότε το τάληρο ήταν αξίας τουλάχιστον 5.000 δρχ. σημερινές. Μου έλεγε από το δρόμο που πηγαίνεις θα γυρίζεις και δεν θ’ αλλάξεις δρόμο. Τότε ακολουθούσα την οδό Φιλίππου, Καμάρα, Εγνατία, συντριβάνι και Εθν. Αμύνης.

Το γυμνάσιο λόγω του ότι ήταν πολλές οι μαθήτριες έκανε μαθήματα πρωί και απόγευμα. ‘Ετσι πότε πηγαίναμε πρωί και πότε απόγευμα. Τη χρονιά εκείνη έγινε το δεύτερο Θηλέων στη Μαρτίου. ‘Ενα απόγευμα λοιπόν σχολάσαμε νωρίτερα του προγράμματος και εγώ θεώρησα καλό να πάω σε κάποια εξαδέλφη μου που ήταν κοντά στο Γυμνάσιο, στην Πλατεία Ναυαρίνου. Εκεί κάπως ξεχάστηκα ότι η ώρα φεύγει και δεν γύρισα στην ώρα μου. Ο πατέρας μου ξέροντας την τακτική που είχα ανησύχησε φοβερά και όταν γύρισα μου λέει: “Θα έρχεσαι πριν ανάψουν τα φώτα στα υπόγεια”.

‘Ετσι μια φορά που πήγα στη συγχωρεμένη τη Βασιλική Κοκκάλου (πήγαινα εκεί γιατί δεν είχε πολλές οικογένειες τότε, αλλά και λόγω συγγένειας και γιατί ήταν πολύ καλή νοικοκυρά, να παίρνω παράδειγμα που ήμουν μικρή και τη θαύμαζα), ήταν απόγευμα, και, έχοντας υπ’ όψη μου τα φώτα, με είδε που ήμουν ανήσυχη -όμως δεν έλεγα να φύγω, γιατί η ώρα της επίσκεψης δεν ήταν κανονική- και λέει: “Τι συμβαίνει, μωρή Βιργινία”; Αχ, λέω, κουμπάρα μου, ο πατέρας μου είπε να πηγαίνω πριν ανάψουν τα φώτα στα υπόγεια και τώρα άναψαν και πάνω. ‘Εσκασε να γελάει, και μου το έλεγε κάθε φορά που βρισκόμασταν.

Τα γημενιά τα κρατούσα για το Μ. Χωριό, αλλά κι εκεί μετά δυσκολευόμουν.

Αχ, χωριό μου όμορφο και άτυχο μαζί.

1ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ευρυτάνων

Εισήγηση του Γεωργίου Σταυράκη

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Χαρακτηριστικά Αποσπάσματα και Σκέψεις για το σήμερα και το αύριο της Ευρυτανίας.

Μπορούμε να ξεκινήσουμε με ένα γενικό συμπέρασμα και κάποιες διαπιστώσεις που ακούστηκαν και συγκλίνουν με πολλούς ομιλητές. Η Ευρυτανία βγαίνει με γρήγορους ρυθμούς από την υπανάπτυξη, έγινε γνωστή στα ευρύτερα στρώματα της Ελληνικής κοινωνίας και αναπτύσσει τουρισμό υψηλών προδιαγραφών. Προς αυτήν την κατεύθυνση συμβάλλουν πολλοί φυσικοί παράγοντες. Περιβαλλοντικά και οικολογικά η Ευρυτανία είναι η καθαρότερη περιοχή σχεδόν σε όλη την Ευρώπη. Διαθέτει, σαν χώρος, εδαφική μορφολογία, με ορεινούς όγκους, φαράγγια, ποτάμια και μοναδική σχεδόν ποικιλία βλάστησης (χλωρίδα) και ζώων (πανίδα) που κόβουν την ανάσα. Αυτή η απaráμιλλη φυσική καλλονή είναι το μεγαλείο της Ευρυτανίας και πρέπει να φυλαχτεί ως κόρη οφθαλμού. Στα Ευρυτανικά χωριά η ρύπανση είναι σχεδόν μηδενική και είναι μια από τις τέσσερις ή πέντε περιοχές στην Ευρώπη σε αυτά τα επίπεδα. Αυτά τα μεγάλα συγκριτικά πλεονεκτήματα μαζί με νέο, σε ηλικία και επιμορφωμένο ανθρώπινο δυναμικό ανοίγονται τεράστιες δυνατότητες για νέες τουριστικές μονάδες, οικολογικές καλλιέργειες, κτηνοτροφικές μονάδες. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Α. Γιαννακόπουλος μίλησε για την ανάγκη αναβίωσης στις οικολογικές καλλιέργειες, βιολογική-οικολογική κτηνοτροφία και στα αρωματικά φυτά και βότανα που αφθονούν στην Ευρυτανία. Ο καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Σπύρος Κυρίτσης, με τη γνωστή σαφήνεια του λόγου του, μίλησε για την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και το δασικό πλούτο της Ευρυτανίας. Τόνισε ότι μεγάλες εκτάσεις μπορούν να αξιοποιηθούν με την καλλιέργεια της καστανιάς και της καρυδιάς. Ο Καθηγητής Ιωάννης Ζούμπος στην εισήγησή του, χτυπά τον κώδωνα του κιν-

δύνου για το σοβαρότατο δημογραφικό πρόβλημα της πατρίδας μας και επισημαίνει με στοιχεία θλιβερές διαπιστώσεις που στα χρόνια που έρχονται θα μεταβάλλουν την Ελλάδα σε χώρα γερόντων και συνταξιούχων.

Ο καθηγητής κ. Γιώργος Τσατσαραγκός στην εισήγησή του έκανε μια εμπειρισταωμένη ιστορική αναδρομή στα σημαντικότερα γεγονότα που σφράγισαν και την Ευρυτανία διά μέσου των αιώνων.

Μας γοήτευσαν οι εισηγήσεις των κυρίων Γιώργου Αθανασιά και Νικ. Παπαθανασίου. Ο καθηγητής Αθανασιάς με έναν αριστοτεχνικό τρόπο μίλησε για τις παραδόσεις και την ταυτότητα ζωής των Ευρυτάνων. Δεν αντέχω τον πειρασμό να μην αναφέρω σύντομα δύο-τρία χαρακτηριστικά σημεία. Γράφει: "Ο Ευρυτάνας έκανε το τίποτα ζωή! Την ανέχεια καλοπέραση! Έκανε τον πόνο του καημό και τον καημό τραγούδι.

Να βασίζει τη ζωή του στις Παναγιές τη χάρη.

Για την ξενιτιά μας λέει: Πολλοί ασυμβίβαστοι και ονειροπόλοι κατέφευγαν στον ξενιτεμό, στη ζωή που θα τους πρόσφεραν πλούσιες μητριές και ξένες παραμάνες. Και αυτή η ίδια η ξενιτιά, ήταν της Κίρκης πρωτοκόρη! Ήταν μάγισσα κακιά, πανούργα και πλανεύτρα! Και καταλήγει με μία επισήμανση: "Η σημερινή κοινωνία μας δείχνει να μην πιστεύει σε παρακαταθήκες, ακροβατεί και αντιγράφει. Διακατέχεται από άκρατο μμητησμό. Αναμασά ξένα κακέτυπα και εισαγόμενα σκύβαλα και υιοθετεί ντόπια τερατουργήματα".

Ο κ. Νικ. Παπαθανασίου, στην εμπνευσμένη εισήγησή του, μίλησε για την μεγάλη προοπτική τουριστικής ανάπτυξης της Ευρυτανίας σε πολλούς και ποικίλους τομείς. Ωστόσο, συμπληρώνει ότι επειδή "οτιδήποτε μας προκαλεί το ενδιαφέρον μπορεί να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης, δεν πρέπει, σε

κάθε περίπτωση, να είμαστε υπέρμαχοι της εμπορευματοποίησης των πάντων”.

Ο καθηγητής κ. Κουτσούκης στην εισήγησή του με διαφάνειες και μεστό λόγο αναφέρθηκε στους αυστηρούς ελέγχους που γίνονταν στους πρωτοπόρους μετανάστες όταν έφταναν στο “Ellis Island” που ήταν η πύλη για τις ΗΠΑ τον περασμένο αιώνα.

Ο γράφων το παρόν στην εισήγησή μου έκανα μια σύντομη ιστορική αναδρομή για την Ευρυτανική μετανάστευση, έγινε μια κοινωνιολογική προσέγγιση στο θέμα και ακολούθησαν συμπεράσματα και προτάσεις. Σε θέματα του Απόδημου Ελληνισμού, στο Συνέδριο, τον υφυπουργό κ. Γρηγ. Νιώτη, εκπροσώπησε ο κ. Δημόπουλος από τη Γεν. Γραμματεία Ελληνισμού της διασποράς.

Ο καθηγητής κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος μίλησε για το πολύ επίκαιρο θέμα, την Εκπαίδευση, την απασχόληση και τα προβλήματα ανεργίας. Με ένα πολύ διαφωτιστικό και ενημερωτικό τρόπο βοηθάει τους νέους φοιτητές για τις προοπτικές που ανοίγονται για το μέλλον τους.

Μια άλλη σειρά από εισηγητές με πολύ ε-ποικοδομητικές και ενδιαφέρουσες εισηγήσεις, που δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν, λόγω χώρου, ολοκληρώνουν την επιτυχία του Συνεδρίου.

Οι επίσημοι προσκεκλημένοι ήταν πολλοί. Ανάμεσά τους ήταν η κα Ντόρα Μπακογιάννη, βουλευτής, ο κ. Βασίλειος Κόκκινος επίτιμος πρόεδρος του Αρείου Πάγου, ο κ. Θεοδ. Κατριβάνος πρ. Νομάρχης Αττικής, οι Νομάρχες και Δήμαρχοι Ρουμελιώτικων Νομών, η πρώην υπουργός κα Μπουρδάρα και πολλοί άλλοι.

Μερικά Συμπεράσματα και Απόψεις

Πριν το τέλος των εργασιών, το Προεδρείο του Συνεδρίου με επικεφαλής τον κ. Νομάρχη από το βήμα, στο κατάμεστο αμφιθέατρο του Συνεδριακού Κέντρου, έκανε μια σύντομη περιγραφή των θεμάτων που ακούστηκαν.

Παρατηρήθηκε, κατά γενική ομολογία, η διαπίστωση ότι το Συνέδριο είχε πρωτοφανή επιτυχία τόσο στις ουσιαστικές εργασίες όσο και στις παράπλευρες εκδηλώσεις. Υπήρξε σύμπτωση απόψεων (consensus) και όλες οι εισηγήσεις ήταν χρήσιμες, εμπειριστατωμένες και διαφωτιστικές.

Ίσως για πρώτη φορά η Ευρυτανία γνώρισε ένα τέτοιο Συνέδριο που κάλυψε σχεδόν όλους τους τομείς της ζωής των Ευρυτάνων.

Ακούστηκαν αισιόδοξα μηνύματα όπως, η Ευρυτανία μπήκε στην ευθεία της ανάπτυξης, η Ευρυτανία έχει αλλάξει όψη.

Ο επίτιμος επιθεωρητής ΜΕ κ. Παναγ. Βλάχος, με το γνωστό γλαφυρό λόγο του, μίλησε για τον πλούτο των θεμάτων, την ενότητα, τη συνοχή, και την άριστη συνεργασία των Συνέδρων που έκανε εντύπωση. Ο πρώην Νομάρχης Αθηνών κ. Κατριβάνος χαρακτήρισε το Συνέδριο ως άριστο και ιδιαίτερα εποικοδομητικό.

Υπήρξαν ωστόσο, και κάποια σημεία που επισημάνθηκαν από τους ομιλητές και που δεν συμβάλλουν στην πρόοδο.

Πρώτο, παρατηρείται ασέβεια προς το περιβάλλον και δείγματα διαταραχής της οικολογικής ιστοροπορίας. Δεύτερο, προβλήματα τοπικιστικών εγωισμών που αναστέλλουν την κοινή-συλλογική προσπάθεια. Τρίτο, το δημογραφικό πρόβλημα χτυπά και την Ευρυτανία, και όπως είναι αυτονόητο, χωρίς νέους ανθρώπους δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη. Τέταρτο, η αθλητική δραστηριότητα των νέων της Ευρυτανίας βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, χωρίς όμως να τρέχει παράλληλα και η πνευματική καλλιέργεια. Χάνεται ο σεβασμός και η επικοινωνία με τους μεγαλύτερους. Πέμπτο, ο καθηγητής κ. Καμπιζιώνης εκ μέρους των Ευρυτάνων της Αμερικής είπε ότι μερικές φορές αισθάνονται ανεπιθύμητοι στην πατρίδα τους όταν ανακαλύπτουν ότι κάποιοι άλλοι, που δεν μετανάστευσαν, καταπατούν τα σπίτια και κτήματά τους. Είναι ένα ζήτημα που πρέπει να πάρει σοβαρά υπόψη η πολιτεία.

Τέλος, ήταν ένα άκρως επιτυχημένο Συνέδριο που έζησε το Καρπενήσι και η ευρύτερη περιοχή της Ευρυτανίας.

Θα έλεγα ακόμα, ότι αυτή η επιτυχία να γίνει αφορμή για καθιέρωση ενός Συνεδρίου στο Καρπενήσι κάθε τρία ή τέσσερα χρόνια.

Πρόταση για Ομογενειακά Χωριά στη Ρούμελη

Αφήσαμε τελευταίο, ίσως το σημαντικότερο. Τόσο στο Συνέδριο του Καρπενησιού, όσο και σε εκείνο της Ρούμελης που έγινε στο Κάστρο της Λαμίας (14-17 Σεπτ. 2001) από

Μέρες της Κατοχής: Πάνου Καρυοφύλη

Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος με βρήκε να εργαζομαι υπάλληλος στην καπνοβιομηχανία "Κεράνης", στον Πειραιά.

Μετά το τέλος του πολέμου άρχισε μεγάλη έλλειψη τροφίμων, πείνα μεγάλη. Με καθοδήγηση του ΕΕΑΜ (Εργατικού ΕΑΜ) αρχίσαμε κινητοποιήσεις για συσσίτιο και το πετύχαμε αρχές του 1942. Στο εργοστάσιο έβγαζε καζάνι με όσπρια (λαδερά).

Το Φλεβάρη του 1943 κάναμε την πρώτη μεγάλη απεργία και πετύχαμε 1 κούτα τσιγάρα την ημέρα δωρεάν (88 τσιγάρα) και αργότερα πετύχαμε δύο κούτες, και τις ανταλλάσσαμε με τρόφιμα.

Σχεδόν το 80% των εργαζόμενων ήταν οργανωμένοι στην ΕΠΟΝ και στο Εργατικό ΕΑΜ.

Οι εργαζόμενοι πήραν μέρος στις μεγάλες απεργίες της Αθήνας και του Πειραιά - να μην μπουν οι Βούλγαροι στη Μακεδονία - να μην γίνει πολιτική επιστράτευση από τους Γερμανούς για το ανατολικό μέτωπο, κ.λπ. Σε μια από τις απεργίες (λευκή απεργία) που κάναμε, καλοκαίρι του 1943, οι Γερμανοί ήρθαν και πιάσανε 10-12 εργάτες, νέα παιδιά (επονίτες) και τους έκλεισαν στις φυλακές, στο Ρουφ.

Ο Ερυθρός Σταυρός στους φυλακισμένους έδινε μια χαρτόκουτα με διάφορα τρόφιμα, κονσέρβες, βούτυρο, σοκολάτες

κ.λπ. Μόνο ένα κουτάκι βούτυρο, που είχε στην κούτα, πουλιόταν στη μαύρη αγορά μισή χρυσή λίρα.

Πήγα στον Ερυθρό Σταυρό που ήταν στο Σύνταγμα, οδός Νίκης νομίζω, κοντά στην οδό Κολοκοτρώνη, δύο ή τρεις φορές χωρίς αποτέλεσμα. Την τελευταία φορά τους έκανα καυγά.

Πάνω στον καυγά έρχεται η κα Τσάτσου με στολή επίσημη (μπλε) του Ερυθρού Σταυρού και ρωτάει τι συμβαίνει, της είπα ότι έχουμε από του "Κεράνη" συλληφθέντες από τους Γερμανούς και δεν τους πηγαίνουν τη χαρτόκουτα που δικαιούνται με τα τρόφιμα. Στην κα Τσάτσου οι υπεύθυνοι είπαν ότι πήγαν και δεν βρήκαν τη φυλακή.

Η κα Τσάτσου μου λέει: "μπορείς να συνοδεύσεις το αυτοκίνητο έως τη φυλακή να στείλουμε τα τρόφιμα;", της απάντησα "ναι" και πήγαμε τις χαρτόκουτες με τα τρόφιμα μέχρι τη φυλακή.

Μου έκανε εντύπωση η ευγένειά της και η ενεργητικότητά της.

Αργότερα, από φωτογραφία της στις εφημερίδες, τη γνώρισα ότι είναι η γυναίκα του Κωνσταντίνου Τσάτσου και αδελφή του ποιητή Σεφέρη.

Δημοσιεύθηκε στο περιοδικό ΕΑΜ Αντίσταση, τεύχος 59, Δεκέμβριος 2001.

πολλούς Συνέδρους έγινε η πρόταση για τη δημιουργία ομογενειακών χωριών στην ευρύτερη περιοχή της Ρούμελης.

Από χρόνια υπάρχει στο τραπέζι μια τέτοια πρωτοβουλία, έστω και τώρα, δείχνει να γίνεται αποδεκτή από τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (ΓΓΑΕ) και το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ) στη Θεσσαλονίκη.

Η ιδέα δεν είναι καινούργια, επί δέκα και πλέον χρόνια προτείνουμε να οικοπεδοποιηθούν δύο-τρεις περιοχές στη Ρούμελη, κατά προτίμηση ορεινές, να ρυμοτομηθούν σε οι-

κόπεδα (π.χ. 1000 μ² το καθένα) και να εκχωρηθούν σε παλινοσοτούντες Ρουμελιώτες έναντι συμβολικού τιμήματος. Η προϋπόθεση θα πρέπει να είναι ότι οι δικαιούχοι θα εγκατασταθούν μόνιμα στη Ρούμελη και την Ευρυτανία. Αυτή η καινοτομία θα αποτελέσει ουσιαστικό κίνητρο παλινοστήσης για πολλούς που νοσταλγούν την επιστροφή στην πατρίδα.

Επί πλέον θα είναι μια ευκαιρία να γίνουν δύο-τρία πρότυπα χωριά στη Ρούμελη με προδιαγραφές σαν εκείνες της Αμερικής και της Αυστραλίας.

Η Σαρμανίτσα

του Χρυσοστόμου Λιόντη

Στα μέσα του αιώνα μας ξεπήδησε μια νέα εποχή, όπου η νέα τεχνολογία άφησε στο περιθώριο πολλά αντικείμενα διαφόρων χρήσεων. Ενα από αυτά τα αντικείμενα που έγιναν παραδοσιακά, είναι και η σαρμανίτσα. Φοβάμαι όμως πως τώρα, τούτη η λέξη έχει οβήσει απ' όλα τα βιβλία. Σε τούτον τώρα τον ηλεκτρονικό αιώνα, θαρρώ ότι εμείς οι ηλικιωμένοι, θαμπωθήκαμε από τα μέσα που διαθέτει η νέα τεχνολογία, όπου πελαγώσαμε μέσα στα ραδιοκύματα ή στα κανάλια της τηλεόρασης και ξεχάσαμε τις υποχρεώσεις που έχουμε απέναντι στους νέους για την παράδοση. 'Όλοι εμείς, οι γερασμένοι και κουρασμένοι από τα δύσκολα χρόνια που περάσαμε, που κουβαλάμε τα κουσούρια μας... έτσι συνηθίσαμε εμείς "οι προκομμένοι" που τώρα είμαστε η γενιά της πρέφας, του τάβλι, του ατομικισμού και περισσότερο του φερμουάρ (της σιωπής). Νομίζω πως είναι πολλοί εκείνοι που έχουν την τέχνη για να καλοερευνησουν την παράδοση και να μας την δώσουν γνήσια και καθαρή, αλλά είναι ελάχιστοι εκείνοι που έχουν τη θέληση. Δυστυχώς όμως η σημερινή εξέλιξη με τα μέσα που διαθέτει, κάνει και τους νέους μας να περιφρονούν τα παλιά. Γι' αυτό υπάρχει μέγας κίνδυνος, να χαθεί η δική μας παράδοση. Κάποτε όμως επιβάλλεται ν' αρχίσουμε από προσωπικό ενδιαφέρον για να γνωρίσουμε στους νέους μας, των οικογενειών μας την ιστορία, την γενεαλογία μας, τα ιστορικά συμβάντα στο παρελθόν. Αληθινά δεν έχω σκοπό να καλλιεργήσω στη μνήμη σας παλιές στενοχώριες... από τα δύσκολα χρόνια. 'Όμως πρέπει να μην ξεχνούμε τα παλιά. Εγώ τούτο έχω να πω στους νέους: "Μάθετε τα παλιά, για να γνωρίσετε καλύτερα τα καινούργια".

Η σαρμανίτσα ήταν ένα ξύλινο κρεβατάκι - κούνια του μωρού. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό σαν σχήμα, είχε πολλές καμπύλες. Περισσότερη τέχνη στις καμπύλες είχε η βάση της που σε επίπεδο δάπεδο εάν την έσπρωχνες ελαφρά κατά διαστήματα δεν αναποδογύριζε, αλλά έπαιρνε στροφή μέχρι 45ο μοίρες, σαν το εκκρεμές πήγαινε εμπρός - πίσω συνέχεια κοιμίζοντας το μωρό. Για να βριστάει τα σκεπάσματα πάνω απ' το κεφάλι και του μωρού μακριά από την αναπνοή του, τοπο-

θετούσαν στις δυο πλευρές της σαρμανίτσας σε σχήμα τόξου ένα πλατύ ξύλινο στεφάνι.

Η σαρμανίτσα ήταν και φορητή κούνια, γιατί εκείνα τα χρόνια η μάνα συμμετείχε και στην αγροτική εργασία, όπου την μετέφερε πίσω στην πλάτη της, "ζαλίγκα" όπως έλεγαν τότε. Η Στενωματιώτισσα μάνα, με ζαλίγκα τη σαρμανίτσα της, προκαλούσε με την παρουσία της ρίγος συγκίνησης και θαυμασμού, μέσα στην γοητεία της όμορφης φύσης και στη σκληρή ζωή για το δυσκολοαπόχρητο μικρό επιούσιο.

Σαρμανίτσα, να μια λεξούλα που ξαστερώνει το μυαλό και σε φέρνει στα βρεφικά σου χρόνια. Μια γλυκιά λέξη, που είναι για όλους και για τον καθένα ξεχωριστά, μια γλυκιά ανάμνηση. Μια λέξη που μου φέρνει στη μνήμη μου τη μάνα που με γέννησε, με γαλούχησε και μου άναψε τη φλόγα της ζωής. Μια δική μου ανάμνηση, που αγγίζει την καρδιά μου τούτη τη στιγμή για ένα αφιέρωμα στην λυγερόκορμη, γαλανομάτα μάνα μου. Ένα λυπητερό αφιέρωμα από μένα κι απ' όλους εκείνους που δεν είδαμε τη μάνα μας με ρυτίδες, με γκριζά μαλλιά.

Σαρμανίτσα, μια λέξη που ποιος ξέρει από που την πήρε η ελληνική γλώσσα. Τι κι αν είναι φράγκικη ή ρωμαϊκή, μπορεί να είναι ίσως και σλάβικη ή τούρκικη. Τι σημασία έχει; Εμείς την πήραμε απ' τη μάνα μας, είναι δική μας τούτη η λέξη. Γιατί ό,τι παίρνεις απ' τη γεννισιά, ριζώνει, δεν πάει για το καλάθι.

Λέει το ηπειρωτικό δημοτικό τραγούδι: "Θέλεις στην κούνια βάλε με, θέλεις στην σαρμανίτσα και με το πόδι κούνια με και με το χέρι γνώσε και με το στόμα το όμορφο, πες μου γλυκό τραγούδι". Και η μάνα μου, μου τραγουδούσε. Και το τραγούδι της μιλαγε για φως, για πολύ φως, για ήλιο, για λουλούδια, για πεταλούδες όμορφες και για λεύτερα πουλιά. Και το τραγούδι της θυμάμαι κάποτε το συνόδευε σαν νανούρισμα, το βούισμα νερού που πότιζε το χωράφι και από τη σαρμανίτσα έβλεπα ψηλά τον ουρανό, το όμορφο φεγγάρι. Και ήταν τόσο λαμπερό, χαρούμενο και γλαστό, το αγαπημένο μου φεγγάρι. Τώρα το βλέπω να κρέμεται ψηλά στον ουρανό, χλωμό και λυπημένο, γιατί είναι άλλη της νιότης η ματιά κι

άλλη είναι του ηλικιωμένου.

Η Ευρυτάνα, η φτωχή εργαζόμενη μάνα, με τις πολλές έγνοιες της σκληρής ζωής και του μόχθου, με τη σαρμανίτσα ή με το μωρό στην αγκαλιά, απ' όποια οπτική γωνία έβλεπες την πονεμένη μορφή της, σου προκαλούσε έξαρση αγάπης και συμπόνιας... ήταν μια Παναγιά.

Ακούγονταν οι ρυθμικοί χτύποι της σαρμανίτσας με το κούνημα πάνω στο σανιδένιο πάτωμα, μαζί με το ηχητερό, αν όχι βροντώδη νανούρισμα της μάνας με το επιφώνημα ω! ω! α! α! (από φωνήεντα) για να δώσει στο μωρό ύπνο. Σε λίγο, αργά αργά όλα σταματούν. Μετά δεν υπάρχουν ήχοι. Μόνο οι μικροί και γρήγοροι τρυφεροί χτύποι της καρδούλας του μωρού δεν σταματούν, που σιγά - σιγά σέβρουν το μωρό στο βασίλειο του Μορφέα στον ύπνο. Κατόπιν η μάνα, με το δικό της άφωνο λεξιλόγιο επιβάλλει την ησυχία και στους άλλους, όπως με εκείνο το άφωνο προστακτικό "στ" για την ησυχία ή με το "ψτ" για το κάλεσμα ή με νοήματα καταφατικά ή με μονόλογα ψιθυριστά ή με το αρνητικό (αντί για όχι) με τρία σύμφωνα "ντο" που γίνεται με το πάτημα της γλώσσας μέσα από τα δόντια. Κάτω από το στρώμα, μέσα στην σαρμανίτσα έβαναν και λίγα

χλωρά κλωνάρια από έλατο (μπάτσες) για την υγεία του μωρού, όπως έλεγαν τότε.

Τώρα η σαρμανίτσα δεν υπάρχει πια. Σήμερα έχουν φανταχτερό κρεβάτι αντί σαρμανίτσα. Τώρα το στρώμα του μωρού είναι πολύ μαλακό και πουπουλένιο. Και πάνω απ' το κρεβατάκι του μωρού κρέμονται πολύχρωμα ψεύτικα ζωάκια, πεταλούδες, ανθρωπάκια, που από το πρώτο επίπεδο βλέμμα του μωρού, του δημιουργούν τρομερές ψευδαισθήσεις από τη φύτρα του. Ενώ τότε, το μωρό της σαρμανίτσας, εκείνη η ανθρωπίνη ύπαρξη, αντίκριζε την πραγματικότητα ζωντανή, καθαρή και γνήσια

Ρώτησα κάποτε πριν από μερικά χρόνια τη γιαγιά Γιαννιώ όταν είχε βαριά γεράματα να μου πει κάποια ιστορία για τη μάνα μου. Και η Γιαννιώ σηκώθηκε αγάλια-αγάλια και πήγε κι έκατσε κει δίπλα κοντά σε μια παλιά σκονισμένη άδεια σαρμανίτσα. Μα εγώ επέμεινα κάτι να μου πει για τη μάνα μου. Και η Γιαννιώ άρχισε να κουνάει τη σαρμανίτσα και να μην μου μιλάει. Κάποια στιγμή εγώ δάκρυσα, μα δάκρυσε κι εκείνη και τότε εγώ ένιωσα ότι η Γιαννιώ και η σαρμανίτσα, μου είπαν την καλύτερη ιστορία της ζωής μου.

Ο θυρωρός

*Ο πετεινός έπιασε φίλο
του διπλανού σπιτιού το σκύλο.
Και παν μαζί πεζοπορία
για κάποια ξένη πολιτεία.*

*Στο δρόμο πήρε να βραδιάσει
και σ' ένα δέντρο κάνουν σάση.
Κούρνιασε ο ένας στα κλαριά του
κι ο άλλος πλάγιασε από κάτω.*

*Σώνεται η νύχτα και χαράζει
κι αρχίζει ο πετεινός να κράζει.
Κι η αλεπού απ' τη φωλιά της
τρέχει κουνώντας την ουρά της:*

*- Πουλί μου, πως σ' αυτά τα μέρη;
Κατέβα, δώσε μου το χέρι.
Κι ο πετεινός της δείχνει κάτω,
που ο σκύλος τέντωνε τ' αυτιά του:*
Μιχ. Δ. Στασινόπουλος

Έρχεται ο πατέρας

*Πήρε και βραδιάζει,
έκλεισε η αγορά,
η μητέρα σιάζει
το τραπέζι με χαρά!*

*Κάποιον, σαν κι εμένα,
περιμένει χαρωπά,
κάποιος γνωρισμένα
στην εξώθυρα χτυπά.*

*Άκουσε τον κάτω,
μητερούλα μου καλή!
Να το πάτημά του
τρίζει στο σκαλί!*

*Μύρισ' ο αγέρας,
έφεξε το σπιτικό!
Έρχεται ο πατέρας
Με χαμόγελο γλυκό.
Γεώργιος Βιζυηνός*

Ερευνώντας την ιστορία της Ευρυτανικής γης

(συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Εισήγηση κ. Δημ. Φαλλή

Οι Ευρυτάνες λοιπόν, αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος των Αιτωλών. Κι αυτό σημαίνει ότι στην Ευρυτανία υπήρξε το διοικητικό, πολιτιστικό, οικονομικό και στρατιωτικό κέντρο της Αιτ. Συμπολιτείας. Η Αιτ. Συμπολιτεία, ή, το “ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΑΙΤΩΛΩΝ” όπως μας είναι ιστορικά γνωστό, εμφανίζεται το πρώτον κατά τους προϊστορικούς χρόνους και συνεχίζει μια ένδοξη δημιουργική και ενωτική πορεία ως το 146 π.Χ. που υπέκυψε τελειωτικά, κι ύστερα από σκληρόν αγώνα στους Ρωμαίους κι έγινε συγκλητική επαρχία της Μακεδονίας. Δυστυχώς όμως λίγα γνωρίζουμε σήμερα -όπως προαναφέραμε- για την Αιτ. Συμπολιτεία, αφού δεν έγιναν μέχρι τώρα σοβαρές έρευνες και μελέτες γι’ αυτή. Κι όμως η Αιτ. Συμπολιτεία υπήρξε η πιο μεγάλη, δυνατή και πετυχημένη προσπάθεια του αρχαίου κόσμου να ενωθεί ειρηνικά και με ίσους κοινωνικούς και νομικούς όρους! Η Αιτωλική Συμπολιτεία υπήρξε -θα λέγαμε- μια προσπάθεια για οικογενειοποίηση όλων των φυλών ώστε να χαράσσουν και να προγραμματίζουν “κοινά” την ιστορική τους πορεία. Υπήρξε μια ισοπολιτεία εθνοτήτων, φυλών και ατόμων, “χωρίς προνόμια και διακρίσεις”. Δεν υπήρχαν αφέντες και δούλοι. Ήσαν όλοι ίσοι, ελεύθεροι και ίσχυαν για όλες τις πόλεις και για όλα τα άτομα τα ίδια νομικά μέτρα και σταθμά. Κι αυτό είναι κάτι πρωτοφανές, όχι μονάχα για τον αρχαίο κόσμο, αλλά και για τη σύγχρονη “Πολιτισμένη Κοινωνία” μας! Στην “ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΤΩΛΩΝ”, του Θεοδώρου Χαβέλλα που εξεδόθη το 1883, μεταξύ άλλων, διαβάζουμε:

“Οι Αιτωλοί και οι λοιποί του κοινού σύμμαχοι, ήσαν άνευ ουδενός προνομίου ή διακρίσεως και ηγεμονίας”.

Η Ευρυτανία, λοιπόν, το κέντρο και η μεγαλύτερη δύναμη της Αιτ. Συμπολιτείας. Και φυσικό ήταν στην Ευρυτανία να υπήρχε και η πρωτεύουσα της Αιτωλικής Συμπολιτείας, το Κάλλιον. Το Κάλλιον, “η περίφημη πρωτεύ-

ουσα των Καλλιέων” κατά τον W. Smith και τον Κ. Δ. Στεργιόπουλο. Αλλά εδώ βέβαια μιλάμε για το Κάλλιον της Ευρυτανίας, όχι για το Κάλλιον της Δωρίδας που κατά λάθος, και χωρίς καμιά τεκμηρίωση ονόμασαν Κάλλιον το 1915. Το Βελούχοβο δεν υπήρξε ποτέ Κάλλιον. Το Κάλλιον, πρωτεύουσα των Καλλιέων, της Ευρυτανίας και της Αιτ. Συμπολιτείας, υπήρξε στο χώρο του σημερινού Κλαυσειού στην Ποταμιά. Κι αυτό τεκμηριώνεται ατράνταχτα σήμερα για όσους δε φοβούνται να ιδούν την ιστορική αλήθεια.

Και για πολλούς αιώνες υπήρξε φάρος πολιτισμού ως τον 15 και 16 αιώνα, που οι Τούρκοι με συνεχείς καταστροφές το μετέτρεψαν σε Κλαυσειόν ή Κλαψί απ’ το Κλάμα. Το Κάλλιον από μια μεγάλη και πολυάνθρωπη πρωτεύουσα που ήταν, κυριολεκτικά το ερήμωσαν! Γι’ αυτό ο Γάλλος φιλέλληνας Roukeville, γράφει πως το Κλαψί το 1826 είχε μονάχα 10 βλάχικες οικογένειες! Γι’ αυτό όταν με το καλό αρχίσουν οι ανασκαφές σ’ αυτόν τον πολυκλαυστο τόπο, τότε θάρχονται στην επιφάνεια οι επάλληλες πόλεις που τώρα είναι θαμμένες. Πόλεις της βυζαντινής περιόδου, των ρωμαϊκών χρόνων, το Κάλλιον της κλασικής εποχής, αλλά και η Οιχαλία, η πόλη του “Οιχαλιέως Ευρύτου”. Γι’ αυτές όλες τις περιόδους που αναφέραμε, έχουμε σήμερα συγγραφικές αλλά και ευρηματικές αποδείξεις στην επιφάνεια της γης, παρόλο που ανασκαφές δεν έγιναν. Η μόνη ανασκαφή που έγινε, περιορισμένης έκτασης, είναι το 1957-58, κι ήρθε στην επιφάνεια η θαυμαστή “ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ”, Ναός αφιερωμένος στον Μάρτυρα Άγιο Λεωνίδα, του 5ου μ.Χ. αιώνα! Έχει διαστάσεις 18,50X28 (518 τ.μ.), με θαυμάσια ψηφιδωτά, με πολλές παραστάσεις που μας παρέχουν πολλές ιστορικές και θρησκευτικές μαρτυρίες. Μαρτυρίες των π.Χ. αιώνων, αφού και ο Ναός αυτός ήταν οικοδομημένος πάνω σε άλλον αρχαιότερο ειδωλολατρικό ναό του οποίου σώζονται τα θεμέλια.

Επιστολές

9/1/2002

Αγαπητέ Μένιο Χρόνια Πολλά ευλογημένος ο καινούργιος χρόνος, αγάπη και υγεία με όλη την οικογένειά σου.

Μένιο πέρασαν κάποια χρόνια να επικοινωνήσω μαζί σου κι αυτό γιατί πρόβλημα ήταν η υγεία μου. Κάποτε είχαμε ένα πρόβλημα με γράμμα που το έγραψα να το βάλεις στα μικροχωρίτικα όπως έκανες πάντοτε μεγάλη προσπάθεια.

Το έγραψα το γράμμα και ξαφνικά φεύγω για την Αμερική για τον γάμο κόρης του Παναγιώτη με την εντύπωση ότι το γράμμα το έστειλα και έτσι άθελά μου έβαλα και σένα να ψάχνεις όπως μου έγραφες να το βρεις κάπου μέσα σε υπόλοιπα. Να με συγχωρείς. Εγώ τώρα δεν είμαι καλά κατέρρευσα έτσι ήρθαν τα παιδιά μου με πήραν και κάθομαι μαζί τους σε ένα προάστιο στο Πλαγιάρι πάνω από το αεροδρόμιο. Βρήκαν όμως τα παιδιά μου το γράμμα στο σπίτι που εγκατέλειψα μου το έφεραν και σου το στέλνω. Ευχές και ευχαριστίες από τα παιδιά μου για την δουλειά που προσφέρεις και την αγάπη σου.

Ευχές σε όλους στην Αδελφότητα και στην αγαπημένη μου Όλγα συμμαθήτρια και γειτόνισσα. Αυτή είναι καλά. Τα παιδιά μου σας στέλνουν πολλές ευχές για καλή χρονιά και υγεία.

*Με ανέκφραστη αγάπη
Βιργινία Δημοπούλου*

Ο Θανάσης μου αναπαύθηκε στις 20/8/1979 σε ηλικία 58 χρονών.

Αυγούλα

*Κόκορης ελάλησε
γάιδαρος εγκάρισε
κι η χρυσόχερη Αυγούλα
ροβολάει απ' την κορφούλα
γένθοντας χρυσό μαλλί
φέρνει γάλα και ψωμί
ρόδια μήλα στην ποδιά της
και τριαντάφυλλα στ' αυτιά της.*

Β. Ρώτας

Έντυπα που λάβαμε

ΛΕΠΕΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Τριμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Λεπενιωτών Ευρυτανίας με ειδήσεις από τη ζωή και τη δραστηριότητα του Συλλόγου τους Γενάρης-Φλεβάρης-Μάρτιος 2002.

ΕΥΡΥΤΟΣ

Γύρω από τη δραστηριότητα του Δήμου της Δομνίστας με πάρα πολλά ιστορικά ντοκουμέντα και πολλές ενδιαφέρουσες ειδήσεις από την ευρύτερη περιοχή.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Περιοδικό η ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ πλούσιο σε ύλη με ειδήσεις και με ιστορικά γεγονότα από όλο το χώρο της ευρύτερης Ρούμελης.

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ένα μηνιαίο έντυπο που κυκλοφορεί πλούσιο σε ύλη από την Ήπειρο και ιδιαίτερα στην περιοχή του Ζαγοριού με δραστηριότητες των συλλόγων, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις με άφθονα ιστορικά που συνθέτουν ένα πολύ προσεγμένο έντυπο που κυκλοφορεί ανάμεσά μας.

Ο παπαγάλος

*Σαν έμαθε τη λέξη καλησπέρα
ο παπαγάλος, είπε ξαφνικά:
"Είμαι σοφός, γνωρίζω ελληνικά.
Τι κάθομαι δω πέρα;"*

*Την πράσινα ζακέτα του φορεί
και στο συνέδριο των πουλιών πηγαίνει
για να τους πει μια γνώμη φατισμένη.
Παίρνει μια στάση λίγο σοβαρή,
ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα,
και τους λέει: "Καλησπέρα".*

*Ο λόγος του θαυμάστηκε πολύ.
"Τι διαβασμένος, λένε, ο παπαγάλος!
Θα 'ναι σοφός αυτός πολύ μεγάλος,
αφού μπορεί και ανθρώπινα μιλεί.
Απ' τις Ινδίες φερμένος, ποιος το ξέρει
πόσα βιβλία μαζί του να 'χει φέρει,
με τι σοφούς εμπήλησε και πόσα
να ξέρει στον γραμματικών τη γλώσσα!
-Κυρ παπαγάλε, θα 'χομε την τύχη
ν' ακούσουμε τι λες και παραπέρα;"*

Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Νέα από το χωριό με λίγα λόγια

- Ύστερα από αναστάτωση τώσων μηνών που έκανε άνω κάτω και τους δύο οικισμούς, ολοκληρώθηκε η νέα εγκατάσταση υδρεύσεως με καινούργιες προδιαγραφές. Παρά τις ατέλειες και τις όποιες προχειρότητες αποτελεί ένα σοβαρό έργο που έφερε εις πέρας η δημοτική αρχή.

- Στα ανακαινισμένα σκαλοπάτια της άνω πηλατείας του παλαιού οικισμού τοποθετήθηκε πλάκα εις μνήμην των γονέων των δωρητών Γεωργίου και Ασπασίας Παπαθανασίου.

- Άρχισαν από το Σάββατο 9 Ιουνίου τα δρομοπήγια του ΚΤΕΛ, κάθε Τετάρτη και Σάββατο, για τον παλαιό οικισμό.

- Η παλαιά κατασκευή της πηλατείας του παλαιού οικισμού -που κατασκευάστηκε πριν από χρόνια με δαπάνη των αδελφών Μάν-

θου και Μάχου Κομπορόζου- έδωσε τη θέση της σε μια νέα κατασκευή υψηλών προδιαγραφών που κατασκευάστηκε από τη δημοτική αρχή. Πρόκειται για μια όμορφη πηλατεία που κοσμεί τώρα το κέντρο του χωριού και την επιμελήθηκε ο άξιος τεχνίτης Άγγελος Γιαννακόπουλος και οι συνεργάτες του.

- Άρχισαν οι εργασίες για την πλακόστρωση του υποήλοιπου χώρου γύρω από την εκκλησία της "Μεταμορφώσεως του Σωτήρος" υπό την επίβλεψη πάντα του αιδου. Παπα-Νίκου.

Τη Δευτέρα 17/6/02 έγινε επίσκεψη του Δημάρχου Γαβρίηη στο Παλαιό Χωριό με τεχνικό εκπρόσωπο Εταιρίας για την έναρξη διαδικασίας πραγματοποίησης γεωτρήσεων στη Ζώνη Β' με σκοπό την άρση των περιορισμών δόμησης.

Αντάμωμα στη Χελιδόνα (Αύγουστος 2002)

Ήλθε ο καιρός τα χωριά της Χελιδόνας να σμίξουν σε ένα αντάμωμα που θα γίνει σε μια ελατόφυτη και δροσερή πλαγιά της Χελιδόνας. Έτσι θα ξανασμίξουν οι άνθρωποι που οι ίδιοι και οι προγονοί τους συνδέονται για δεκαετίες με δεσμούς φιλίας και συνεργασίας, με ανθρώπινες σχέσεις, οικογενειακές, συγγενικές, φιλικές.

Ας γίνει το αντάμωμα αυτό ένα ιστορικό αναβάπτισμα για την αναζωογόνηση των παλαιών δεσμών, για το καλό όλων, για το καλό της περιοχής.

Τα χωριά Αγ. Βλαχέρνα (Ερκίστα), Γόλιανη, Δερμάτι, Μηλιά, Μικρό Χωριό,

Νόστιμο, Σελλά, Φειδάκια και Χελιδόνα (Λάστοβο) σε επικοινωνία με τους τοπικούς πολιτιστικούς τους συλλόγους αναμένεται να ανακοινώσουν σύντομα, μέσα στο καλοκαίρι, την τοποθεσία και την ημερομηνία που θα γίνει το αντάμωμα. Πληροφορούμαστε ότι η πιθανή ημερομηνία θα είναι μεταξύ 20 και 26 Αυγούστου 2002.

Όσοι ενδιαφέρονται για περισσότερες λεπτομέρειες ας επικοινωνήσουν με τους εκπροσώπους των αντίστοιχων Συλλόγων ή των Τοπικών Διαμερισμάτων.

Ας μη λείψει κανείς από το ιστορικό αυτό πρώτο αντάμωμα.

Ο εκλεκτός συμπατριώτης και φίλος μας Αυγέρης Αυγερόπουλος εκυκλοφόρησε έναν καλαίσθητο τόμο με την πολύ ενδιαφέρον ηρωική διαδρομή του. Ο πρόλογός του δίνει ανάγλυφα την εικόνα.

Πρόλογος

Σπάνια ένα αυτοβιογραφικό κείμενο πετυχαίνει να σου κρατήσει αμείωτο το ενδιαφέρον από την αρχή ως το τέλος. Το "Γιατί; -Οδοιπορικό μιας ζωής" του Αυγέρη Ι. Αυγερόπουλου, είναι μια αυτοβιογραφία, που ο συγγραφέας της με φυσική και αβίαστη αφηγηματική χάρη σε αιχμαλωτίζει από την πρώτη στιγμή. Όπως ένα μυθιστόρημα με δραματικές εξάρσεις και συγκρούσεις χαρακτήρων, έτσι και αυτή εδώ η αφήγηση σε καθηλώνει και σου δημιουργεί την περιέργεια να μάθεις τι έγινε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο, που ανέρχονται σε δώδεκα, σε σύνολο 320 σελίδων.

Το "οδοιπορικό μιας ζωής" του Αυγέρη Αυγερόπουλου είναι ταυτόχρονα και χρονικό μιας εποχής. Ξεκινάει από τη δεκαετία του '20, που βρίσκει τον Αυγέρη να χαιρέται την παλινοστίηση του πατέρα από τη μακρινή Αμερική και φθάνει ως τις μέρες μας, την εποχή μας, που βρίσκει τον ώριμο Αυγέρη προβληματιζόμενο με τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης και την κάμψη των αξιών με τις οποίες αυτός ανατράφηκε και δημιούργησε.

Χωρίς περιττά στοιχεία, με την αμεσότητα της λιτής του αφήγησης μας ξεναγεί στην οικογενειακή θαληπωρή του πατρικού του σπιτιού στο χωριό Πυρά Φωκίδας. Με ιδιαίτερη ευαισθησία συλλογίζεται την αρμονία της φύσης και με αδρές πινακίδες, χάρη στην ξεχωριστή παρατηρητικότητα, μας δίνει απaráμιλλες νοσταλγικές εικόνες του παραδοσιακού τοπίου.

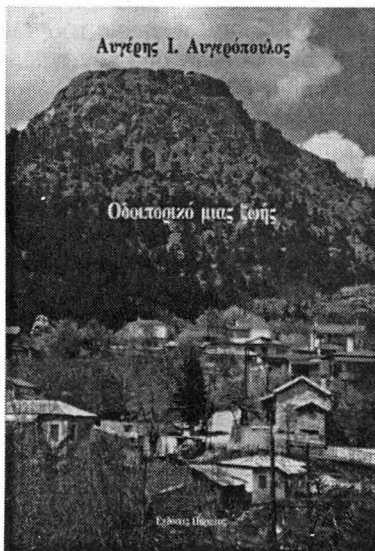
Ύστερα από τα αγνά τοπία της Ρούμελης μας μεταφέρει στα συνεργεία αυτοκινήτων Λαμίας πρώτα, Αθήνας κατόπιν, σ' ένα χώρο δηλαδή της πρώτης του μαθητείας, που αργότερα θα του φέρει την επιτυχία στην επαγγελμα-

τική του σταδιοδρομία. Από την ξένοιαστη, νεανική ζωή του μεσοπολέμου μας μεταφέρει στα πρώτα πολεμικά καλέσματα, που θα φέρουν τον ίδιο στο Αθηνικό μέτωπο και τον πρώτο τραυματισμό του. Ακολουθεί η οδύνη της υποχώρησης και συνθηκολόγησης για να δώσει τη θέση της στην ανάταση ψυχής με την ολοκληρωτική ηρωική αντιμετώπιση, παρά το σοβαρό τραυματισμό του. Ταυτόχρονα ένας αέρας ρομειωτικής ηβεντιάς διατρέχει το κείμενό του στις πολεμικές περιόδους που είναι διάχυτη σ' ολόκληρη την οικογένεια των Αυγεραίων, αφού όλοι, πατέρας, μάνα, αδέρφια, προσφέρουν ό,τι έχουν και υποφέρουν για τον κοινό αγώνα.

Έτσι από τα ανυπόταχτα βουνά της Ρούμελης, όπου θέρειε η Εθνική Αντίσταση, βρίσκεται στο πρώτο πρόχειρο νοσοκομείο της ανταρτοκρατούμενης Ευρυτανίας.

Γλυτώνει από το χείλος του θανάτου και ρίχνεται πάλι στον Αγώνα για να προσφέρει ό,τι πολυτιμότερο υπάρχει στην τεχνογνωσία της εποχής και το χρειάζεται η Εθνική Αντίσταση: ηλεκτρικό φως, ραδιόφωνο, μηχανική κίνηση κ.ο.κ. Με την απειλευθέρωση τον ακολουθεί το ψυχοπλάκωμα με το κυνηγητό της Ασφάλειας, που φθάνει στο απόγειό της με τα βασανιστήρια στη Γυάρο.

Όταν αυτά τηλείωνουν έρχεται η χαρά της δημιουργίας πάλι στο συνεργείο αυτοκινήτων. Εκεί είναι όπου απογειώνεται ο ανήσυχος τεχνικός αυτοκινήτων, ο εφευρετικός Αυγέρης. Εκεί διακρίνεται όχι μόνο για την τεχνογνωσία και ευρηματικότητά του αλλά και για την αφιλοκέρδειά του. Σε μερικούς επιπόλαιους φαντάζει σαν "το βλαχόπουλο που είναι καλός

τεχνίτης αθλή δεν ξέρει να βγάξει λεφτά." Κι αυτό γιατί στον Αυγέρη Αυγερόπουλο προέχει η ανθρώπινη σχέση, το γνήσιο αίσθημα, η ανθρώπινη ζεστασιά. Από τις ευαισθησίες του αυτές δεν εξαιρεί ούτε ζώα ούτε άψυχα αντικείμενα, αυτά του συνεργείου του, τα εργαλεία της δουλειάς του. Ξέρει και μιλάει μαζί τους και αυτά με τη σειρά τους γίνονται οι καλύτεροι φίλοι του, οι συνεργάτες του. Τον ανταμείβουν με την υποταγή τους στη δική του μαστωριά, στην τέχνη του. Γίνεται ο ασυναγώνιστος, ο 'πρώτος σε ό,τι καταπιάνεται από τα μικρά του χρόνια. Αυτό είναι σκοπός του, σύνθημα ζωής. Ποτέ δεύτερος! Με σύστημα, οργάνωση, αποτελεσματικότητα, τελειοποιεί ό,τι αναλαμβάνει να φτιάξει. Δεν είναι απλή εργασιομανής αφού απεχθάνεται την αδράνεια, τις "νεκρές ώρες", αθλή και τελειομανής. Έτσι η διάκριση και η υπεροχή οθοκληρώνουν κάθε του εγχείρημα. Μέχρι σήμερα αυτό το αστέρι του Αυγέρη δεν ήλθεψε το δρόμο του.

Ευτύχησε να έχει στη ζωή του φωτεινά παραδείγματα που σφράγισαν την μετέπειτα εξέλιξη του. Τα πρόσωπα αυτά θυμάται και μνημονεύει με ευγνωμοσύνη, δείγμα του ψυχικού του μεγαλείου. Ο πατέρας, η μητέρα, ο δάσκαλος Αργυρόπουλος, ο πρώτος εργοδότης του ο μαστρο-Γιώργης, στο στρατό, στο μέτωπο ο λοχαγός "πατέρας" Καθιογρόπουλος, στην Αντίσταση ηρωικές μορφές, όπως του Άρη, του Νικηφόρου, του Καθία, άλλων συντρόφων του, μορφές γιατρών και νοσοκόμων, που τον περιποιήθηκαν σε απαντούς τραυματισμούς του. Χαρακαμένες μανάδες της Ρούμελης, που τον πόνεσαν και δάκρυσαν και προσευχήθηκαν γι' αυτόν, ο στρατηγός Αλεξίου και άλλα πρόσωπα που άγγιξαν την ψυχή του παρελθόντων τώρα στις αυτοβιογραφικές του ενθυμήσεις και παίρνουν μια περίοπτη θέση στο πάνθεο του δικού του ψυχικού μεγαλείου.

Εξίσου πειστικά μας δίνει περιγραφές ιστορικών γεγονότων που τα 'ζησε μόνος ή μαζί με άλλους, καθώς και άλλα περιστατικά της καθημερινής ζωής. Από τις περιγραφές αυτές διαφαίνεται το ήθος του, η ανωτερότητα και η ευγένεια της ψυχής του. Είναι τα προσωπικά του βιώματα που ακόμη και μέσα στις αναποδιές της ζωής του χαλιβδώνουν τη θέλησή του για υπέρβαση του κακού και πραγματοποίηση του καλού.

Μέσα από τα προσωπικά του βιώματα μαθαίνουμε ακόμη και για τις συλλογικές συμπεριφορές της κοινωνίας της εποχής του, όπως είναι η κοινωνική απομόνωση, που σηματοδοτεί, όποιον π.χ. έχει το "χτικιό" (φυματίωση). Είναι εμφανής εδώ ο σπαραγμός της ευαίσθητης ψυχής του μπροστά στην απάνθρωπη συμπεριφορά των συγχωριανών του. Ωστόσο, αρκετές τέτοιες τραυματικές εμπειρίες δεν τον σκληραίνουν τον Αυγέρη. Απεναντίας μεγαλώνουν τις ευαισθησίες του για τον συνάνθρωπο, την αλληλεγγύη και συναντιληψη, που είναι γνωρίσματα της κοινωνικής του συμπεριφοράς και τα οποία διατηρεί απόφα μέχρι σήμερα. Συχνά, μάλιστα, το δάκρυ του έρχεται να κυλήσει στο πρόσωπό του και στη θύμηση ακόμη τέτοιων στιγμών πόνου και δυστυχίας των συνανθρώπων του.

Όποιος γνωρίζει τον Αυγέρη Ι. Αυγερόπουλο βλέπει διαχρονικά τον ίδιο άνθρωπο, απαρήλαστο, βλέπει στο πρόσωπό του τον έντιμο συνεργάτη, τον αητρουιστή, τον ανιδιοτελή φίλο, τον κοινωνικό άνθρωπο με την αθηινή σημασία του όρου. Αυτόν που σκέπτεται τον συνάνθρωπο, την πατρίδα του, την Ελλάδα. Δοιείται από τις παγκόσμιες αξίες και ιδεώδη, που όταν αυτά κλονίζονται τον προβληματίζουν. Για τη διαφύλαξη και προστασία τους είναι έτοιμος πάλη ν' αγωνιστεί.

Για ένα τέτοιο προβληματιζόμενο άνθρωπο δεν είναι τυχαίο ότι το βιβλίο του πλημμυρίζει από αδιάκοπα "γιατί", που σε κάθε κεφάλαιο το ένα διαδέχεται το άλλο: είναι τα γιατί της έκρηξης των πολέμων, είναι τα γιατί της εμφύλιας σύρραξης, είναι τα γιατί του πολιτικού και κοινωνικού κατατρονισμού μετά την Αντίσταση, τα γιατί του μίσους, της ζήλιας και της συκοφαντίας, του ψεύδους και της απάτης. Είναι τα γιατί της απανθρωπιάς και της κοινωνικής αδικίας... μια σειρά από αμείλικτα "γιατί".

Η δική του απάντηση δόθηκε και δίνεται ακόμα μέσα από το προσωπικό του παράδειγμα κοινωνικής του προσφοράς. Αυτή η υποδειγματική του συμπεριφορά, θητεία μιας οθόκληρης ζωής διδάσκει, νουθετεί και σηματοδοτεί ένα δρόμο συνέπειας, υπευθυνότητας, αφοσίωσης σε γνήσια κοινωνικά ιδεώδη για τα οποία δεν σταματά να παλεύει.

*Κλειομένης Σ. Κουτσούκης
Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου*

Επετειακές εκδηλώσεις για την Εθνική Αντίσταση Βίνιανη, Δομνίστα, Κορυσχάδες, Μικρό και Μεγάλο Χωριό

Φέτος συμπληρώνονται εξήντα (60) χρόνια από τη μάχη του Μικρού Χωριού, δηλ. τη μάχη που έδωσε ο Άρης Βελουχιώτης με τους αντάρτες του στη θέση "Τσίρη" στις 18 Δεκεμβρίου 1942. Οι Ιταλοί για αντίποινα έκαψαν το Μικρό Χωριό, συνέλαβαν ομήρους από Μικρό και Μεγάλο Χωριό και τελικά εκτέλεσαν 13 απ' αυτούς. Ανάμεσά τους ο Παπαβασιτάκης και ο δάσκαλος Καρσοφύλλης του Μεγάλου Χωριού, ο Ν. Κυρίτσας και ο Χρ. Φλέγγας του Μικρού Χωριού.

Για τις επετειακές εκδηλώσεις που θα οργανωθούν στο Μικρό και Μεγάλο Χωριό, από Φθινόπωρο, οι Σύλλογοι των δυο χωριών βρίσκονται σε συνεργασία και συνεννόηση μεταξύ τους και με το Δήμο Ποταμιάς και αναμένεται σύντομα να ανακοινωθεί το πρόγραμμα εκδηλώσεων στο οποίο θα καταλήξουν.

Στο μεταξύ με ιδιαίτερη επιτυχία γιορτάστηκε στον Δήμο Δομνίστας στις 8 και 9 Ιουνίου η 60ή επέτειος από την έναρξη του "ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα", που ξεκίνησε ο Άρης στη Δομνίστα στις 7 Ιουνίου 1942. Πρωτεργάτες της εκδήλωσης οι ακούραστοι καθηγητές Θανάσης Σταμάτης και Κώστας Παπαδόπουλος καθώς και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Δομνιστάνων Α. Νταλιάνης. Την πρώτη ημέρα έγινε πνευματικό συμπόσιο με αντικείμενο την προσωπικότητα του Άρη Βελουχιώτη. Μίλησαν σ' αυτό ο λογοτέχνης Μ. Σταφυλάς και οι καθηγητές πανεπιστημίου Μ. Κουτσούκης, Η. θερμός και Ν.

Παπανικολάου. Μαρτυρίες από αγωνιστές εκείνης της περιόδου έκλεισαν την όμορφη γιορτή. Τη δεύτερη μέρα ειψάλει επιμνημόσυνη δέηση, χοροστατούντος του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ. Νικολάου, έγινε χαιρετισμός από τον αεικίνητο Δήμαρχο Δομνίστας κ. Γιάννη Σταμάτη και κατατέθηκαν στεφάνια στο επιβλητικό μνημείο της Εθνικής Αντίστασης από βουλευτές, τον Νομάρχη Ευρυτανίας Κ. Κοντογιώργο, τον Πρόεδρο ΤΕΔΚ Ευρυτανίας Δ. Καρατσίκη, εκπροσώπους των ΟΤΑ, αντιστασιακές οργανώσεις και άλλους συλλογικούς φορείς. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο γνωστός Λευκαδίτης ήρωας της Αντίστασης Λάκης Σάντας, που μαζί με τον Μ. Γλέζο κατέβασε από την Ακρόπολη Αθηνών την Γερμανική σημαία τη νύχτα της 30ής Μαΐου 1941. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον Δήμο Δομνίστας και στον Σύλλογο Δομνιστάνων για την άψογη απ' όλες τις απόψεις διοργάνωση της ωραίας αυτής εκδήλωσης και για τη θερμή φιλοξενία σε όλους όσους παρευρέθηκαν εκεί.

Όπως είναι γνωστό λίγες μέρες νωρίτερα έγιναν επίσημες εκδηλώσεις στη Βίνιανη και τις Κορυσχάδες με συμμετοχή και του πρωθυπουργού κ. Σημίτη.

Οι εκδηλώσεις αυτές πέρα από τη διατήρηση της εθνικής συλλογικής μνήμης συμβάλλουν στην ανάδειξη της συμβολής της Ευρυτανίας στην Εθνική Αντίσταση 1941-44 αλλά και γενικότερα στην αναβάθμιση της περιοχής μας.

Ο Λύκος

† Στέφανου Γρανίτσα

Η παράδοση λέγει: Αμα ο Χριστός έπλησε τα πρόβατα και βγήκε στα βουνά να τα βοσκήσει, τόσο χάρηκεν η ψυχή του, που έκοψε ένα ξύλο, το έφκιασε μια μεγάλη φλογέρα κι άρχισε να παίζει. Άκουσε ο Σατανάς τα πατήματα και τα βελήματα, πήγε κοντά, είδε τα πρόβατα και μαύρισε η ψυχή του.

Τί όμορφα πλάσματα είναι τούτα που 'καμε ο Χριστός! είπε. Κι ο νους του πήγε, πώς να του τα χαλάσει. Παραμέρισε στο λόγγο, έκοψε μια αγριαπιδιά κι άρχισε να φκιάνει το Λύκο. Γι' αυτό, που 'ναι φκιασμένο απ' αγριαπιδιά, δεν ηυγίζει καθόλου αυτό το πλάσμα του Σατανά. Μα, άμα τον απόφκιασε το Λύκο και πήγε να τον στήσει, είδε πώς δεν μπορούσε να σταθεί στα ποδιάρια του του έργου του. Αφού είδε και αποείδε πως δεν θα στυλιώσει τον Λύκο, πήγε στον Χριστό, γονάτισε μπροστά του και είπε:

- Αφέντη, θέηησα κι εγώ να κάμω ένα πλάσμα σαν τα δικά σου. Μα γιατί δεν στέκει στα πόδια του; Αξίωσέ με να το δώ όρθιο και θα προσκυνώ τ' όνομά σου.

Ο Χριστός του είπε:

- Πήγαινε να του φωνάξεις: "Σήκω έργο μου και κάμε ό,τι πρόσταξε ο Χριστός".

Ο Σατανάς γνοιόστηκε.

- Κι αν το πρόσταξε ο Χριστός να με φάει; είπε.

Πήγε γρήγορα, έκανε ένα λάκκο κοντά στο λύκο, κρύφτηκε μέσα κι αφήνοντας έξω το ένα ποδάρι του μόνο φώναξε:

- Σήκω, έργο μου, και κάμε ό,τι πρόσταξε ο Χριστός.

Ο Λύκος επήδησεν επάνω, άρπαξε το ποδάρι του Σατανά και το έφαγε. Γι' αυτό ήνεε ότι από τότε ο αρχιδάιμονας είναι κουτσός και ηυκοφαγωμένος.

Η πονηρία του λύκου: Επειδή γνωρίζει ότι η οσμή του χτυπά τα προβατόσκυλα, άμα ηγαίνει στη στήνη, βαδίζει από το μέρος που είναι αντίθετο στον αέρα. Αν έχει ρεύμα, κώνει το ρύγχος του στο νερό. Αν είναι μέρα, ποτέ δεν βαδίζει σε γυμνό τόπο. Προτιμά πάντοτε τ' απόσκια, για να μη διακρίνεται εύκολα. Αν είναι συμμορία λύκων χωρίζονται σε δύο μπουλιούκια. Οι μεν ηγαίνουν από το μέρος που φυσά, ώστε να τους αντιηηφθούν τα σκυλιά και να

τους πάρουν από κοντά. Αμα κατ' αυτόν τον τρόπο απομακρυνθούν τα σκυλιά, ορμούν οι άηηλοι στο κοπάδι και σφάζουν. Πόσα; Πιστεύουν ότι άμα μπει στο κοπάδι σφάζει κάθε λύκος έως 99. Αμα φθάσει τα 100 ήλγουν ότι σκάζει. Η αλήθεια είναι ότι ένας λύκος σφάζει όσα προφθάσει. Να χορτάσει δεν υπάρχει φόβος. Μήπως τρώγει κρέας; Ανοίγει μιά φλέβα στο ηαιμό και πίνει το αίμα. Γι' αυτό ήλγουν: "Αμα έχει ένας λύκος, έχουν εκατό κοράκια. Αμα έχουν εκατό κοράκια, δεν έχει ένας λύκος".

"Μπήκε ο λύκος στο κοπάδι; Αηηλιά που 'χει το ένα". Βεβαιωμένο πράγμα είναι, ότι, αν σ' ένα κοπάδι είναι πεταμένα ένα ή ήηγα πρόβατα κανενός, εκείνα θα πρωτοπάρει ο Χάρος. Ο λόγος είναι ο εξής:

Αν σμιζετε πέντε μπουλιούκια, θα έχετε μεν ένα μεγάλο κοπάδι αηηά με την πρώτη ταραχή σκίζονται κατά μπουλιούκια, όπως, όταν ήταν χωρισμένα. Αν ηιοπών στο κοπάδι είναι ένα μοναχό πρόβατο, θα ξεκόχει και ίσως ηυτωώσουν τα άηηλα από τα σκυλιά, τα οποία σκυλιά ως μπηηωμένα, θα τρέξουν να ηυτωώσουν τα περισσότερα. Αηηά το ένα σπάνιου να σωθεί.

Επειδή με το αίμα ενός προβάτου δεν μπορεί βέβαια ο λύκος να χορτάσει, ούτε επί τόπου είναι εύκολον να το καταπιεί, αναγκάζεται να το παίρνει μαζί του, και να πώς: Αν μεν είναι μικρό, το πετά, στην ηηάτη του και φεύγει, σαν να έχει επανωφόρι ριγμένο στους ώμους του. Αν είναι μεγάλο, το δαγκώνει από το αυτί, το ζώνει με την ουρά του στη μέση και τοιουτοτρόπως ηηγαίνουν αηημπράτσο.

Αν είναι άηηλογο, το πιάνει από αδύνατα μέηη του σώματός του. Αν είναι βόδι, ηηδά στο ηαιμό του και με την ουρά του το διευθύνει όπου θέηηι, σαν καθαήαρης με το καητοίκι του. Αν είναι μπηηάρι, πιάνει τη στράτα και κάνει τον πεθαμένο. Το μπηηάρι, κατά την περιέργεια του, ηηγαίνει να τον μυρίσει και, άμα ηηησιάσει την μύτη του, τ' αρπάζει απ' αυτή και το σκιάζει. Αν είναι δυνατό το μπηηάρι, τον σκώννει επάνω και τον βροντά κάτω σαν χηαπόδι. Οι μπηηαροτρόφοι για να σώσουν την υπόηηψη της ράτσας τους, ήλγουν ότι ο λύκος τρώγει προηουμένως άμμο, για να βαρύνει, και γι'

αυτό ως επί το πολύ δεν μπορούν να τον σηκώσουν τα μουλήρια.

"Αηηοίμονο, αν έκοβαν όλοι οι λύκοι", λέγει μια παροιμία. Κόβει μόνον ο Μονιάς. Τι είναι Μονιάς; Το μεγαλύτερο παιδί τους ο λύκος και η λύκαινα το χωρίζουν, άμα γεννηθεί. Το τρέφουν και το εκπαιδεύουν ιδιαίτερα. Σ' αυτό εμπιστεύονται όλην την τέχνη, την οποίαν του διδάσκουν με την επιμέλειαν της αηπούς. Κουβαλούν πρόβατα και γίδια ζωντανά στη φωλιά του Μονιά, χάρη της υποδειγματικής του διδασκαλίας. Υστερα οδηγείται στα κοπάδια για τελειοποίηση των σπουδών του.

Ορος απαράβατος: από κοπάδια, που είναι γύρω από την φωλιά του, ποτέ δεν κλέβει ο λύκος. Επιθυμεί να μην βρίσκεται σε παρεξηγήσεις με τους γειτόνους του, τουλάχιστον εφ' όσον έχει τα μικρά του ανήλικα.

Αφ' ότου έρχεται ο στόλος στον Αστακό, η πεδινή Ακαρνανία ησύχασε. Οι προβοήδες των ηλεκτρικών φόβισαν τον λύκο πολύ, ώστε να φύγει. Αηήτοτε τον είχε τρομάξει η ατμομηχανή του σιδηροδρόμου Κρουονερίου - Αग्रινίου τόσον, ώστε έφυγαν όλοι και πέρασαν στους ορεινούς δήμους της Ακαρνανίας.

Η επικήρυξη του λύκου είναι από τα κυριότερα ποιμενικά έθιμα. Σ' όλη τα κράτη ζει η νομοθεσία του Σόλωνα που πρώτος επικήρυξε τους λύκους.

Ζει επίσης η πρόδηψη που αναφέρει ο Βεργίλιος, ότι, αν σε ιδεί ο λύκος, "χαβώνεσαι", δηλαδή μένεις άηαθος.

Οι καταστροφές που έκανε παλιότερα στην

Ελλάδα, υπολογίζονται σε εκατοντάδες χιλιάδες. Γι αυτό όποιος σκότωνε ή έπιανε ζωντανό λύκο τον περιέφερε στα χωριά και έπαιρνε δώρα. Αν ο λύκος ήταν ζωντανός, του γινόταν μεγάλη διαπόμπευση. Τον γύριζαν από σπίτι σε σπίτι με ντέφια και σφυρίγματα.

Ο Γύφτος δεν έχει πρόβατα, κι όμως απ' αυτόν το βρίσκει ο λύκος. Το δέρμα του είναι σπουδαίο για νταούθια και για ντέφια.

Κάποτε δίκάζαν ένα λύκο, λέγει ο μύθος. Ο Γύφτος φώναξε περισσότερο από τους άλλους εναντίον του. Και ο λύκος, που δεν μιλούσε, εφ' όσον τον κατηγορούσαν οι άηθοι, βήεποντας το Γύφτο να κόβεται εναντίον του γύρισε και του είπε:

- Καλή, μωρέ Γύφτε, όθου του κόσμου του 'χω κάμει ζημιά, αηή' εσένα το αμόνι σου έφαγα, π' ανάθεσμά σε, παλιόγυφτε;...

Όταν άηηη μια φορά τον κατηγορήσαν τα ζώα, ότι τρώγει πρόβατα και γίδια, απήντησε:

- Εγώ, μωρέ πειράζω τα γιδοπρόβατα; Αμ' αν εγώ έτρωγα πρόβατα, θα γύριζα χειμώνα καιρό γυμνός; Δεν θα 'φκιανα και εγώ με τα μαηλιά τους μια κάπα να μη με δέρνει η βροχή;

Κάποτε η αηπού έσειψε και του ζήτησε λίγα μαηλιά, γιατί δεν της έφταναν τα δικά της, να αποσώσει τον αργαθειό της.

Ο λύκος κατάλαβε τί του ζητούσε και της γύρισε ένα κομμάτι κρέας:

- Πέστε της, είπε, άμα τεθειώσει τα δικά της υφάσματα, να βάηει κι ένα ζευγάρι καθσοδέτες και για μένα...

Η αλεπού καλόγρια

*Σα δεν είχε τί να φάει,
μια αλεπού πονηρεμένη
αποφάσισε να πάει
και καλόγρια να γένει.*

*Τρεις κοκόροι, που δεν έχουν
στο κεφάλι λίγη γνώση,
την πιστεύουνε και τρέχουν
την ευχή της να τούς δώσει.*

*Μπαίνουν μέσα στο κελί τους
τους ξεμολογά εκείνη*

*και κουνά την κεφαλή της
και συχώρεση τους δίνει.*

*Και χωρίς να χάσει ώρα
καθώς ήταν πεινασμένη
τους αρπάζει κι είναι τώρα
και οι τρεις συχωρεμένοι.*

*Και η αλεπού τους κλαίει
τους μοιρολογά και λέει:
"Έτσι την παθαίνουν όσοι
έχουνε κοκόρου γνώση!"*

Εκλογές 19 Μαΐου 1829. Πρακτικά Συναθροίσεων

Σέλου, Ανιάδα, Σιγκρέλου

Δυνάμει του υπ' αριθ. 10049 ψηφίσματος, και των υπ' αριθ. 10050 οδηγιών της Σ. Κυβερνήσεως, και κατά την υπ' αριθ. 424 προκήρυξιν του Προσωρ. Διοικ. της Επαρχίας ταύτης, σήμερον 19 του παρόντος ημέρα Κυριακή, γενομένης της εγχωρίου Συναθροίσεως των εγκατοίκων των χωρίων τούτων εν τω ναώ τιμωμένω του Αγίου Αθανασίου και αναγνωσθέντων μεγαλοφώνως των ειρημένων του τε ψηφίσματος και των οδηγιών της Σ. Κυβερνήσεως, προεδρεύοντος των δημογερόντων των χωρίων τούτων κυρίων Γιώργου Μαστρογιαννάκη εκ του Σέλου, Κουτρούμπα εκ της Ανιάδας, Αναγνώστη εκ του Σιγκρέλου κατεστρώθη ο κατάλογος, ως κάτωθεν φαίνεται, των παρόντων και εχόντων δικαίωμα ψήφου Πολιτών, αποδειχθείσης δια της πλειοψηφίας κηρύττεται η συνάθροισας αυτή νόμιμος.

Αποβληθέντων δε εκ της συναθροίσεως ταύτης των μη εχόντων δικαίωμα ψήφου εγκατοίκων Πολιτών, και αναγνωσθέντος μεγαλοφώνως παρά του Γεροντοτέρου της συναθροίσεως ταύτης, κυρίου Θανάση Πρεπάρα Ανιαδώτου, του περί εκλογής των εκλογέων όρκου, ωρκίσθησαν όλα τα μέλη της συναθροίσεως.

Μετά δε τον όρκον καταστρωθέντος του Καταλόγου των εις εκλογήν υποψηφίων Γεροντοτέρων μελών της συναθροίσεως ταύτης, κυρίων Γιώργου Κουτρούμπα, Θανάση Πρεπάρα, Αναγνώστου Παπαδόπουλου, Νικολάου Ζαμπούλα και Δ. Τζιτούρη Σελιώτου, ως κάτωθεν φαίνεται και ψηφοφορηθέντος ενός εκάστου των υποψηφίων ιδιαίτερος κατά σειράν εκλέχθη νόμιμος εκλογεύς, ο προσυπογραφόμενος Γιαννάκης Τζαμπούλας.

Αριθ. των παρόντων οικογενειών των κατοίκων των τριών χωριδίων 81.

Τη 19 Μαΐου 1829 Ανιάδα.

Κατάλογος των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών της Συναθροίσεως.

Χ. Σέλου

1. Γιώργος Μαστρογιαννάκης. 2. Δημήτρη Τσιπούρης. 3. Δημήτρη Μπερτζάς. 4. Κώστας Δημόπουλος. 5. Νίκος Γιαννακόπουλος. 6. Ζαχαρής (απών). 7. Δημήτρης Κατζίγιαννάκης. 8. Θανάσης Παπαδόπουλος.

Χ. Ανιάδα

9. Θανάσης Πρεπάρας. 10. Γιώργος Σερετάκης. 11. Γιώργος Γαβριήλ. 12. Δημήτρη Μακρυγιαννόπουλος. 13. Γιάννος Τζανέτος. 14. Παναγιώτης. 15. Δημήτρης Βουζελής. 16. Κώνστας Μακρύς. 17. Χρήστος Μακρύς. 18. Γιώργος Μακρύς. 19. Γιώργος Τζανόπουλος. 20. Τζονογιάννης. 21. Καραγιάννης. 22. Κοτρώνης. 23. Κουτρούμπας.

Χ. Σιγκρέλου

24. Γιαννάκης Τζαμπούλας. 25. Νικολός Τζαμπούλας. 26. Αναγνώστης. 27. Καρανάσος. 28. Μπαουρδάκης. 29. Γέρο Τζαμπούλας. 30. Γιάννος Χοντράκης. 31. Νικολάκης Γερονίκου.

Κατάλογος των υποψηφίων:

1. Γιαννάκης Τζαμπούλας, ψήφοι, 20 λευκοί, 09 μέλανοι.

2. Μπαουρδάκης ψήφοι, 15 λευκοί, 14 μέλανοι.

3. Γιώργος Σερετάκης, ψήφοι, 10 λευκοί, 19 μέλανοι.

Απών 4. Ζαχαράκης, ψήφοι, 7 λευκοί, 22 μέλανοι.

Ο Ιερουργός της ημέρας και εις έλλειψίν του τα καταστρώσαντα τον κατάλογον των υποψηφίων μέλη.

1. Γιώργος Κουτρούμπας, απ' Ανιάδα. 2. Θανάση Πρεπάρας Ανιάδα. 3. Αναγνώστης Παπαδόπουλος Σιγκρέλου. 4. Νικολός Τζαμπούλας Σιγκρέλου. 5. Τζιτούρης Σέλου.

Ίσον απaráλλακτον τω πρωτοτύπω φυλαττομένω παρά τη Δημογεροντία Ανιάδας.

Οι Δημογέροντες

γιωργος κουτρούμπας

γιωργος μαστρογιαννοπουλος

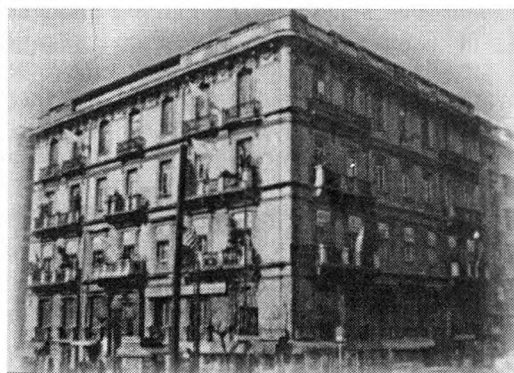
αναγνωστης δοπλος

Συγκεντρωτική κατάσταση

α/α Παλαιά ονομασία	Νέα ονομασία	Ενορ. Ναός 1829	Ενορ. 1993	Επαρχία	Αριθ. ψήφος
2	Ανιάδα	Ανιάδα	Αγ. Αθανάσιος	Ευρυτανίας	15
Συγκρέλου	Σέλος	Βύθισμα		Ευρυτανίας	8
Αριθ. Οικογ. 1829	Αριθ. οικογ. 1815	Δημογέρων	Εκλογεύς	Ευρυτανίας	8
30	Γ. Κουτρούμπας			Περιοχή	Ιερείς
81 30	Γ. Μαστρογιαννάκη		Βλαχοχώρια	Έλλειψις	
30	Αναγ. Παπαδόπουλος	Γιαν. Τσαμπούλας			

Σημείωση: Ομάδα με 3 χωριά. Σέλος (Βύθισμα), Ανιάδα, Συγκρέλο, έδρα Ανιάδα. Από τα πρακτικά τα χωριά ήταν 32. Ενώ στην πραγματικότητα ήταν 57 γιατί ορισμένοι μικροοικισμοί αποτελούσαν ομάδα χωριά 8.

Επιμέλεια Χριστ. Λιοντίης

**ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΩΝ**

ΠΛΑΚΑ

εγκαινιάσε με επιτυχία την Κυριακή 28η
Απριλίου την 24η Ετήσια Έκθεση Έργων
των Σπουδαστών του
της Σχολικής Χρονιάς 2001-2002.
Κατά την ημέρα των Εγκαινίων
βραβεύτηκαν και
οι 468 επιτυχόντες στα ΑΕΙ - ΤΕΙ
της περασμένης χρονιάς

**ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΩΝ
ΠΛΑΚΑ**

**ΑΘΗΝΑ - ΨΥΧΙΚΟ
ΓΛΥΦΑΔΑ**

**ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - ΤΕΙ - ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
FOUNDATION
ARCHITECTURE - ART & DESIGN**

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
AUTOCAD 2000 - WEB DESIGN
COMPUTER GRAPHICS
ΒΙΤΡΩ - ΚΟΣΜΗΜΑ - ΑΙΓΟΓΡΑΦΙΑ
ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ
ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ - ΣΚΙΤΣΟ
ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ**

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, ΤΗΛ.: ΟΙΟ 8250552
e-mail: info@plakas.gr http://www.plakas.gr**

Οι δραστηριότητες του Αθλητικού Ομίλου του Μικρού Χωριού

Αθλητικό ρεπορτάζ: Γιώργος Τζούφρας

Ο Αθλητικός Όμιλος Μικρού Χωριού φέτος τερμάτισε 6ος στο Πρωτάθλημα Α' Κατηγορίας Ευρυτανίας

ΑΟΜΧ - ΑΕΚ 2-2

Σε ένα εύκολο σχετικά παιχνίδι ο ΑΟΜΧ δεν μπόρεσε να πάρει τους βαθμούς της νίκης λόγω της απaráδεκτης διαίτησας και των πολλών απουσιών. Αν και προηγήθηκε 2 φορές με γκολ του ΤΣΕΚΑ Δ. και του ΖΗΣΙΜΟΥ ΦΩΤΗ η ΑΕΚ ισοφάρισε με ισάριθμα πέναλτυ.

ΜΥΡΙΚΗ - ΑΟΜΧ 3-1

Ο ΑΟΜΧ αν και πραγματοποίησε μια καλή εμφάνιση και κέρδισε τις εντυπώσεις δεν μπόρεσε να πάρει ούτε το βαθμό της ισοπαλίας. Το α' ημίχρονο τελείωσε 1-1 με ένα θαυμάσιο γκολ του Γιώργου Μπούρα στο β' ημίχρονο μετά από ολέθριο λάθος του τερματοφύλακα έγινε το 2-1 και στις καθυστερήσεις και αφού ο ΑΟΜΧ πίεζε ασφυκτικά για την ισοφάριση δέχτηκε και το τρίτο τέρμα.

ΑΙΟΛΟΣ - ΑΟΜΧ 3-1

Το Μικρό Χωριό διέψευσε για άλλη μια φορά αυτούς που λέγανε ότι θα γνωρίσει την ήττα με βαρύ σκορ από τον δεύτερο της βαθμολογίας Αίολο. Με μια καταπληκτική εμφάνιση το σκορ μέχρι και το 2ο λεπτό ήταν 1-1 με γκολ του ΤΣΕΚΑ Δ. η έλλειψη φυσικής κατάστασης και ο τραυματισμός του Ζήσιμου Β. καλύτερου παίκτη του αγώνα ήταν καταδικαστέα για την ομάδα μας.

ΑΟΜΧ - ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ 2-2

Σε ένα καταπληκτικό παιχνίδι οι δύο ομάδες μοιράστηκαν εντυπώσεις και γκολ. Για την ομάδα μας σκόρερ ο Ζήσιμος Τ. και ο Γιώργος Μπούρας.

ΠΟΤΑΜΙΑ - ΑΟΜΧ 2-3

Στο τοπικό ντέρμπι νικητής αναδείχτηκε ο ΑΟΜΧ αφού κατάφερε και κέρδισε την ομάδα του Μεγάλου Χωριού με 3-2. Τα γκολ για την ομάδα μας Ζήσιμος Β., Μπούρας Γ. που ήταν και ο καλύτερος παίκτης της ομάδας μας και Τσέκας Δ.

ΑΟΜΧ - ΒΑΛΛΩΡΑ 3-6

Γκολ και θέαμα σε ένα συναρπαστικό παιχνίδι που μοναδική παραφωνία ήταν ο Διαιτητής που αρνήθηκε στην ομάδα μας 2 καταφανέστατα πέναλτυ σε ανατροπές του Μπούρα Γ. και του Ζήσιμου Φ. Τα γκολ πέτυχαν ΤΣΕΚΑΣ Δ., ΖΗΣΙΜΟΣ Φ. και ΒΑΣΤΑΚΗΣ Ι.

ΑΕΚ - ΑΟΜΧ 0-7

Στο τελευταίο παιχνίδι ο ΑΟΜΧ σαρωτικός διέλυσε την ΑΕΚ με το βαρύ 7-0 που θα μπορούσε να ήταν και μεγαλύτερο το σκορ αν αξιοποιούσε τις κλασικές ευκαιρίες που είχε. Τα γκολ πέτυχαν Τσέκας Δ., Μπούρας Γ., Παπαχρήστος Α., Σαπούνης Σπ., Παλιούρας Κ., Τσιβιάς Γρ. Σιακαβέζος Ι.

Οι συνδρομές στην Αδελφότητα και το περιοδικό μας είναι:

1. Συνδρομή ετήσια μέλους 6 Ευρώ 2. Συνδρομή ετήσια του περιοδικού "ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ" είναι 3 Ευρώ. 3. Συνδρομή για εταιρείες είναι 15 Ευρώ. 4. Συνδρομή ετήσια του εξωτερικού δολ. 50.

Κάνουμε γνωστό ότι οι συνδρομές των μελών και των φίλων μας είναι απαραίτητες για τη συνέχιση της δραστηριότητας της Αδελφότητας και την έκδοση του περιοδικού που έχει αυξημένα έξοδα έκδοσης και αποστολής, ιδίως του εξωτερικού είναι δυσβάστακτα.

Η Δασκάλα

† Κώστα Κρυστάλλη

Ταξίδεψα κάποτε, - μας έλεγε ο Μήτρος, - με τη δασκάλα ενού χωριου. Ο δρόμος μας ήταν μακρινός, κι είχαμε συντροφιά τον αγωγιάτη μας, δυό μεσόκοπους πεζούς κι ένα νιοστεφανωμένο αντρόγυνο. Η δασκάλα τότε πρωτοπήγαινε στο χωριό, ύστερ' από τέσσερα πέντε χρόνια που μαθήτευε στα σχολειά του Κεσοράτη. Ητον ως δεκάξη δεκαεφτά χρονών κόρη, ντροπαλή, λιγομίλητη, σεμνή, ροδοκόκκινη στο πρόσωπο και χαριτωμένη, γιομάτη χυμό και νιότη, με δυό καστανά γλυκά μάτια, με καλοκαμωμένο κορμί, μεστούς κόρφους και θρεμμένα κνήμια, καθώς δείχνονταν τούτα ως απάντου ξέσκεπα, όταν ευρίσκονταν καβάλα το φουστάνι της δε βολούσε να πέφτει κάτω και κάτω. Και μοναχή της να ταξίδευε με τον αγωγιάτη, δεν εκιντύνευε ποτέ. Μα για κάθε κακό ένας δικός της την είχε παραδώκει στην προστασία και στην ευθύνη του νιού τ' αντρόγυνου.

Το βράδυ κονέψαμε σ'ένα μοναστήρι παλιό και μεγάλο, κατάστρατα στην ερημιά. Όσο να φτάκουμ' εδώ, όλο τον κάμπο, που διαβήκαμε, τον εσήκωσα με τα σωστά στο πόδι εγώ με τα τραγούδια και με τα εύθυμα λόγια μου. Αλλ' ούτε λόγο, ούτε καν χαμόγελο ένα δε μπόρεσα να της κλέψω της σκληρής. Το μοναστήρι είναι χτισμένο μέσα στο λόγγο. Εχει ψηλούς τοίχους περίγυρα κι από μέσα τα κελλιά αραδιασμένα με τις κρεββάτες τους, την πλακοστρωμένη αυλή με τα δέντρα της και το εκκλησάκι, μικρούτσικο και παλιό, από τα χίλια εκατό, καθώς γράφει στο νάρθηκά του, σκοτεινό, ήσυχο, όλο ευλάβεια και θρησκευτική ανατριχίλα. Φάγαμε σ' ένα τραπέζι κοινό, διπλοπόδι καταγής στρωμένοι, ό,τ' έφερνε καθένας μαζί του κι ό,τι μας ψευτοτοίμασε ο φιλόξενος καλόγερος του μοναστηριού. Πολλά λόγια για απόδειπνα δεν αλλάξαμε, γιατί κι αποσταμέν' είμασταν και την αυγή έπρεπε να ξυπνήσουμε γλήγορα για να φύγουμε δίχως ήλιο. Και πλαγιάσαμε.

Πλαγιάσαμε στην αυλή του μοναστηριού

αραδαριά. Ητον καλοκαίρι, θερπής μήνας, που 'ναι μια χαρά να κοιμάται κανένας όξω. Αλλά που να βρω ύπνο γω. Οχι γιατί' είχα κοντά μου προσάναμα. Ο Θεός μάρτυράς μου. Η δασκάλα κοιμώνταν πολύ μακριά, στην άκρη άκρη, πίσω από το νιό τ' αντρόγυνο. Αλλά γιατί' όταν έτσι τυχαίνει να ξενυχτίζω στην οξοχή, η όψη, η θέα της ξυπνάει κάποιο αίσθημα κρυφό κι άγνωρο μέσα μου, που δε μπορώ να το λαρώσω. Κι αγρύπνιαγα ξαπλωμένος αποκάτου από το σκέπασμά μου, κυττάζοντας στον ξάστερο ουρανό το φεγγάρι, όπου αρμένιζε αγάλια-αγάλια εκεί απάνου και περιχύνε με το λαμπρό του φως όλη την πλάση κάτω. Οι ίσκοι των δέντρων της αυλής έπεφταν σα φαντάσματα γύρωμου κι απάνου στες σκεπές των κελλιών. Αεράκι δε φύσαγε ολότελα. Φύλλο δεν εκουνώνονταν. Νεκρίλα διάπλατη, σιωπή βαθύτατη βασίλευε. Ούτε λαλίτσα νυχτοπουλιού, ούτε ήχος φλογέρας. Ουδέ βάδισμα σκύλου, ουδ' αγωγιάτη, σαλαγή, ουδέ κυπρί ζώου δεν αγροικάτο. Ο λογισμός μου πέταγε ελεύθερος, ανέμποδος και γοργός στ' άπειρο τ' απήλου κι εδροσολογιέταν μέσα στα μυστικά κάλλια της σεληνοφώτιστης νύχτας. Κάποτε κάποτε μούρχετο και να σηκωθώ, να πεταχτώ όξω από το μοναστήρι και να χωθώ μέσα στα ρουμάνια του, να μονιάσω σαν το θεριό. Μου φαινότουں πως έτσι μονάχα θα να 'βρεσκα λαρωμό, πως έτσι θα να γλυκοκοιμιώμουν. Κι όσο να σκάσει της χαραυγής τ' άστρι στο καταρράχι του βουνού, κι εγώ δε θυμάμαι πλιά πόσα γλυκομιλήματα κρυφά ν' άλλαξα με τη δροσερή και μοσχοβολημένη εκείνη νύχτα, σα βασίλευσε και το φεγγάρι στερνά και μας αφήκε στα σκοτεινά έτσι ολομόναχους.

Με τα πρώτα γλυκοχαράματα ξύπνησε ο γνοιαστικός αγωγιάτης, πριν να φωνάξουν ακόμα τα ορνίθια, και κρένοντάς μας επήγγε στα ζα του. Πρώτος πετάχτηκα ορθός εγώ κι εβγήκα στην οξώπορτα. Τον κοιμάμενο κάμπο χαμηλά σκέπαζε σαν απέραντο πουπουλένιο πάπλωμα η νυχτερινή καταχνιά,

πυκνή και γαλάζια. Τον ανασασμό του τον ήσυχο κι απαλό, σαν εργατάρη, σα ζευγά, μοσχοβολσμένον από τες ευωδιές των ανθών του, τον έφερνε τον ανήφορο η χασκωτή και δασιά λαγκαδιά π' ανέβαινε ολόιση κατά το κορφοβούνι. Μ' εχτύπησε του μοσχοβολισμού του η πλημμύρα τρικυμιστά κι άξαφνα κι ανάσαναν βιαστικά και πνιχτά τα πνευμόνια μου, σα να βουτούσα μέσα σε μοσχοβολισμένο νερό άπατης λίμνης. Ε, και να κάτεχα το γλυκό τόνειρο που νανούριζε την ώρα εκείνη τον κοιμάμενο κάμπο!

Ακολούθησα τον αγωγιάτη με τα πράμματά του στην κοντινή βρύση που πήγε να τα ποτίσει. Τότες ξυπνούσαν και τα πουλάκια στα δέντρα κι άρχιζαν τους κελαϊδισμούς των. Τότες ακούστηκαν και τα ορνίθια, από τα σκόρπια ολόγυρα καλύβια στα λόγγα και στα χωράφια ανάμεσα. Χλιμίντησαν δυνατά και δυό μουλάρια, σα να χαιρέτιζαν κι αυτά τα καυμένα το γλυκοξημέρωμα, εκεί που δρόσιζαν τα διψασμένα ρουθούνια τους στο νερό. Ο αγωγιάτης τ' αράδιασε ύστερ' από κουτσάκι σε κουτσάκι σαμαριού με τα καπίστρια τους και τάσυρε κατά το μοναστήρι σουριζοντας. Κι εγώ βρέχοντας στη βρυσούλα το πρόσωπό μου, συλλογιζόμουν πόσες κρυόβρυσες τέτοιες, σε τέτοια παρόμοια μαγική ώρα, έχουνε δροσέψει το θερμασμένο μου μέτωπο κι ανοίξει τα βαρύπνα μάτια μου με τα κρυσταλλόνερά τους.

Όσο να γυρίσω γω στο μοναστήρι είχαν σηκωθεί κι είχαν φορτώσει κιόλας οι άλλοι. Βγήκα στερνός από τη χαμηλή σιδερόπορτα του ξώτοιχου, σέρνοντας από το καπίστρι το μουλάρι μου κι ακολουθάμενος από ψηλόν ήμερο σκύλαρο με οκνά μάτια και μαλλιά μακρύτατα παρδαλά. Οξω από το περιαύλι, που κατηφορούσε χορταριασμένο το σιάδι κατά τη λαγκαδιά, ξάνοιξα μες το θαμπό φως της αυγούλας την καμπάνα του μοναστηριού, κρεμασμένην απάνου σ' ένα χιλιόχρονο πουρνάρι. Σίμωσα το πουρνάρι, βαστώντας το καπίστρι του μουλαριού στα χέρια μου και πιάνομαι από το σχοινί της καμπάνας, που το κούναι δώθε και κείθε τ' απαλό φύσημα τ' αυγερινού δροσόπαγου. Με τους πρώτους της χτύπους όμως προγγάει το μουλάρι μου ξαφνιασμένο και ξεφεύγει από τα χέρια μου με κίντυνο να με παρασύρει κι εμένα τον κατήφορο, αν δεν τ'

απολούσα. Το μουλάρι το ξανάπιακε ο αγωγιάτης, κι εγώ ξακολούθησα να βαρώ την καμπάνα δυνατά κι αδιάκοπα. Δε ξημέρωνε, όχι, γιορτή, για να καλέσω μ' αυτή τους γύρωθε χριστιανούς στην εκκλησιά, κι όσοι θα την άκουσαν κείνη την ώρα, ποιός ξέρει τί θα να βάλαν με το νου τους, - αλλά μου ερχότουν έτσι καλά να την γροικάω να σημαίνει, κι οι ήχοι της και οι αντίλαοί τους να σμίγουν με κελαϊδισμούς τους των πουλιών, με το μουρμούρι του λόγγου και με τα ξεφωνητά των ορνιθιών, σ' έναν αρμονικό ύμνο της Χρυσαιγής που πρόβαινε στο βουνό γλυκοθώρητη και ντροπαλή, σα νυφούλα.

Οι άντρες δεν ακαβαλίκεψαν. Ενας απ' αυτούς, ο νιόγαμπρος, είχε αγοράσει ένα πιστόλι, κι ανεβαίνοντας όλοι μαζί απάνου από το δρόμο, στους όχτους, έριχναν στα πουρνάρια μ' αυτό, δοκιμάζοντάς το πόσο έκοφτε. Εγώ μονάχα ακολουθούσα τες γυναίκες, - τη νιόνυφη και τη δασκάλα, - κι ο αγωγιάτης που χάζευε κι αυτός με το πιστόλι από μακριά κι έμνησκε πίσω πίσω. Ο δρόμος ήταν ολίγο ανηφορικός εδώ κι έσχιζε το πυκνό δάσος του μοναστηριού. Κορδελώνονταν ολόγυρ' απ' όχτους, πήδαε ρεμματιές, ανέβαινε μικρούς βράχους. Κι εκεί που πηγαίναμε αγάλια αγάλια εμείς οι τρεις καβάλα εμένα μούρθε πάλε η όρεξη η βραδυνή για να τραγουδήσω. Σας ξομολογιέμαι. Όταν τυχαίνω σε δρόμο, ή θα μου κρατάει μέσα κάθε αναπνοή και κάθε κρίση ο θαυμασμός της φύσης ολόγυρα ή θ' απολυείται ακράτητ' η χαρά κι ο ενθουσιασμός μου σε τραγούδια και σε γελούμενα λόγια. Είχα πάρε - θυμάμαι σαν τώρα - το τραγούδι που λέει, πως ένα παλληκάρι γυρνώντας νύχτ' από τον πόλεμο που πολεμούσε κι από τη βίγλα που φύλαε, έπεσε να βρει λίγον ύπνο στην αγκαλιά της αγάπης του, κι αυτή μόλις χάραξε η ανατολή κι άρχεψαν τους κελαϊδισμούς οι πέρδικες και τ' ψηδόνια, του φώναζε να τον ξυπνήσει, ν' αγκαλιάσει το κυπαρισένιο της κορμί και να φιλήσει τον αμάλαγο κόρφο της και τον παρθενικό λαιμό, πούταν άσπρος σαν χιόνι και δροσερός σαν το κρούνερο πώρχεται από τα κορφοβούνια.

Η νιόνυφη, ζωηρή κι ανοιχτόκαρδη γυναίκα, δοκιμασμένη στα τέτοια γλυκοξυπνήμα-

τα της αυγής στο νυφιάτικο στρώμα της, δείχνοταν περίχαρη και δεν άφηνε κλωθογύρισμα δρόμου που να μη γυρνά και να μου πιδοκιμάζει με χαμόγελο την επιτυχία του καλού τραγουδιού. Μα η δασκάλα... μωρέ τσιμουδιά, η σκληρή. Αν δεν είχε δοκιμάσει κι αυτή, σαν τη νιόνυφη, τη γλυκάδα της χαραγής του τραγουδιού, τάχα δεν την ονειρεύονταν όμως:

Ξάφνου σε μια λόξα της ρεματιάς, απάνου στο γύρισμα του τραγουδιού μου, ακούω ένα σφιχτό ξεφωνητό και βλέπω τη δασκάλα να καταρακυλίζεται στο χαμηλό γκρεμό του βράχου. Μη παντέχετε πως ήταν αυτοκτονία. Κάθε άλλο. Το ζώο, που καβαλίκευε, έκαμε να πηδήσει ένα κοντρί σα σκαλοπάτι φυτρωμένο μες το δρόμο και με το πήδημά του η κόρη ξέγνοιαστη απάνου του τραντάχτηκε κι έγυρε κατά τη λαγκαδιά. Κόβεται τότε η ίγγλα του σαμαριού και πέφτει τούτο μαζί με την καβάλα και με την κόρη κάτω στο βάθος. Εμπηξε κι η νιόνυφη τες φωνές. Ο αγωγιάτης ήταν πολύ πίσω ακόμα. Πηδάω ευτύς από το ζώο και τρέχω προς τη δασκάλα, που ξαπλωμένη απάνου σε μια πλάκα, μες τη σουδά πούχε πέσει, δε μπορούσε να πάρει ανασασμό. Την πιάνω από τη μέση την ανασηκώνω ορθή στα πόδια της, την ακουμπάω σ' ένα κοτρώνι, και την ραντίζω με τα χέρια μου νερό στο αγνό πρόσωπό της. Κι όσο ναρθεί ο αγωγιάτης και να πάρουν κι οι άλλοι είδηση, την συνέφερα εγώ. Η νιόνυφη δε μπορούσε να πηδήσει κι αυτή από την καβάλα της να μου δώσει βοηθητικό χέρι, κι έστεκε εκεί ορθή και εφώναζε. Ως και τα μουλάρια τα καϊμένενα σταμάτησαν μοναχά τους κι είχαν κι αυτά γυρμένα κι ολάνοιχτα τα μάτια τους κατά εμάς. Εκείνο που καβαλίκευε η κόρη, γυμνό και ξαφνιασμένο, τρεμούλιαγε ολόρθο, τρομαγμένο από το ξαφνικό και βαρύ πέσιμο της κυράς του. Ο πρώτος μου λόγος, άμα τη συνέφερα, ήταν να τη ρωτήσω που βάρεσε. Η κόρη σήκωσε τα μεγάλα καστανά μάτια της, κυκλωμένα περίγυρα κατά τες κώχες με μιά αλαφριά μελανή λουριδί' από την λαχτάρα, και νοτισμένα από δυό χοντρά μαργαριτάρια, δάκρυα που τότες άρχιζαν ν' αναβρύζουν, με κύτταξε τόσο συμπαθητικά που ποτέ δε θα το λησμονήσω στη ζωή μου, και μούπε ανάλαφρα:

- Πουθενά... σ' ευχαριστώ.

Κι έκαμε να σηκωθεί, πιάνοντας με το δεξιό χέρι της τη μέση και με τ' άλλο ακουμπώντας στο κοτρώνι που κάθονταν. Μα δεν την άφηκα, για να ρθεί στα ύπατά της, καλλίτερα. Σαν πλάκωσαν σε λίγο οι άλλοι από τον ανήφορο με τον αγωγιάτη, μου την άρπαξαν -έτσι θα το ειπώ - από τα χέρια μου, με την παντχή πως μ' απαλλάζουν από βάρος, που εγώ ήμουν τόσο ευχαριστημένος ενόσω μοναχός μου της προσέφερα τη βοήθειά μου. Είχα φοβηθεί κι εγώ πολύ. Είχα πει στην αρχή πως δεν θα την εύρισκα, εκεί που έτρεξα, ζωντανή - τόσο βαριά και τόσο άσχημα είχε πέσει η καϊμένη - κι είχε πανιάσει το πρόσωπό μου πλειότερο κι από το δικό της. Σα μ' αναμέρισαν εμένα, τραβήχτηκα σε μια τούφα κι έκατσα ν' ανασάνω. Αυτή αγάλια αγάλια ήρθε στα συγκαλά της και τη σήκωσαν να κινηθούμε γιατί' είχε περάσ' η ώρα, είχε δύσει ο ήλιος. Πέρασε κοντά μου, με είδε πανιασμένον και με ρώτησε σιγαλιά:

- Πού χτύπησες, πού σε πονεί;

Στην ταραχή και στη λαχτάρα της ενόμισε πως είχα πέσει κι εγώ. Και μώκαμε την ίδια ρώτηση που της είχα κάμει εγώ, όταν την πρωτόφερα στο λογισμό της μοναχός μου.

'Άσχημα έκαμα που είπα, ότι μου την άρπαξαν πλέον από τα χέρια μου οι άλλοι κι ότι μ' αναμέρισαν ολότελα εμένα. Γιατ' όταν ήρθε η ώρα να ξεκινήσουμε πάλι, κι ο αγωγιάτης με τους δυό πεζοδρόμους έμειναν να ράψουν την ίγγλα του μουλαριού και να ξαναφικιάσουν την καβάλα της, ο νιόγαμπρος φρόντισε να κατασυχάσει και να συνοδέψει την ξαφνιασμένη καλή του, κι η δόλια η κόρη, εκτός που θα 'μνησκε μόνη της πίσω, μα στενοχωριότου κιόλας να ξανανέβει στο ζώο που την έρριξε.

Τους κρυφούς συλλογισμούς της κόρης ο νιός τους νοιώθει. Χωρίς να καβαλικέψω, τραβώντας από το συρτάρι το μουλάρι μου, τη σίμωσα και τη ρώτησα αν μπορεί να ξανακαβαλικέψει το δικό της σαν να τώξερα.

- Να μώδιναν άλλο καλλίτερο θα να ήταν, μου είπε χαμηλοκυττάζοντας.

- Παρ' το δικό μου, της λέω.

- Και συ;

- Το δικό σου.

- Καϊμένε, θα σε ρίξει, μώκαμε μ' έκφρα-

ση ανατριχίλας.

- Εγνοια σου.

- Μα και το δικό σου είν' άγριο.

- Ποιός σου το είπε; Δεν το βλέπεις τι ημέρα που περπατάει;

- Ναι, μα κει που ξαφνίστηκε, με την καμπάνα... στο μοναστήρι κάτω.

- Μα εκεί ξαφνίστηκε.

- Καϋμένη, τώρα σε συλλογίζομαι τί θα πάθαινες αν σ' έσερνε μαζί του σ' εκείνον τον κατήφορο.

- Δε θα χτύπαγα, ήταν χορτάρια.

Κ' εγέλασα. Εχαμογέλασε κι αυτή. Ήταν το πρώτο χαμογέλιο που είδα να γλυκοχαράζει στα χείλη της. Φαντασθείτε τη χαρά μου. Ετσι μείναμε σύμφωνοι για τα μουλάρια μας και την παρακάλεσα να περάσει να βαβαλικέψει. Τη βοήθησαν ν' ανεβεί. Εκεί που η ζέρβια παλάμη μου χεράκωνε την αμασχήλη της την τρυφερή και το δεξί χέρι μου κράταε το σκληρό κουτσάκι του σαμαριού για να μη γέρνει, τότες ένιωσα αυτή το πρόσωπό της νοτισμένο ακόμα κι είδε βρεμμένα και τα μπροστινά ρούχα της.

- Κύτταξε, μου είπε, πως έγεινε από τα νερά κει πώπεσα.

- Δε σ' έβρεξε η ρεμματιά, σ' εράντισα γω με τα χέρια μου για να σε συνεφέρω.

Κοκκίνησε σαν την παπαρούνα τ' Απρίλη στο πρόσωπο, μου χάρισε και δεύτερη συμπαθητικά ματιά που μου ανατάραξε τα σωθικά όλα, όπως θολώνει κάθε διαβάτης στο πέρασμά του τα λαγαρά βάθη του ποταμού, και με το σιγαλό της "ευχαριστώ" την άκουσα να μουρμουρίζει και τούτα:

- Αλλοίμονό μου, πώς κατάντησα.

Ήταν σεμνότατα τα λόγια της και δεν την αντιλογήθηκα.

Όσο να μας προφτάκουν οι πισινόι με το μουλάρι, ανέβηκα κάμποσον δρόμο πεζός εγώ στο πλάι της. Είχε τραβήξει πολύ μπροστά και το νιό τ' αντρόγυνο. Στο διάστημ' αυτό βρεθήκαμε οι δυό μας ολομόναχοι και συμπυλωμένοι μέσα στο λόγγο. Χίλια γλυκά λόγια μώρχονταν στο νου για να της πω. Αλλ' όλα πνίγονταν ξαφνικά μες το λάρυγγά μου, που τον εστένευε δεν ξέρω κι εγώ ποιά δύναμη αόρατη κι αυστηρή. Ομως σε τέτοιες περιστάσεις γίνονται καλοφωνότερο

στόμα τα καϋμένα τα μάτια. Τότες μιλούν αυτά! Στο διάστημα κείνο, πόσα δεν της είπαν της κόρης τούτης τα μάτια μου. Κι ακούν τα μάτια τότες. Κι αυτιής μιλούσαν κι άκουγαν μονάχα τα μάτια. Ενωιωθα γω ότι τα μάτια της άκουγαν το τί της λέγαν τα δικά μου, όπως παρόμοια έννωιωθα το τί μου λέγαν τα δικά της. Ομως τί μουλεγε και τί της έλεγα, δε σας το μολογώ. Μπορεί να το φαντάζεστε.

Καβαλίκεψα κι εγώ. Κάποιος λέει πως πλάγιασε σε κοριτσιού κρεββάτι και δεν άφηκαν να κλείσει μάτι όλη τη νύχτα οι ψύλλοι. Εμένα, καθισμένον στην καβάλα της δασκάλας, δε μ' έφαγαν ούτε ψύλλοι ούτε κορέοι. Δεν έμεινα όμως κι ανέβλαβος ολότελα. Από την ώρα που με το πέσιμό της μου κόπηκε ξαφνικά το τρυφερό τραγούδι στη μέση, δεν ξαναμούρθε ευθυμία. Μιά σκυθρωπάδα μ' εβάρυνε, τρανή σαν τον Πίνδο που θ' ανεβαίναμε σ' ολίγο. Ούτε τραγούδι πλιά από τότες, ούτε γέλιο, ούτε ζωηρό λόγο, ούτε μιλιά. Τραγουδούσαν οι άλλοι άντρες, φώναζαν, γελούσαν, έρριχαν πιστολιές από καβάλα στα δέντρα που διαβαίναμε, χωράτευαν με τους διαβάτες που συναπαντούσαμε, έσκιαζαν με ρεκασμούς τα γίδια που βρίσκαμε να βόσκουν κατάστρατα σκαρφαλωμένα, στ' αγριοπρίναρα, ξάφνιζαν με χουγιακτά τον πιστικό που στον όχτο παράμερα βαρούσε την τζαμάρα του. Εγώ αναίσθητος, ξένος και παντάξενος σ' όλα αυτά! Τόσο, που μερικές φορές στα κοτρώνια που ανέβαινε το μουλάρι μου κόντεψα με τα τινάγματά μου να την πάθω σαν τη δασκάλα να κατρακυλισθώ σε βαθύτερους λάκκους.

- Τήρα μπροστά σου, μπρε παιδί μ' μου φώναζε ο αγωγιάτης, τί θα πας κι εσύ στο ρέμμα κάτω καμμιάν ώρα. Είναι κακοτοπιά δω, τήρα μπροστά σου.

Στες κακοτοπιές πούταν στενός ο δρόμος, σωστό μονοπάτι, εγώ πήγαινα πίσω πίσω, στερνός απ' όλους, κι είχα τη δασκάλα μπροστά και τον αγωγιάτη από κοντά. Οπου βγαίναμε σε σιάδι, τύχαινε κάποτε να πάω ζυγά ζυγά μ' αυτήν. Εστρεφε τότες αυτή κατ' εμένα, μ' εκύτταζε συμπαθητικά και μου χαμογελούσε γλυκά γλυκά. Μιά φορά

μου είπε ήσυχα, σα για να μη την ακούσουν ούτε τα πουλιά που γλυκοτσιμπιώνταν απάνω στα κλωνάρια του δάσου.

- Γιατί δε λες και συ τίποτα, πούναι η πρώτη χαρά σου;

Χαμογέλασα μοναχά και δεν έχω αντιλογία ότι τα μάτια μου, που την αντίκρυσαν, της φανέρωσαν τη γλυκειά ανατριχίλα που περιτρεξε από φλέβα σε φλέβα κι απ' αρμό σ' αρμό το αίμα μου.

- Μη με στενοχωρεί που μώδωκες την καβάλα σου; Μου ξανάειπε.

Εγώ δε μπόρεσα να κρατήσω έν' αλαφρό αναστέναγμα που γεννηθηκε μέσα μου από κάθε άλλο αίσθημα παρά από τη στενοχώρια, πώβαζε αυτή με το νου της. Ομως για να μην αφήκω να μένει στη βλαβερή ιδέα της, της μίλησα χαμογελώντας πάλι:

- Τώρα σ' έκαμα να μου μιλάς, δεν έχω ανάγκη να ξαναξεφουρνίσω ζωηρά λόγια, δεν το κατάλαβες;

Ηταν πολύ τολμηρός ο λόγος μου τούτος κι έφερε στο απαλό μάγουλό της το βαθύτερο της φωτιάς χρώμα. Αλλά δεν επειράχτηκε, γιατί είδα να ξεβάψει γλήγορα πάλι και να με γλυκοτηρά.

Ετσι περάσαμε όλο το δρόμο, ως το χωριό. Εγώ παντού την επεριποιόμουν. Εγώ την ανεβοκατέβαζα από το ζώο μου στους ανήφορους και στους κατήφορους, εγώ την έπιανα από το χέρι στα ποτάμια και στους γκρεμούς, εγώ την επότιζα νερό με τ' αχώριστο πιξαρένιο καυκόπουλό μου στες κρυόβρυσες του Πίνδου, εγώ της έδωκα το ψάθινο σκιάδι μου, πώφερνα πάντα στα ταξείδια, για να μην την κάψουν τα λιοπύρια του Θερτή. Κι αυτή όλο μ' ευχαριστούσε και μου χαμογελούσε γλυκά, κι εγώ, αμίλητος πάντα, όλο ανατριχιάζα γλυκότερα μέσα μου.

Κάποτε τη ρώτησα στο δρόμο να μου ειπεί πού χτύπησε.

- Πουθενά, μώλεγε αυτή συμπαθητικά.

Αλλ' από τ' αλαφρό σουφρωμα τ' όμορφου προσώπου της κι από το συχνό βάλσιμο του χεριού της στη μέση, κατά τα νεφρά, ένοιωθα γω ότι χτύπησε κι ότι πονούσε και τόκρυφτε.

Όσο που της είπα μιά φορά.

- Μα, μη το κρύβεις από μένα.

Τώρα που με κύτταξε, τα μάτια της ήταν υγρότατα και στην υγρότη τους μέσα ξάνοιξα σα μέσα σε καθαρή ανάβρα, πως είχαν βουρκώσει και τα δικά μου.

Κι άλλη μια φορά τη ρώτησα πώς έκαμε κι έπεσε στη λαγκαδιά εκεί κάτω. Κι αυτή μου είπε κοκκινισμένη στο πρόσωπο:

- Μ' είχε συνεπάρει...κάποια συλλογή ...η πρωινή νύστα,... το ξημέρωμα... Ξέρω κι εγώ... το τραγούδι σου...

Δεν είπεν άλλο. Χαμήλωσε και τα μάτια. Ουτ' εγώ μπόρεσα να την τηράω περισσότερο κατά πρόσωπο γιατί' ο λόγος της τούτος άναψε θέρμη μες τα μελίγγια μου.

Υστερ' από καμμία δεκαριά μέρες απαντηθήκαμε σ' ένα στενό κατηφορικό δρόμο του χωριού. Εγώ ανέβαινα κι αυτή κατέβαινε. Βαστούσε στ' αριστερό χέρι της κατιφένιο σακουλάκι, πλουμισμένο με μετάξι απ' όζω και γιομάτο από βιβλιάρακια. Ηταν πρωί ακόμα. Δεν είχε πάει δυό βουκέντρες ο ήλιος. Χαιρετισθήκαμε. Κύτταξα ότι κι εγώ κι αυτή σφιξαμε τα χέρια μας και δεν έρχονταν να τ' αφήκουμε ο ένας τ' αλλουνού. Στα πρόσωπα είχαμε γίνει κι οι δυό, σαν τον καρπό της κερασιάς όταν ουρμάζει, κατακόκκινοι. Κι όσο τηράγαμε ο ένας τον άλλον κατάματα, τόσο πλειότερο ανάφταν οι όψεις μας κι υγραίνονταν τα μάτια. Τη ρώτησα:

- Πώς πάει το χτύπημα;

- Τώρα,με πονεί εδώ.

Μου είπε γλυκά και μώδειξε με το χεράκι της δίπλα στο πλευρό της κατά το ψυχικό.

Κατάλαβε τ' ήθελε να πει η κόρη;

Ε, σας φτάνουν ως εδώ, τάλλα δε σας τα φανερώνω.

Οι ομορφότερες διακοπές
είναι οι διακοπές στο Μικρό Χωριό
κοντά στους φίλους και τους συγγενείς
συντροφιά με τις παιδικές μας αναμνήσεις

Κατάλογος δωρητών Ιερού Ναού Μεταμορφώσεως του Σωτήρος από 11/12/01 έως 8/6/02

1. Σπυρίδων Γιαννόπουλος		15.000 δραχμές
2. Αθανάσιος Κουτσούκης	για μικροφωνική εγκατάσταση	100.000 δραχμές
3. Γεώργιος και Μαρία Κακούρα	για ηλεκτρικές καμπάνες	355.876 δραχμές
4. Σπυρίδων Χονδρός	για την Μεταμόρφωση εις μνήμην γονέων	3.000 δολάρια
5. Σπυρίδων Χονδρός	για την Αγία Κυριακή εις μνήμην Αθηνάς Μπακατσιά	100 δολάρια
6. Πέτρος Ζορμπαλάς	αντί μνημοσύνου του πατρός του Κων/νου	150 Ευρώ
7. Δημήτριος Μουρτζιάπης		110 Ευρώ
8. Μιχαήλ και Θεοδώρα Λοιζίδη (Πανταζή)	εις μνήμην γονέων Σταύρου και Ευφροσύνης Πανταζή	200 δολάρια

Εκ μέρους του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου ανακοινώνεται ότι φέτος θα γίνει η πλακόστρωση πίσω από το Ιερό του Ναού της Μεταμορφώσεως για να φύγουν τα βρόχινα νερά. Ήδη είχαμε δύο προσφορές: από τον κύριο Σπύρο Χονδρό και τον κ. Γεώργιο Παπαθανασίου, όποιος έχει διάθεση ας προσφέρει για το έργο αυτό.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων όλους όσους βοήθησαν και θα βοηθήσουν.

**Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
ο Ιερέυς Νικόλαος Αζακάς**

Το φεγγαράκι

Φεγγαράκι φεγγαράκι,
που κρέμεσαι στον ουρανό,
πες μου και πού 'ναι πιο καλά,
στον κάμπο ή στο βουνό;

Ποταμάκι ποταμάκι,
που τρέχεις όλον τον καιρό,
πες μου και πού 'ναι πιο καλά,
στην πόλη ή στο χωριό;

Χελιδόνι χελιδόνι,
που βλέπεις χώρες και χωριά,
πες μου και πού 'ναι πιο καλά,
στο νότο ή στο βοριά;

- Όπου 'ναι υγεία και χαρά
κι όπου κανένας δεν πεινάει,
κανείς δεν κρυώνει, ούτε πονάει,
εκεί 'ναι πιο καλά.

Βασίλης Ρώτας

Το καράβι

Καράβι ανοίγει τα φτερά,
την άγκυρα σηκώνει.
Καραβοκύρης στέκεται,
κρατώντας το τιμόνι.

Καράβι, στα ταξίδια σου
θα βρείς λιμάνια χίλια.
Θ' ακούσεις "Καλώς όριες"
από χιλιάδες χείλια.

Μην τα πιστέψεις. Άπιαστες
ευχές, που αγέρας παίρνει
και τις σκορπίζει στο δρόμο του
και πίσω δεν τις φέρνει.

Το μόνο "Καλώς όριες",
τη μόνη ευχή, που πιάνει,
θα την ακούσεις στο μικρό
του τόπου σου λιμάνι.

Ιωάννης Πολέμης

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 1/12/01-20/6/2002

A/A Ονοματεπώνυμο	Ποσόν	Συν/μές	Συν/μές	Συν/μές	Συν/μές
1. Νίκος και Κούλα Νασόπουλου	6.000 δρχ.	2000	2000	2001	2001
2. Φρόσω και Τάσος Γκούμας	3.407 δρχ.			2002	2002
3. Σεβαστή Γιαννακοπούλου	3.407 δρχ.			2002	2002
4. Γιάννης και Ιούλιου Λευκού	9.200 δρχ.	2000	2000	2001 & 2002	2001 & 2002
5. Πιπίτσα Γουρνά	3.066 δρχ.			2002	2002
6. Μάρα Λεμήσιου	4.089 δρχ.			2002	2002
7. Παναγ. Ζωγράφος \$ 50 ή	17.722 δρχ.			2002	2002
8. Θανάσης Ι. Κεράνης	3.067 δρχ.			2002	2002
9. Χρυσούλα Κεράνη	3.067 δρχ.			2002	2002
10. Όλγα Π. Κεράνη	5.000 δρχ.			2002	2002
11. Κατερίνα και Χρυσόστομος Παπαβασιλείου	5.000 δρχ.			2002	2002
12. Ροδούλα Κατσούλη	3.407 δρχ.			2002	2002
13. Ναυσικά Παπαδάκη	3.407 δρχ.			2002	2002
14. Αλίκη Ξένου-Βενάρδου	3.000 δρχ.			2002	2002
15. Αριστείδης Παπακωνσταντίνου	10.000 δρχ.			2002	2002
16. Μαρία Αντωνοπούλου σύζυγος Ακίλα	3.000 δρχ.			2002	2002
17. Γιάννης και Γιώργος Κουτσούκης	6.815 δρχ.			2002	2002
18. Δημ. Σταθόπουλος	3.000 δρχ.			2002	2002
19. Δημ. Τσαχρής	3.000 δρχ.			2002	2002
20. Απόστολος Καρανδρέας	3.000 δρχ.			2002	2002
21. Παναγιωτοπούλου Άννα	1.000 δρχ.				2002
22. Παλιούρας Κώστας	1.000 δρχ.				2002
23. Μήτσιου Έλλη και Ψυχογιός	Ευρώ 18			2002	2002
24. Δερματάς Τηλέμαχος	Ευρώ 17,60			2002	2002
25. Φατούρος Ελευθέριος	Ευρώ 10			2002	2002
26. Πόπη Βруниώτη-Μπάκα	Ευρώ 20	2001	2001	2002	2002
27. Κλεομένης Κουφαλιώτης	Ευρώ 27	2000, 2001		2000, 2001	2002 2002
28. Χρυσάνθη Ζορμπαλά	Ευρώ 6			2002	
29. Νίκος Κεράνης	Ευρώ 6			2002	
30. Γιώργιος Πιστιόλης	Ευρώ 5			2002	
31. Φαλλίδας Γιώργος	Ευρώ 3				2002
32. Μαργαρίτα Ν. Κεράνη	Ευρώ 15			2002	2002
33. Ιωάννα Κεράνη Μπαμπανικολού	Ευρώ 15			2002	2002
34. Μαρία Μπακογιάννη Zaharis	Ευρώ 51,33			2002	2002
35. Κώστας Παναγιωτόπουλος	Ευρώ 3				2002
36. Φωφώ Παπακωνσταντίνου	Ευρώ 8,80			2002	2002
37. Αικατερίνη Πανώρη	Ευρώ 8,80			2002	2002
38. Ντίνα Δερματά	Ευρώ 9			2002	2002
39. Δημήτρης και Μαρία Ζωγράφου	Ευρώ 20			2002	2002
40. Γιάννης Γκιώνης	Ευρώ 10			2002	2002
41. Μαρία Αργυροπούλου	Ευρώ 10			2002	2002
42. Ρένα Παπαθανασιάδη	Ευρώ 15				2002
43. Μαρία Παπαθανασιάδη-Οικονόμου	Ευρώ 15				2002
44. Ανδρέας Παν. Πλάκας	\$ 60			2002	2002
45. Γιώργος Πλάκας	Ευρώ 150			2002	2002
46. Κυριακή Ν. Γιορνά	Ευρώ 10			2002	2002

Διάφορες δωρεές στην Αδελφότητα

1. Γιάννης Παν. Δερματάς 10.000 δρχ.

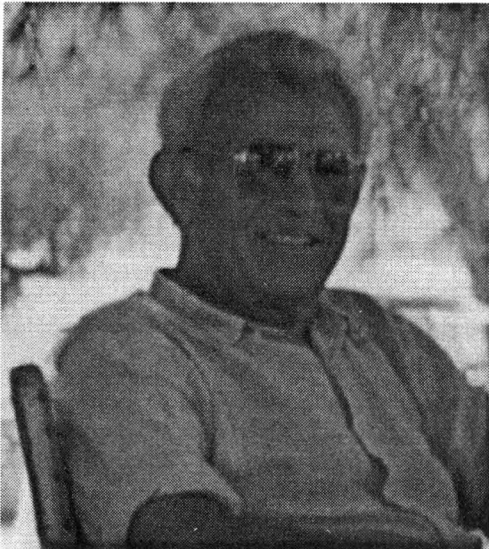
Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 1/12/01-15/6/2002

1. Οικογένεια Νικολ. Κεράνη	εις μνήμη Αντιγόνης Γεωργούλη	10.000 δρχ.
2. Γιάννης Ζορμπαλάς	εις μνήμη αδελφού του Δημήτρη για τον Ιερό Ναό "Μεταμορφώσεως του Σωτήρος"	50.000 δρχ.
3. Γιάννης Ζορμπαλάς	εις μνήμη του αδελφού του Δημήτρη για την Αδελφότητα Μικροχωριτών	50.000 δρχ.
4. Τα αδέρφια και τα ανήψια της οικογένειας θάνου	εις μνήμη της αδελφής και θείας Αντιγόνης Γεωργούλη	200.000 δρχ.
5. Μαρία Κυρίτση	εις μνήμη γονέων της Βαγγέλη και Κατερίνας Κατσιγιάννη	50.000 δρχ.
6. Βιργινία Δημοπούλου	εις μνήμη του συζύγου της Θανάση	9.541 δρχ.
7. Βασίλης και Καίτη Γάσπαρη	εις μνήμη Αντιγόνης Μαστρογεωργοπούλου	10.222 δρχ.
8. Γιώργος και Μαρία Μώρη	εις μνήμη Αντιγόνης Μαστρογεωργοπούλου	15.000 δρχ.
9. Όλγα Π. Κεράνη	εις μνήμη Αντιγόνης Γεωργούλη	10.000 δρχ.
10. Κατερίνα και Χρυσόστομος Παπαβασιλείου	εις μνήμη του πατέρα τους Παναγιώτη Κεράνη	114.525 δρχ.
11. Μαρία Αντωνοπούλου	εις μνήμη του συζύγου της Ακύλα	17.000 δρχ.
12. Νάσος Βруνιώτης, Ελένη Βруνιώτη και Πόπη Βруνιώτη-Μπάκα	εις μνήμη της θείας τους Μαρτίτσας Μπάκη	50 Ευρώ
13. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη της συζύγου του Πλουμής με την συμπλήρωση 3 χρόνων από το θάνατό της	200.000 δρχ.
14. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη γονέων του Σταύρου και Δέσπως Κομπορόζου και των αδελφών του, Φρόσως και Κώστα Φασούλη, Μάνθου, Κώστα και Αλέκου Κομπορόζου	200.000 δρχ.
15. Τηλέμαχος Κομπορόζος	εις μνήμη Ιωάννου και Μαρία Παπασταματίου, Πυθαγόρα και Σταμάτη Παπασταματίου και Γιάννη Γρατσούνη	200.000 δρχ.
16. Σπύρος Φλέγγας του Σοφ.	εις μνήμη Αναστασίου Χασουράκη	300 Ευρώ
17. Χρήστος και Γεωργία Τσιάνα	εις μνήμη του αδελφού τους Νίκου Γιρνά	40 Ευρώ
18. Κρίκος Δημήτρης	εις μνήμη Αντιγόνης Γεωργούλη	15 Ευρώ
19. Κων/νος και Φλώρα Μυτιλιδη	εις μνήμη Μαργαρίτας Ν. Κεράνη	30 Ευρώ
20. Θανάσης και Χρυσούλα Κεράνη	εις μνήμη Μαργαρίτας Κεράνη	100 Ευρώ
21. Φλέγγας Σπύρος του Σοφ.	εις μνήμη Μαργαρίτας Κεράνη	300 Ευρώ
22. Οικογένεια Νίκου Δ. Κεράνη	εις μνήμη της αγαπημένης εξαδέλφης και νουνάς Μαργαρίτας Κεράνη	100 Ευρώ
23. Όλγα Παν. Κεράνη	εις μνήμη Μαργαρίτας Κεράνη	50 Ευρώ
24. Δημήτρης Κρίκος	εις μνήμη Μαργαρίτας Κεράνη	15 Ευρώ
25. Γιώργος και Βίκη Μπακατσιά και Χρυσούλα Κεράνη	και Θανάσης εις μνήμη της μητέρας τους Αθηνάς Δ. Μπακατσιά, για τον Ι. Ν. Αγίας Κυριακής Μικρού Χωριού	400 Ευρώ
26. Κρίκος Δημήτριος	εις μνήμην Νίκου Γιρνά	15 Ευρώ

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικειών οι οποίοι θα πρέπει να μας δίνουν το κείμενο με τα απαραίτητα στοιχεία και μια φωτογραφία

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ 1928-2001

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 17/5/1928. Γόνος του Μικροχωρίτη Κωνσταντίνου Δ. Ζορμπαλά και της Σμυρνιακής Ελένης Τσολαϊνού, μεγάλωσε στο Βύρωνα Αττικής.

Το 1970 παντρεύτηκε την φαρμακοποιό Μαρδίτσα Κολιαλή και απέκτησαν τρία παιδιά. Από τα πρώτα χρόνια της νιότης του ασχολήθηκε με ζήλο με εμπορικές δραστηριότητες. Ίδρυσε με τον αδερφό του Ιωάννη την "Ζορμπαλάς ΑΒΕΕ", η οποία γνώρισε επιχειρηματική επιτυχία.

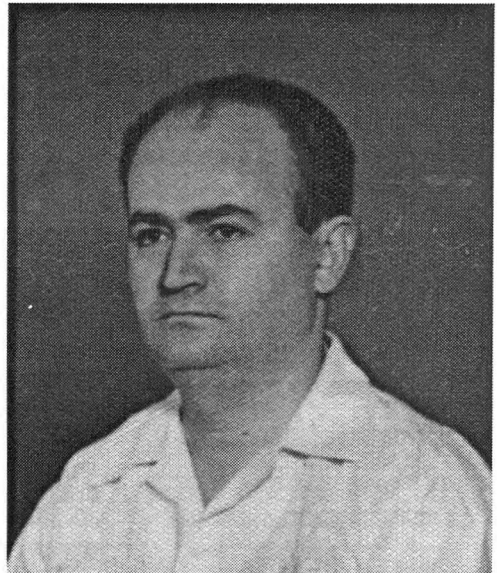
Λάτρης του Μικρού Χωριού, στεκόταν πάντα με υπερηφάνεια στην αναφορά της ιδιαίτερης πατρίδας του. Μεγάλη του αγάπη υπήρξε -πέραν της οικογένειάς του- και η μελισσοκομική.

Έφυγε από κοντά μας στις 23/7/2001, από οξύ καρδιακό επεισόδιο.

Ελαφρύ το χρώμα της Αττικής γης που τον σκεπάζει.

Κωνσταντίνος Δ. Ζορμπαλάς

ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ 1920-1979

Ο Θανάσης Δημόπουλος γεννήθηκε στην Κάτω Καρύτσα Καρπενησίου το 1920. Ορφανός, έφυγε από το χωριό σε ηλικία 12 χρόνων και πήγε στην Αθήνα, όπου δούλεψε ως βοηθός σερβιτόρου. Μετά τον πόλεμο ήρθε στη Θεσσαλονίκη και συνέχισε να εργάζεται με τον ίδιο τρόπο. Το 1956 άνοιξε μαγαζί-ρεστοράν στην οδό Τσιμισκή, με πολύ καλή πελατεία από επιστήμονες, καλλιτέχνες, επιχειρηματίες.

Ήταν πάντοτε με το γέλιο, ευγενικός και αγαπητός σε όλους και βοήθησε πολλούς πατριώτες, συγγενείς και φίλους να ξεκινήσουν δουλειά από το δικό του μαγαζί. Όλοι αυτοί τον θυμούνται με αγάπη και ευγνωμοσύνη, όπως και η γυναίκα του και τα παιδιά του που δεν πρόλαβε να τους χαρεί. Αναπαύθηκε στις 20 Ιουλίου του 1979 σε ηλικία 58 χρόνων.

ΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ 2001

Στις 20/12/2001 αποφράδα μέρα ορφάνεξε η οικογένειά μας από σύζυγο από πατέρα από αδερφό από παππού. Αυτός ήταν ο Αγγελής Παπαπαναγιώτου (Βάγγος) για όλους εμάς. Εκτός όμως απ' την οικογένειά μας ορφάνεψαν και δύο περιοχές της Ελλάδας η Ρούμελη και ο Μωρηάς το Σκληρούς και το Μικρό Χωριό. Το πρώτο του γέννησε και του ξανακοίμησε στην αγκαλιά του και στο

δεύτερο έζησε όλη του τη ζωή μιας και ήτανε παντρεμένος με τη μικροχωρίτισσα Ελένη Κουφαλιώτη.

Οπότε η ορφάνια και ο πόνος μοιράζεται και στα δύο χωριά επίσης.

Ακόμα ορφάνεψαν και όλοι αυτοί που τον γνώρισαν φίλοι συνάδελφοι απλοί γνωστοί. Ο Βάγγος ήταν ένας σπάνιος άνθρωπος. Η λέξη κακία μίσος θυμός δεν υπήρχαν για αυτόν. Σ' όλη του τη ζωή έδινε μόνο αγάπη σ' όλους καμιά φορά αναρωτιόμουν πως είχε τόσο μεγάλα αποθέματα αγάπης για όλο τον κόσμο έναν τέτοιο άνθρωπο χάσαμε. Η απώλειά του τεράστια το κενό που άφησε πίσω του χαώδες αλλά πρέπει να κάνουμε κουράγιο γιατί "ο Βάγγος θα στεναχωριέται πολύ που κλαίμε γιατί ποτέ δεν ήθελε να στεναχωριέται κανένας ακόμα ούτε και στο θάνατό του". Όπως λέει και ο εγγονός του Κλεο-

μένης. Ακόμα ο Κλεομένης λέει ότι ο παππούς ο Βάγγος είναι ευτυχισμένος γιατί ο Θεός τον αγαπάει πολύ και τον έχει κοντά του για να πίνουν κανένα ποτηράκι κρυφά απ' την κυρα-Λένη που τον μάλωνε.

*Βάγγο καλό ταξίδι
Αιωνία η μνήμη σου*

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΝΙΚ. ΚΕΡΑΝΗ 1912 - 2002

Στις 30 Μαΐου, με το τέλος της Άνοιξης, άφησε την τελευταία της πνοή σε βαθιά γεράματα μία πολύ αγαπητή προσωπικότητα της μικροχωρίτικης κοινωνίας, μία σεβαστή δέσποινα, η Μαργαρίτα Νικολάου Κεράνη.

Γεννημένη στο Μικρό Χωριό το 1912, κόρη του Νικολάου Δέρματα και της Ειρήνης Ψιλοπούλου από το Βούτυρο, μεγάλωσε κοντά στους γονείς της και τον αδελφό της Γιάννη στην Κωνσταντινούπολη. Στα 18 της, μια πανέμορφη, γλυκιά κοπέλα, παντρεύτηκε το συγχωριανό της Νικόλαο Αθ. Κεράνη. Έζησε κοντά του 39 χρόνια ευτυχισμένης οικογενειακής ζωής μέχρι το θάνατό του το 1970 και του συμπαραστάθηκε με αγάπη και στοργή στο διαρκή και σκληρό αγώνα του για τη συνεχή πρόοδο της μικρής στην αρχή και μεγάλης αργότερα καινοβιομηχανίας, που είχαν ιδρύσει ήδη από το

1928 με τον εξάδελφο του Γιώργο Κεράνη και τον ανηψιό του Σοφοκλή Φλέγγα.

Απέκτησαν τρία παιδιά, που τα ανέθρεψαν και τα σπούδασαν με πολλή αγάπη, ενώ παράλληλα είχαν και τη φροντίδα των ηλικιωμένων της οικογένειας. Η Μαργαρίτα αξιώθηκε να δει να μεγαλώνουν πέντε εγγόνια και δύο δισέγγονα, που την περιέβαλαν με σεβασμό και τρυφερότητα.

Η ομορφιά και η γλυκύτητά της γοήτευαν όποιον τη γνώριζε και την έκαναν αγαπητή και σεβαστή από όλους, μικρούς και μεγάλους, συγγενείς και φίλους. Ευγενική, τρυφερή, φιλόξενη, μα και εργατική, δραστήρια, αποφασιστική και γεναιόδωρη, δεν αρνήθηκε ποτέ τη βοήθειά της, ηθική και υλική, σε όποιον τη ζητούσε. Η πόρτα του φιλόξενου σπιτικού της ήταν πάντα ανοιχτή για όσους είχαν την ανάγκη να διαβούν το κατώφλι της.

Η αγάπη της για το Μικρό Χωριό είναι γνωστή. Σε κάθε περίπτωση αρωγός στις ανάγκες είτε της Εκκλησίας είτε του Χωριού, περνούσε τα καλοκαίρια της στο σπιτάκι της στο Νέο Μικρό Χωριό απολαμβάνοντας τη φύση, τα έλατα, τα λουλούδια, το αυγουσιτιάτικο φεγγάρι, το καλίδημα των πουλιών, την αγάπη όλων.

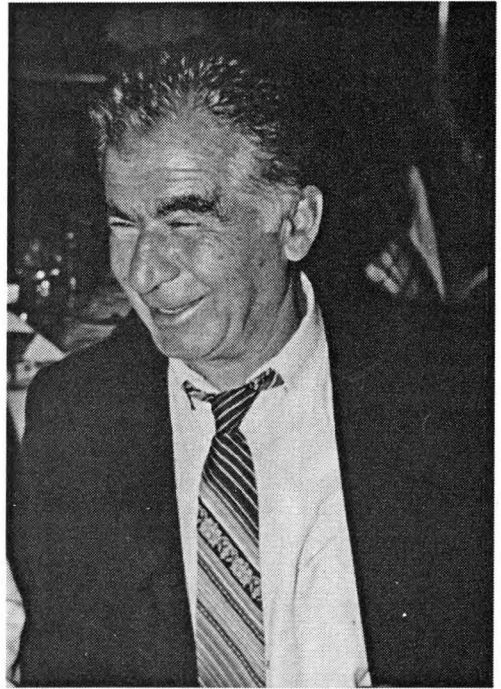
Ας είναι ελαφρό το χόμα που τη σκεπάζει δίπλα στον αγαπημένο σύντροφο της ζωής της.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΟΡΝΑΣ 1935-2002

*Απόδοση φόρου τιμής
στον Αγαπημένο μας*

Γεμάτος αγάπη από τους δικούς του και τους φίλους του έφυγε από κοντά μας. Ο Νικόλαος Γιορνάς του Λάμπρου και της Μαρίας γεννήθηκε το 1935 στη Θεσσαλονίκη και εκεί παντρεύτηκε την Κυριακούλα και απέκτησαν δύο αγόρια τον Λάμπρο και τον Δημήτρη. Όλα του τα χρόνια τα έζησε στην Θεσσαλονίκη. Παρόλα αυτά όμως επισκεπτόταν το Μικρό Χωριό κατά την θερινή περίοδο των διακοπών με τους γιούς του, τις νύφες του και τα έξι εγγόνια του που τα λάτρευε. Δυστυχώς ο Θεός τον πήρε από κοντά μας πολύ γρήγορα στις 19 Φεβρουαρίου του 2002.

Στην τελευταία του κατοικία τον συνδέψαν η σύζυγός του, οι αγαπημένοι του συγγενείς, φίλοι και γνωστοί.

Έφυγε από τον κόσμο που κόσμησε με την υπέροχη παρουσία του, έτσι αθόρυβα όπως ήταν τα χρόνια που έζησε. Ο χρόνος να απαλύνει το μεγάλο πόνο των δικών του. Πάντα τη φωτεινή του μορφή και όσοι τον γνώρισαν δεν θα τον ξεχάσουν ποτέ.

Ο Θεός ας αναπαύσει την αγνή ψυχή του. Και να είναι ελαφρό το χόμα που τον σκεπάζει.

“Αιωνία του η μνήμη”

η σύζυγός του Κυριακούλα.

Την άνοιξη έφυγε από κοντά μας χωριανός μας, ο Γιάννης Λαϊνής.

Επίσης τον περασμένο μήνα άλλη μια χωριανή μας έφυγε από τη ζωή η δ/ς Ζαχαροπούλου (εγγονή της Ζαχαροκωστιάνας).

Ενώ είχε τελειώσει η εργασία έκδοσης του περιοδικού, πληροφορηθήκαμε το ξαφνικό θάνατο της Γεωργίας Κομπορόζου, συζύγου του Σταύρου Κομπορόζου (νύφης του Μάχου Κομπορόζου).

Στο άλλο φύλλο θα έχουμε και σχετική μνημόνευση για τους τρεις που έφυγαν.

SUN & SEA

TRAVEL AGENCY

• Αεροπορικά εισιτήρια για όλο τον κόσμο • Συνέδρια - Εκθέσεις

• Οργανωμένες εκδρομές • Διαβατήρια - Βίζες

Στις οικονομικότερες τιμές!!

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΓΙΟΥΡΝΑ - ΒΟΥΓΑ Σινόπης 29, Αμπελόκηποι, Τηλ.: 7799261

Ξενοδοχείο Εστιατόριο Καφετέρια

«Η ΧΕΛΙΔΟΝΑ»

Δ/ση ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΝΙΑΣ

Θέα προς το Βελούχι

Παραδοσιακή φιλοξενία εξυπηρέτηση
Παλιό Μικρό Χωριό Πληρ. τηλ. 0237-41221

ΤΟ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ

Ψησταριά

Εστιατόριο - Χωριάτικη Κουζίνα

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 0237/41257/41103

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΩΜΑΤΙΑ

Α΄ κατηγορίας

ΑΖΑΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΗ

ΔΩΜΑΤΙΑ

Νέο Μικρό Χωριό, Πληρ. Τηλ. 0237/41318

COUNTRY CLUB

HELLAS HOTEL

ΠΟΠΗ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑ

Hotel Manager

Μικρό Χωριό - Καρπενήσι, Τ.Κ. 360 75

Τηλ.: 0237/41570-6, Fax: 0237/41577

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ ΡΙΝΑ ΤΑΣΙΟΥ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. Τηλ. 0237/41349

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΖΑΡΡΑ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. Τηλ. 0237/41236/41433

Ψησταριά - Ταβέρνα Χωριάτικη κουζίνα ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. τηλ. 0237/41300

Ταβέρνα «Η ΓΩΝΙΑ» ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ετοιμα φαγητά της ώρας

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΩΜΑΤΙΑ

Νέο Μικρό Χωριό Πληρ. Τηλ.: 0237 41393

Ξενώνας

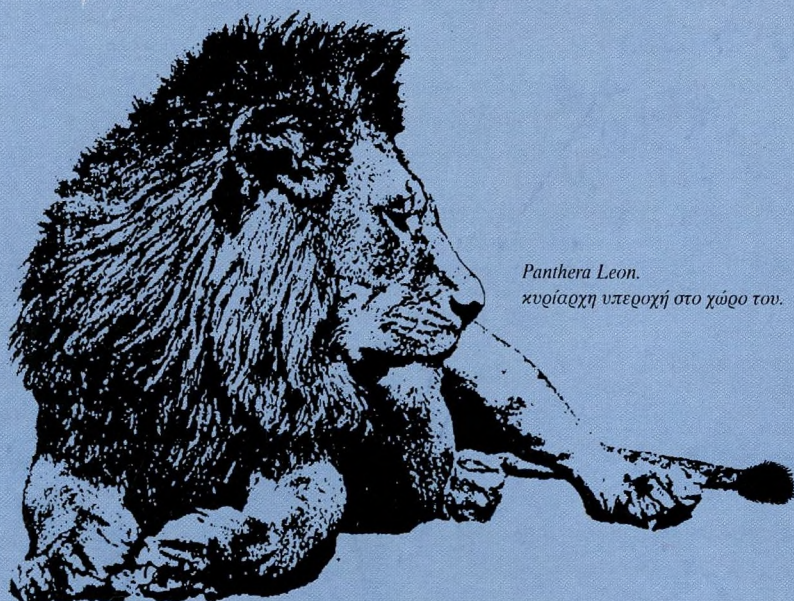
«Το ρίζωμα»

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΠΟΥΡΑ

Νέο Μικρό Χωριό

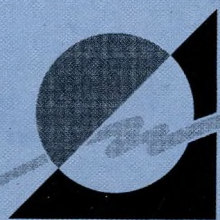
τηλ. (0237-41170) FAX: (0237-41486)

Κάποιοι ανάμεσά μας, Έχουν πιο Ανεπτυγμένο «ένστικτο» Υπεροχής:

Panthera Leon.
κυρίαρχη υπεροχή στο χώρο του.

- ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ
& ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

ΙΔΙΩΤΙΚΟ Τ.Ε.Λ.
ΠΛΑΚΑ

Ιδιωτικό Τ. Ε. Λ.
Αναγνωρισμένο από το Κράτος

Ζωναρά 10, Τηλ.: 6457082-4,
5244011, 8250552, 6875421